

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Regia Via Crvcis

Haeften, Benedictus van

Antverpiæ, 1635

Liber Secvndvs. De optimâ Crvcem ferendi methodo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46093](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46093)

ARGVMENTV
LIBRI SECVNDI.

HVC vite cupidus beatioris,
Qui dulcissima te vocantis vsque
Pronâ suscipis aure verba Christi,
Iamque te CRVCIS exhibere sanctæ
Gnauum discipulumque baiulumque
Gestis, huc agedum paratus adsis:

CAP. I.

Moras abijce, moxque te vocanti
Festino pede promptus obsecunda.

II.

CRVCEM quam dederit Redemptor, illam
Letus excipe, ceu monile gratum:
Nefas eligere hanc foret, vel illam:

III.

Nefas & per humum velut profana
Stipitem trahere arboris. Proinde
Obuijs manibusque, brachijsque,
Et collo ac humeris amoris, illud
Lubens nobile baiulato pignus.

Nec quidquam remorentur improborum
Te ludibria, scommatumve plaustra.
Pro Christo decus est tulisse probrum.

Si forsan populus frequentiori
 Famâ te uehat, audiasque p^{er} sin.
 Sanctus & pius : hem tunc barathrum ;
 Hic anguis latet : has velut venenum
 Voces negliges (si sapias) dolosas :
 Et constantior usque & usque perge,
 Per vestigia trita perge Christi,
 Quem ceu prototypon sequare ad unguem.
 Nec CRVCIS grauiusve longiusve,
 Impostum tenero querare pondus :
 Singulis tolerare quod diebus,
 Nullo ponere quod decet dierum.
 Rursum sed moneo (puta necessè)
 Caue respicias inanioris
 Fumum gloriolæ, leuesque plausus.
 Quò spectes sed enim docebo paucis :
 Prima intentio noxias piare,
 Et vitare focos docet perennes ;
 Spectat altera gloriam perennem :
 Vni tertia se probare Christo,
 Dilecto studet vnicè placere.
 Sed CRUX dum cruciatque deprimatque,
 Queris, quid facias. Precare : fiet
 Verorum seges ampla gaudiorum ;

IV.

V.

VI.

VII.

VIII.

IX.

X.

XI.

XII.

XIII.

XIV.

xv. & xvi. Pro quâ mille voles referre grates ;

xvii. Et summam tibi gloriam putabis
Quæ summa tibi gloria sit auctrix.

Nec CRVCIS satis est tulisse pondus
Ferentem nisi CRUX ferat vicissim.

xviii. Hinc carnem crucifigier rebellem

xix. Et mundum decet, & decet te ipsum

xx. Annecti in CRUCE, Christiane, Christo,
Mortem quod tribuat suauiolem,
Vitam quod faciat beatiorem.

RE

REGIÆ
VIAE CRVCIS.
LIBER SECVNDVS.

*De optimâ CRUCEM ferendi
methodo.*

CAPVT PRIMVM.

CRUX absque diuisione statim tollenda.

CONDICTVM aduenerat tem-
pus, quo Staurophila amabile
CRVCIS onus, & iter erat sus-
ceptura salutare. Verùm, quæ
humanæ mentis instabilitas,
non parum reformidabat & illius pondus, &
huius spatia longiora; vt pænè iam fidem
fallere, & expectantem in Sacello IESVM
non reuifere decerneret. Sic nimirum quod
volunt homines, non diu volunt; & quæ ca-
lidè primùm concipiunt vota, vix languidè
tandem, ac ne vix quidem exsequuntur. *Spi-* Matth. 26.
ritus scilicet promptus est, caro autem infirma: 41.

H 4

quan-

quantumque ille salutaria concupiscit, tum hæc refugit. Nobile hoc in genere exemplum dedit Apostolorum princeps, qui in abundantia cordis sui liberaliter admittens, dum dicebat: *Tecum paratus sum & in carcerem, & in mortem ire. Et, si omnes scandali tati fuerint, sed non ego.* At idem ille post multas horas, ad vnius ancillulæ vocem cepit iurare, quia non nouisset hominem.

Luc. 22, 33.

Marc. 14,

29.

Matth. 26,

74.

Talis & nostra ferè Staurophila: dum frivolis & inuicissimè cum IESU conferret, cum verba veritatis æternæ audiret, anhelabat & suspirabat ad CRUCEM; nihilque illi dulcius videbatur, quam passionibus Christi per patientiam communicare. Vt verò Cosmopolitanis interitum mixtâ filiabus, dulce venenum, & infirmitas haufit falsas, lentè omnino, & somnolentè de VIA CRVCIS cogitabat, & tantum non pœnitebat promissi. Urgebatur interitum huius religione, nec quietem à conscientia carnificinâ sperabat, nisi ex præscripto se abstineret. Ibat ergo lugens & tristis, siue quod amatas desereret adolescentulas, siue quod arctam nimium horreret semitam. In ipsa tamen itinere altum ingemiscens, Dominum subinde se commendabat: nec deerant interlucentes quidam diuini fauoris radij, animam eius cælesti luce per interualla collustrantes.

Ven.

Ventum tandem ad locum, & vix dum oculis huc illuc circumspexerat, cum ecce præfens adest, cum quo pridem instituerat colloquium, Christus Dominus: qui nouum exorsus sermonem, Eia, inquit, Staurophila, quàm factum benè, quòd ciues Babylonis deserueris! quòd promissis steteris, & abruptis blandis illis retinaculis, ad vexillù CRVCIS intrepida euolaris! Noui laqueos & pedicas gressibus tuis tensas: sed vt euaderes, gratia mea fecit. Nunc ecce tempus faciendi, tempus acceptabile, occasio salutis. Nunc, inquam, tempus ferendi CRUCEM, & sequendi me. Quisquis enim in regno cælorum voluerit *Agnum sequi quocumque ierit*, Apoc. 14, 4 is nunc sublatâ CRUCE venire debet post me, & præeuntis sequi vestigia.

Non multùm hæc mouebant Staurophila; quæ timorè adeò consternata erat, vt ad solam CRVCIS mentionem pænè trepidaret. Quare vt in bello, qui se viribus inferiores agnoscunt, ad inducias confugere solent; non secùs illa, cum declinare CRUCEM omnino non posset, dilationem petijt. Et hoc saltem, inquebat, te Domine rogo, liceat mihi aliquantò adhuc tempore mundo & ætate frui, nec tam citò mœstissimum hoc iter auspicari. Adolescentula sum ego, viribus tenera, animò imbecillis: cum annis

H 5 crescet

crescet robur, ac tum maturè satis CRVCIS iugum excipiam. Equidem non detrecto lud, sed liceat, quæso, pace tuâ, aliquantum differre.

Irascenti similis Christus, Quid hoc deum, inquiebat, Staurophila? miror quomodo tam citò reliqueris VIAM bonam, VIAM salutis, quam ostendi tibi. *O insensata filia, quæ te fascinavit non obedire verbo veritatis, quod audisti ex ore meo? Cur coruinam vespertinam surpas vocem, & periculosâ procrastinatione opus salutis in posterum reijcis? An non dicit Scriptura, Ne tardes conuerti ad Dominum, & ne differas de die in diem; subit enim veniet ira illius? Equumne tibi videtur, vt mundo ætatis florem, Deo senectutem, mundo voluptates, Deo corpus effretum referas? Quid potest habere laudis, si corpus voluptatibus, & iam senectutis gelu frigidum ad sera deuotionis officia, deposito iam segnior vigore, conuertas? Non est corona, nisi, vbi fuerit difficilioris lucta certaminis, ad quam rari contingere possunt, nec omnes qui ingressi fuerint stadium, peruenire. Et an non pudet te primitias vitæ tibi reseruare, & id solum tempus bonæ menti (ac tollendæ CRVCIS) destinare, quod in nullam rem conferri possit? Quàm seruum est, tunc viuere incipere, cùm desinendum est!*

Gal. 3, 1.

Eccli. 5, 8.

Nazianz.
Orat. in
S. Baptism.

Ambros. in

Psal. 118.

Octon. 19.

Senecal. de
Breuitate
vitæ.

Parce

Parce Domine, aiebat Staurophila, & igno-
 sce deprecationi meæ: neque enim in extre-
 mam senectam CRVCIS iter differre, mens
 erat, sed in aliquot tantum annos. At enim,
 respondebat Christus, quis eos tibi promisit?
 An non breues dies hominis sunt? Nescit re-
 uerâ, *nescit homo finem suum, sed sicut pisces*
capiuntur hamo, & sicut aues laqueo compre-
henduntur, sic capiuntur homines in tempore
malo, cum eis extemplo superuenerit. Si sciret
 quisque quo tempore de præsentis sæculo si-
 bi esset exeundum, aliud quidem voluptati-
 bus, atque aliud tempus CRVCI ac pœniten-
 tiæ aptare potuisset: sed qui crucigero cæ-
 lum, pœnitenti veniam ipopondit, is negli-
 genti ac tergiuersanti crastinum non promi-
 sit. *Incertum est, quo te loco mors expectet,*
itaque tu illam omni loco expecta.

Iob. 14, 5.

Ecli. 9, 12.

Seneca
Epist. 26.

Verum, replicabat Staurophila, adolescen-
 tior, ut dicebam, etiamnum sum; ætatem
 magis vegetam expectari tantum velim. Ad
 hæc Christus: Omnis Deo matura est ætas,
 magis autem prima, & primæ proxima. *Bo-*
num est viro cum portauerit iugum ab adole-
scentiâ suâ Non solum enim tollere iugum Do-
mini, sed in iuuentute oportet tollere. Si enim
serò tollas, incipies pœnitentiam superiorum
magis habere, quàm tenere gratiam. An non
prestat dicere, Deus qui pascis me à iuuentute
meâ,

Thren. 3,
27.Ambros. in
Psal. 118.
Serm. 2.Gen. 48,
15.

Pfal. 24, 7.

meâ, quàm recordatione lapsuum dicere, De
 Et a iuuentutis meâ, & ignorantias meas ne
 mineris? hoc debilitatis est remedium, illi
 robur salutis. Eî autem qui post decursu
 uentutis annos iugum tulerit, non est statu
 perfectum bonum. Stimulant enim eum pecc
 ta sua, exagitat consciëntiam consuetudo pe
 candi, & usus erroris instabilem facit. Luctu
 dum est diu huiusmodi, ut abolere faciat in
 terata atque diuturna. Plus enim in his tal
 Conf. c. 11. bus valet deterius inolitum, quàm melius in
 solitum.

August. l. 3.

Conf. c. 11.

Sed quid est quòd ætatem incufas, foron
 bus tuis prouectior, & plenis iam nubilis an
 nis? Adolescentulam tamen te dicis. Esto se
 nē: atq; utinam vna tu esses ex illarum gre
 ge, de quibus scriptum: *Adolescentula dile*
xerunt te Deus! utinam non verbo tantum
 sed opere & veritate diligeres me! non ita
 CRVCIS consortium refugerēs. Et quod e
 mantis potissimum votum? nōne amato
 quā licet, assimilari? Ego autem *pauper fui*
 Cant. 1, 2. *& in laboribus à iuuentute meâ.* Et quid aliud
 deceat te, quàm æmulari formam illam
 quam assumpsi propter te? Quot pueri &
 puellæ, quot iuuenes & virgines rigidissimi
 viuendi genus, & CRVCES & corporis affli
 ctationes ab ipsâ pænè infantia sponte sunt
 amplexi? Quot martyrio coronati, qui præ
 iudi-

Pfal. 37, 16.

quod e
 mantis potissimum votum? nōne amato
 quā licet, assimilari? Ego autem *pauper fui*
 Cant. 1, 2. *& in laboribus à iuuentute meâ.* Et quid aliud
 deceat te, quàm æmulari formam illam
 quam assumpsi propter te? Quot pueri &
 puellæ, quot iuuenes & virgines rigidissimi
 viuendi genus, & CRVCES & corporis affli
 ctationes ab ipsâ pænè infantia sponte sunt
 amplexi? Quot martyrio coronati, qui præ
 iudi-

iudicium vehebant ætatis? & tu non poteris quod isti & istæ?

Erubescerat ad hæc Staurophila, & accendebatur nonnihil imitandi desiderio. Atque utinam Domine, aiebat, gratia tua me quoque præueniat & sequatur, ut digna efficiar societate iuencularum tympanitriarum, quæ *carnem suam crucifigentes cum vitijs & concupiscentijs, mortificauerunt membra sua, quæ sunt super terram!* Bonum hoc votum,

Gal. 5, 24.
Colof. 3, 5.

aiebat Christus, sed opere ipso opus est, non nudis verbis. Sed ut hanc voluntatem confirmem, scito longè tibi fore utilius, in hac ætate CRUCEM suscipere, quàm in secuturam & incertam differre. Nil fertur facilius, quàm quod à teneris vnguiculis ferre didiceris: difficile autem est (ut dici solet) senem canem assuescere loris, & inueteratum dierum docere pœnitentiam.

Cælesti id visione aliquando declaratum, quam ad tuam qualemcumque consolationem subtexere non grauabor. Ferunt enim *Religiosum quemdam vitâ functum apparuisse de nocte Fratri socioq; suo, magno splendore collucentem. Cumq; eum ex cellâ eduxisset, ostendisse magnum numerum hominum candidâ veste, mirabiliq; luce micantium, qui pulcherrimas CRUCES humeris deferebant: erat autem omnium ITER in calum.* Postea modico

Hieron.
Platus l. 3.
de Bono
status Re-
lig. c. 33.

inter-

intervallo, alius sequebatur ordo, isq; multo pulchrior, multoq; lucidior, quorum vnusquisque ornatissimam CRUCEM, non iam humeris sed manibus gestaret. Deinde tertius ordo, omnium longè splendidissimus, & speciosissimus, quorum item CRUCES formâ & pulchritudine reliquorum CRUCES superabant, neque enim ipsi portabant, sed suus, qui singulos praibat, Angelus, ut ij alacres & ludibundi sequerentur. Quòd spectaculum cum ille miraretur, exposuit socius, primos illos esse, qui prouectâ iam aetate Religiosæ vitæ CRUCEM amplexi fuissent, secundos, qui in virili, postremos autem, quos adeò expeditos hilaresq; vidisset, eos esse, qui in adolescentiâ se CRUCI subdidissent. Ecquid nunc animi tibi est, Staurophila? Iam, inquebat illa, volupe fuerit in postremis istis non esse postremam, & reijcio profus, quas antea requirebam, moras, procrastinationem omnem detestor. Nunc, Domine, nunc, te auspice, incipiam, hæc mutatio dextera Excelsi.

Pl. 76, 11.

CA

CAPVT II.

Sua cuique ferenda CRUX, nulla eligenda.

Tollat CRUCEM suam. *Matth. 16, 24.*

*Non tua, sponte tuâ, CRUX est, quam deligis,
ast hæc,*

Dius ab eterno quam tibi struxit amor.

NIMATAM hoc pacto Staurophilam Christus in eum eduxit locum, vbi plures variæque CRUCES per terram sparsæ iacebant. Illa verò iam accincta, & generosior videri gestiens, exiguam quamdam è pluribus præripere festinabat. Lepidè igitur, & quasi re benè gestâ ita cantillabat.

*Magna ferant, magnum quibus est in corpore
robur,*

*Parua erit hæc humeris CRUX satis apta
meis.*

Cùm Christus: Quid hoc, ô Staurophila? in ipso rursus offendis limine. Num tam citò exciderunt, quæ pridem audisti? Quomodo? reponebat illa. An non, Domine, hoc CRUCEM tollere? Est, inquiebat Christus, sed non vt docui. Neque enim vtcumque dixi TOLLAT CRUCEM; sed notanter addidi

SVAM.

Tollat CRUCEM suam. *Math. 16, 24.*

*Non tua, sponte tuâ, CRUX est, quam deligis; aſt heu
Dius ab eterno quam tibi ſtraxit amor.*

SVAM. Et quæ, inquiebat illa, mea CRVX? nōne hæc, quam e multis selegi? Nequaquam, aiebat Christus, non enim conceditur hîc vt pro vōto quisque eligat, sed CRVCEM expectare oportet de manu Dei. Erravi, vt video, inquiebat Staurophila; nam ita mecum ratiocinabar: Ex malis eligendum minus, adeoque, si ferenda omnino CRVX, exiguam sufficere. Non leuis, inquiebat Christus, hic error; CRVCEM siquidem in malis numerare, malum est. Hæc enim carnalium & mundanorum, hæresis quædam est, qui corporis sensibus, cuiusque rei bonitatem metiuntur. Verum ratione & fide te niti volo; quas si adhibueris, CRVCEM malas non affirmabis. Remoue enim opinioem istud velum, & oculos ad afflictionum ortum refer, ac finem. Videbis sanè illum, à bono; hunc, in bonum. *Origo certè CRVCIS, & cuiusvis afflictionis, à Deo: id est, non ab ipso summo bono solùm, sed bonorum omnium auctore, capite, fonte. A quo non magis est vt malum aliquod emanet, quàm vt malus sit ipse. Benefica tantùm & salutâris illa vis: qua ledere aequè spernit, ac ladi: & cui vna summâq; potentia est, prodesse.*

Lipfius l 2.
de Const.
cap. 6.

Fine quoque, vt dixi, CRVX bona; quia ad bonum directâ semper, & salutem: imò rectâ & certa ad hanc via. Quî

I

igi-

igitur malum fit, à quo summum homin
bonum?

Sed age, fidei lucernam hîc accendamus
vt omnis dispellatur caligo. Credisne, Sta
rophila, me verum Dei Filium, verè & rea
liter in augustissimo, Eucharistiæ Sacramen
to contineri? Scio equidem, quòd credas
sed dic mihi modò, cur id adeò firmiter te
neas. Respondit illa: Quia tu, ô æterna Ver
ritas, id nobis reuelasti, & sacratissimo tu

Matth. 26, 26. ore dixisti: *Hoc est Corpus meum.* Cur ergo
inquirebat Christus, afflictiones & CRVCES
non sentias bonas, cum idem ipse dixerit

Matth. 5, 3. *Beati pauperes spiritu: Beati qui lugent: Be
ti qui persecutionem patiuntur propter iustitiam?*

Tacebat ad hæc Staurophila, siue quòd
consentiret, siue quòd nihil occurreret quòd
posset opponere. Cum rursus Christus: Vnde
den' quid tam hinc consequatur? Quid? in
quirebat illa. Nimirum, si bonæ CRVCES, di
cebat Christus, non aspernandas illas, sed
magis optandas: & ex bonis non eligen
dum minimum, sed maximum. Video quòd
idem, referebat Staurophila, id sequi; sed quòd
est, qui id possit? Vt faceres, inquirebat Chri
stus, præiui exemplo. *Nasciturus enim cum
essem eiusdem cuius nunc sapientia & prestis
tis, utpote Dei virtus, & Dei Sapientia, esset*

Bernard.
Serm. 3. de
Natiuit.

in meo arbitrio quodcumque vellem eligere
 tempus, elegi quod molestius est, præsertim
 paruulo, & pauperis matris filio. *Meus erat* Pl. 49, 10.
orbis terra, & plenitudo eius, & tamen elegi
stabulum: calum mihi sedes erat, & terra sca- Isa. 66, 1.
bellum pedum meorum, & pro regali throno,
 elegi præsepis angustias. Iam verò quid de
 me prædictum? nõne quòd scirem reproba- Ifai. 7, 15.
 re malum, & eligere bonum? Malum ergo vo-
 luptas corporis, bonum verò afflictio est. Siqui-
 dem & hanc elegi, & illam puer sapiens, Ver-
 bum infans reprobaui.

Optimum, respõdebat Staurophila, exem-
 plum: sed quotusquisque est, Domine, qui
 per hanc viam te sequatur? Ecquis erit qui
 contemptis huius vitæ commodis, aduersa
 præ illis eligat? Nescis, respondebat Chri-
 stus, quot habuerim habeamq; veros CRV-
 CIS amatores. Non incidit tibi quid de fan-
 cto Francisco litteris proditum sit? *Labora-* Bonauent.
bat hic infirmitatibus multimodis tam graui- in Vita
ter, vt vix in eo membrum aliquod remaneret c. 14.
absque ingenti passionis dolore: ad hoc tan-
dem per varias & diuturnas, aegritudines de-
ductus est, vt consumptis iam carnibus quasi
sola cutis ossibus hereret. Cumq; duris corporis
angeretur doloribus, illas suas angustias, non
pænarum censebat nomine, sed sororum. Cùm
autem grauius solito dolorum vrgeretur acu-

leis, quidam Frater simplex dixit ad eum: *Frater, ora Dominum, ut mitius tecum agat: numerum enim suam plus debito super te graue videtur. Quo addito, vir sanctus cum eundem exclamans, ait: Nisi noscerem in te simplicitatem, tuum ex nunc abhorrerem contemptum, qui ausus fueris circa me diuina iudicia reprehensibilia iudicare. Et licet totus esset tritus grauis prolixitate languoris, proiecit se in terram, ossa debilia duro casu collidebat, deosculans humum, Gratias, inquit, tibi Domine Deus, de omnibus his doloribus me tēq; mi Domine rogo, ut centuplum, si tibi pauerit, addas: quia hoc erit mihi acceptissimum, ut affligens me dolore, non parcas, cum tu sancte voluntatis adimpletio, sit mihi consolatio superplena.*

Iob. 6, 10.

Acta canonizat.

Quid verò de generoso hoc animo censes, Staurophila? Num ille minimā contentus CRUCE? Nec solus in hac mente fuit & cognominis illi Xauerius; qui abundantiam diuinarum consolationum exclamare solebat: *Satis est Domine, satis est. CRUCIBVS, laboribus & persecutionibus dicebat: Amplius Domine, amplius. Non liberares hac CRUCE, nisi grauiorem immittas.*

Sed ne quidquam desit, proponam tibi sexus tui exemplum prorsus memorabile. Sponsa mea Catharina Senensis adeò afflictionibus

Etionibus delectabatur, nihil ut in hac vitâ Surius in
Vitâ.
 tantum ei solatij adferret, quantum CRUCES;
 sine quibus, ut ipsa aiebat, vita hæc ei fuisset
 molestissima: propter eas autem perlibenter
 tulisset beatitudinis dilationem, non ignorans,
 illam afflictionibus non parum augeri. Appe-
 tita autem graui calumniâ, cum eam multis
 lacrymis ad me referret, apparui ei, habens
 in dexterâ coronam auream miri decoris, in si-
 nistrâ spineam, dixi q̄ ei, ut eligeret, utram
 mallet. At illa, Ego, inquit, Domine, cupio in
 hac vitâ tue passioni semper conformari, &
 pœnas amplecti pro refrigerio: simulq̄ è sini-
 strâ spineam coronam feruenter arripiens, il-
 lam vi multâ impressit capiti, illud undique
 spinis compungens.

Quid iam tibi videtur? num omnes CRU-
 CEM abhorrent? num minimam requirunt?
 aut si possent, ut tui similes, nullam? Verùm
 hi omnes perfecti & sancti fuerunt, inquiebat
 Staurophila, ego autem peccatrix sum, & ad-
 modum tenera. Sed enim, regerebat Chri-
 stus, quid obest quò minus & perfecta &
 sancta fias? nec aliis caro ænea fuit, sed erant
 homines passibiles, similes tibi. Verùm non
 id modò ago, ut ad tam excelsa te vrgeam;
 tantum ne ipsa tuo arbitratu CRUCEM tibi
 deligas, dicens cum imperfectis: Hoc &
 istud facile admifero, sed quæ mihi modò

Thom. à
Kemp. 1.3.
cap. 19.

imponitur CRVX nimis ea grauis est, quæ
vt ferre queam. *Non est, crede mihi, vultus
patiens, qui pati non vult, nisi quantum
visum fuerit, & a quo sibi placuerit. Verus
patiens indifferenter ab omni creaturâ, quantum
cumque, & quotiescumque ei aliquid ad
acciderit, totum hoc de manu Dei gratanter
cipit, & ingens lucrum reputat. Si teipsam
edocta es, abnegasti, si intellectum & volun-
tatem ex integro mihi resignasti, quid
quod nunc, velut oblita priorum, iterum
in consilium adhibeas? An non ego, æternam
Sapientia, ita ordino vniuersa, vt quidquid
acciderit, id tibi certè bonum atque utile
Domine, agebat Staurophila, nimis insipie-
ter egi, propriâ innitens sapientiâ: & fateor
ex prudentiâ carnis processit hæc electio
quæ fortè periculo non vacat. Ita est, inquit
bat Christus, *Væ enim portantibus CRVCEM
non SVAM, sed alienam! Væ citharædis cithari-
zantibus, non vt illi de Apocalypsi, in cithari-
zantibus, sed in alienis. Aliena enim censeretur
bet CRVX, quam propriâ quis elegerit sponte;
propria autem, quæ à Patre meo vnicuique
destinata & imposita fuerit, cuiuscumque
tandem ad hoc manibus vtatur. Cuius
virgo Gertrudis commiseratione mota, orauit
pro quadam personâ, quam audierat impatien-
ter conquerentem, quod Deus ei grauamina**

Bernard. in
Apolog. ad
Guiliel.
Abbat.
Apoc. 14, 2.

Blos. in
Monil.
cap. 10.

immitteret saluti suæ minùs conuenientia; respondit ei Dominus: Dices illi pro quâ oras, ut quia sine aliquâ saltem tribulatione vel molestiâ regnum caeleste obtineri non potest, eligat atque indicet quanam grauamina sibi utilia esse putat: & cum hæc ipsi euenerint, seruet patientiam. In quibus verbis Gertrudis intellexit, periculosissimum genus impatientiæ esse, quando homo peruersè ac superbè eligere vult quæ ferat, dicens saluti suæ minùs congruere, seq̄ non posse sustinere ea grauamina, quæ sibi à Deo immittuntur. En quantum in electione CRVCIS periculum: tu verò iam admonita, illud seriò vitabis.

Exeamus ad eum extra castra, improp-
rium eius portantes. *Hebr. 13, 13.*

*Hanc CRVCIS ipse viam, populo plaudente, praerit
Et pudor est Domini ponere subire pedes*

CAPVT III.

Non trahenda, sed ferenda CRVX; spernenda quoque, quæ ob illam ingeruntur opprobria.

Excamus ad eum extra castra, improperium eius portantes. *Heb. 13, 13.*

*Hanc CRVCIS ipse viam, populo plaudente, præiit,
Et pudor est Domini ponè subire pedes?*

IS auditis animaduvertebat Staurophila, vix posse se destinata CRVCIS iugum detrectare. Proinde veluti conuicta, accinxit se ad tollendam quam Christus monstauerat CRVCEM. Sed vt restitat semper refuga tristium natura, callidè meditabatur tam parum oneri se submittere, quàm posset. Quid igitur fecit? iniecto fune non tam tollere, quàm per terram trahere post se CRVCEM cœpit. Et quia videbat fore vt aliorum oculis notaretur, & subindè etiam sannis exciperetur, faciem velo cooperuit; erubescens nimirum opprobrium CRVCIS. Videbat hæc Christus, &

I s pri-

primùm quidem dissimulare visus, mox eam
ita redarguere occœpit.

Et quid hoc, Staurophila? Anne sic CRV-
CEM te ferre arbitraris, quã velut rem igno-
miniosissimam, ne contactu quidem digna-
ris? Recordare, obsecro, quod non dixerim,

Qui vult post me venire, trahat vel ducat,

a Matth. sed *a* tollat, *b* baiulet, & *c* accipiat CRVCEM

16,24.

Marc. 8,34

Luc. 9,23.

b Luc. 14,

27.

c Matth.

10,38.

suam, & sequatur me. Quã loquendi forma
quid aliud innuere volui, nisi CRVCEM, vbi
cumque illa inuenta fuerit, vt pretiosum pi-
gnus, è terrã subleuandam, & in humeros
accipiendam? non secus ac matres charissi-
mas proles magno gaudio brachiis imposi-
tas gerunt.

Non facile inueniebat Staurophila quid
ad hæc responderet, sed tepidã tantum ac
trepidã voce aiebat, se nimio horrore ad
CRVCIS onus expauisse, & solo aspectu adeo
territam, vt subleuare nõ auderet. Cui Chri-
stus: Immodica hæc formido non è CRV-
CIS mole, sed Cruciferæ prouenit opinione.
Non enim malum est, malum pati; at nesci-
re malum pati, hoc demum malum est.

A Kemp.
lib. 3 de
Imit. Chri-
sti, cap. 19.

*Quantò melius ad patiendum te disponis, tan-
tò sapientiùs agis, & amplius promereris.* Sed
quis hoc poterit? inquebat Staurophila.
Nemo non, inquebat Christus, qui non in
se, sed in Deo confidit. Fateor equidem non

est secundum hominem CRUCEM portare, Idem 1.2.
 CRUCEM amare, corpus castigare; honores fu-
 gere, seipsum despiciere, & despici optare, & ni-
 hil prosperitatis in hoc mundo desiderare. Si ad
 teipsam respicis, nihil huiusmodi ex te poteris;
 sed si in Domino confidis, dabitur tibi fortitu-
 do de celo.

cap. 12.

Sperare quidem hoc possum, inquebat
 Staurophila, cum magna sit misentis Dei
 benignitas; sed abstrahit me, ut verum fa-
 tear, tam arduæ CRUCIS horror. Cui Chri-
 stus: Virgam olim Moyses in colubrum ver- Exod. 4. 3.
 sam usque adeo exhorruit, ut plane fugeret.
 Verum cum iussu Dei manum extenderet,
 apprehenderetque caudam eius, versa est in
 virgam, quam solito tulit more; eaque po-
 pulum e miserrima seruitute per mare ru-
 brum traduxit. CRUX & tribulatio virga est,
 quam si in terram proicias, nihil aliud quam
 colubrum existimabis, a quo morsum mor-
 temque reformidans, fugam capeffles. At si e
 terra sustuleris, manuque veritatis per cau-
 dam apprehenderis (optatissimum scilicet
 tribulationum respiciens finem) iam CRV-
 CEM virgam Moysis facile experiere, qua a
 peccati seruitute in caelestem te ducat Ieru-
 salem. Respice ergo caelum, quod CRUX du-
 cit, respice aeternam beatitudinem CRUCI
 repromissam. Qui fluuij vada pertranseunt,
 oculos

oculos ad cælum, vel litus attollere monentur, ne aquarum fluxu turbati corruant. Tribulationum pelagus transmittere omnino oportet, ne autem mirabiles elationes maris cerebrum nimium obturbent, sursum ferenda

2. Corinth. 4, 18. *da corda, cælum intuentium, non contenta quæ videntur; sed quæ non videntur quæ videntur enim temporalia sunt, quæ non videntur, æterna.*

Et quid est, quæso, quod digito vix vno CRUCEM trahas? Si vnum tantum alterumve hominis membrum æternam afficiendum esset beatitudine, sufficeret forte vnâ manu aut digito CRUCEM tulisse: sed cum totum hominem saluum fecerim, totum pererim gloriâ, in quâ *cor & caro exultabunt in Deo* *vinum*, remunerare statuerim, quidni totum CRUCE affligatur, totus CRUCE oneretur? Neque verò nescis, Staurophila, me totum id quod pro hominibus assumpsi, totum hominibus redimendis impendisse. Ut quid igitur patiar tam parce mihi seruire, quasi satis foret; qualitercumque CRUCEM post se trahere? Aliter sanè amor & labor meus videtur compensandus. Strictum hinc tenebat Staurophila silentium, nec hiscere contra audebat.

Christus verò alium non leuem castigans errorem, ita rursus infit: Cur, quæso, adduxisti

xisti velum super faciem tuam? an Crucigeram videri ignominiosum ducis? Ita fanè, inquiebat Staurophila, *operuit confusio faciem meam*, ecce enim facta sum opprobrium vicinis nostris, subsannatio & illusio his qui in circuitu nostro sunt. Nec est vt multis exponam: etenim tu scis *improperium meum, & confusionem meam, & reuerentiam meam*. Cui Christus: Eia, inquit, ad me oculos conuer- te. Nónne ego, glorià & honore coronatus, *proposito mihi gaudio sustinui CRUCEM, confusione contempta*? An non propter te sustinui opprobrium? propter te quoque factus sum *vermis & non homo, opprobrium hominum, & abiectio plebis*? Certè cum educerent me extra portas ciuitatis sanctæ baiulantem mihi *CRUCEM, omnes videntes me, deriserunt me, subsannauerunt me subsannatione, frenduerunt super me dentibus suis*. Et tu nunc modicam infamiam *CRVCIS* reformidas, quasi vile & infame foret participium *CRVCIS* meæ: cum veri mei discipuli hoc ipsum sibi duxerint gloriosum. Quare non dubitauit Apostolus Paulus ita exhortari: *Exeamus ergo ad eum extra castra, improperium eius portantes*.

Rèspodit verò Staurophila: Ferrem equidem non illibenter, mi Domine, tecum & pro te *CRVCES* & ignominias, vt multi Martyres

tyres fecerunt, sed illud pessimè me habere
quòd velut publica peccatrix censear, quia
delictis meis CRUCEM hanc commerita fu-
rim. Proinde etiã atque etiã rogo te

Pfal. 42, 1. *Iudica me Deus, & discerne causam meam de*
Pfal. 118, *gente non sanctã, neq tradas rœ calumniari-*
121. *bus me.*

Cui Christus: Quid tum? Nõnne & ego
Rom. 8, 3. *qui peccatum non feci, veni in similitudi-*

Marc. 15, *nem carnis peccati? nõnne cum iniquis reputa-*

28. *tus sum? An non cum duobus latronibus*

Luc. 23, 32 *eductus, medius inter eos crucifixus sum.*

Isai. 53, 6. *Nõnne in me Pater posuit iniquitates omni-*
vestrũ, & existimatus sum tamquam percus-
sus à Deo? Et tu nũc, quasi iustitiam fece-
ris, exhorrescis inter peccatores numerari.

Ierem. 3, 1. *An ignoras quod fornicata sis cum amatori-*
bus multis? quòd fregeris iugum, & abieris

Iob 15, 16. *vaga in viam cordis tui, ita vt velut aquam*
biberes iniquitatem? Et nunc velut innocens
conquereris te nonnihil ludibrio haberi, cum

2. Corinth. *iam pridem edocta fueris me sequi per glo-*
6, 8. *riam & ignobilitatem, per infamiam & bo-*
nam famam. Si me attendis, videbis sanè quòd

August. *ubi humilitas, ibi maiestas; ubi infirmitas,*
Serm. 20. *ibi potestas; ubi mors, ibi vita. Si ergo vis ad*
de Verb. *illam venire, noli ista contemnere, noli erube-*
Apost. *scere; ideò enim in fronte, tamquam in sede pu-*
doris, signum CRVCIS accepisti.

Non

Non sat animi habebat Staurophila, vt his rationibus acquiesceret. Proinde, fateor, in-
 quiebat, quòd coram te, Domine, multis pec-
 catis obnoxia sim, non tamen iis quæ publi-
 cè oculos hominum offendant, quæque ipsi
 me designasse clamant. Quid tu semper, aie-
 bat Christus, hominùm attendis dicitur?

Gloria nostra hæc est, inquit Paulus, testi-
monium conscientia nostra. Benè ergo sibi con-
sciis, falsis non debet moueri, nec aestimare plus
ponderis in alieno esse conuitio, quàm in suo te-
stimonio. Ad hæc Staurophila: Vt cumque
 non reprehendat me cor meum, nec grauior-
 ris mihi conscia sim sceleris, durum tamen
 censeo inter flagitiosos publicè cenferi.

Eamdem, aiebat Christus, reiteras cantile-
 nam: & durum id esse non nego, sed tamen
 tolerabile. Neque similitudo CRVCIS, quàm
 tam boni quàm mali discruciantur, merito-
 rum probat æqualitatem. *Quicumque enim*
boni maliq; pariter afflicti sunt, non ideò ipsi
distincti non sunt; quia distinctum non est
quod utrique patiuntur. Nam sicut sub vno
igne aurum rutilat, palca fumat; & sub ea-
dem tribulâ stipula comminuuntur, & fru-
menta purgantur, nec ideò cum oleo amurca
confunditur, quia eodem prali pondere expri-
mitur; ita vna eademq; vis irruens bonos
probat, purificat, eliquat; malos damnat, va-
stat,

2. Corinth.
 1, 12.
 Ambros.
 de Offic.

August. l. 1.
 de Ciuit.
 Dei cap. 8.

stat, exterminat. Vnde in eadem afflictione mali Deum detestantur, boni autem precantur & laudant. Nam pari modo exagitatum & patorem suum exhalet cænum, & suauiter frugat unguentum.

Nescio quid dicam, aiebat Staurophila. CRUCEM ferre, & passim ab omnibus subfannari, duplex malum. Imò vnicum, aiebat Christus: hæc enim altera CRVCIS pars est, sub eâ, & cum eâ contumeliam patitur.

2. Timoth. 3, 12. *Omnes enim qui piè viuere volunt, persecutionem patientur. Et commune est in hoc saeculo, vt ambulans recto itinere, & timens Deum, despiciatur ab eo qui infami graditur viâ. Sed relinque mundo iudicia sua, & vanas opinioniones, tu me sequere. * Si de mundo esses, mundus quod suum est diligeret; nunc autem odit te mundus, quia elegi te de mundo, vt sequeris me, & CRUCEM tuam baiulares: & hoc scito, quia me priorem odio habuit, & irrisit. Propterea enim Iudei deditâ operâ, istâ morte CRVCIS interimere me voluerunt, vt probrosum quoque efficerent; vt, etsi nemo propterea à me abstinere quòd occisus essem; abstineret tamen vel idcirco quòd hoc mortis genere occisus essem. Sed hoc ipsum diligentes me magis allicit, quòd propter ipsos plenam dedecore mortem elegerim. Atque hæc ipsorum est in ignominia*

Prou. 14, 2. *lo, vt ambulans recto itinere, & timens Deum, despiciatur ab eo qui infami graditur viâ. Sed relinque mundo iudicia sua, & vanas opinioniones, tu me sequere. * Si de mundo esses, mundus quod suum est diligeret; nunc autem odit te mundus, quia elegi te de mundo, vt sequeris me, & CRUCEM tuam baiulares: & hoc scito, quia me priorem odio habuit, & irrisit. Propterea enim Iudei deditâ operâ, istâ morte CRVCIS interimere me voluerunt, vt probrosum quoque efficerent; vt, etsi nemo propterea à me abstinere quòd occisus essem; abstineret tamen vel idcirco quòd hoc mortis genere occisus essem. Sed hoc ipsum diligentes me magis allicit, quòd propter ipsos plenam dedecore mortem elegerim. Atque hæc ipsorum est in ignominia*

Ioan. 21, 22.

* Ioan. 15, 19.

Chrysof. Homil. 7. in Epist. ad Philip.

Propterea enim Iudei deditâ operâ, istâ morte CRVCIS interimere me voluerunt, vt probrosum quoque efficerent; vt, etsi nemo propterea à me abstinere quòd occisus essem; abstineret tamen vel idcirco quòd hoc mortis genere occisus essem. Sed hoc ipsum diligentes me magis allicit, quòd propter ipsos plenam dedecore mortem elegerim. Atque hæc ipsorum est in ignominia

minis

miniis consolatio, quòd mihi efficiantur
quàm simillimi.

Magna hæc, aiebat Staurophila, perfectio
est; nec omnibus, vti credo, communis: ego
verò infirma sum, nec tam alta præsumere
ausim. Ita est, inquiebat Christus, perfectio-
rum hoc studium est, sed ad illud omnes
omnino hortatus sum: *Estote perfecti, sicut*
& Pater vester celestis perfectus est. Et qui-
dam in patientiæ gymnasio non mediocri-
ter eruditus, ita scripsit: *Is qui ad placidissi-*
am animi quietem atque ad Deum currit, die
omni, quo maledicta non sustinet, ingens de-
trimentum se sustinuisse arbitratur. Sicut enim
arbores, que à ventis agitantur, altioribus
semper radicibus nituntur: ita & qui in obe-
dientiâ degunt, validas atque inconcussas ani-
mas possident. Quàm vellem, aiebat Stauro-
phila, & ego tantum in VIA CRVCIS profe-
cisse, tantumque animi robur obtinuisse!
Confide filia, inquiebat Christus, primum
bonæ mentis signum est, virtutem concupi-
scere; crescente deinde desiderio, facile cre-
scet & studium. Si ergo ulterius optas in-
strui, audi eundem pietatis Magistrum:
Initium, inquit, beatæ tolerantia est, in amari-
tudine & dolore animæ ignominias suscipere:
Mediam verò, eas tolerare sine mærore: Finis
autem & consummatio, illas laudem existima-

Math. 5,
48.

Climach.
Grad. 4.

Idem Cli-
mach.
Gradu 8.

K

re.

*Ibid. pau-
cis inter-
iectis.

re. * Vidi ego tres vnà Monachos iniurijs
sectos, ex quibus vnus mordebatur quidem
iurijs atque perturbabatur, sed tamen in silen-
tio premebat iracundiã: alius verò ge-
debat quidem ex luctu suo, sed eius qui se ma-
dictis insectatus fuerat peccato angebatur: ter-
tius verò proximi tantum damna secum con-
uens, vim ardentium lacrymarum profunde
bat. Eratq; suauè spectaculum, timoris, & mo-
cedis, & charitatis operarios aspicere.

C A

CAPVT IV.

*Ostentatio in CRVCIS baiulatione
vitanda.*

Attendite ne iustitiam vestram facia-
tis coram hominibus, vt videamini
ab eis. *Matth. 6, 1.*

*Non quid agas, sed quò spectes, Deus undique
spectat,
Ferre tuam, vanum, vt sancta ferare, CRV-
CEM.*

ON illibenti animo hæc exci-
piebat Staurophila, iamq; me-
ditabatur in opus conferre;
cùm illud, quod, vulgò dici
solet,

*Dum vitant stulti vitia, in contraria cur- Horat.
runt,*

ei euenit planissimè. Intellexerat non tra-
hendam retrò CRVCEM, vt ignobile onus,
non formidandam CRVCIS ignominiam,
quæ gloriæ esset seminarium, proinde aliud
nihil quàm gloriam & honorem aucupaba-
tur. CRVCEM siquidem transuersim ante se
ferens, omnium se oculis visendam expone-
bat,

Attendite ne iustitiam uestram faciatis coram
hominibus, ut uideamini ab eis. *Math. 6.*

*Non quid agas, sed quò spectes, Deus undiq; spectat.
Ferre tuam, uanum, ut sancta ferere, CRUCEM.*

bat; hoc nomine magnam se rata, quòd iam CRVCIS Christi esset gerula. Ita infelix, quæ ostentui haberi metuebat, in probrosam incidit ostentationem.

Animaduertens id Christus, noui erroris eam commonefecit. Et quid hoc, inquit, filia? præcedens vitium æquali vel maiore vis corrigere? CRUCEM te tollere, non te extollere oportet. Et vide, quàm parum succedat hæc talis baiulatio: vbique enim impingis, atque ipsa CRUX tibi impedimento est, ne angustam regni cælestis ingrediare portam. Non legisti quâ ratione id S. Arsenio olim fuerit ostensum? Sedebat hic aliquando in cellâ suâ, & venit vox dicens ei: Veni ostendam tibi opera hominum. Et surgens exijt, & ecce vidit templum, & duos viros sedentes in equis, & portantes lignum transuersum, vnum contra vnum: volebant autem per ianuam intrare in templum, & non poterant, propter lignum illud quod in transuerso portabant: & non inclinantes se vnus post alium, vt fieret lignum illud directum, remanserunt foris extra ianuam templi. Et cum interrogasset quid hoc esset, ille respondit ei: Hi sunt, qui portant velut cum superbia iugum iustitiæ, & humiliati non sunt vt corrigant se, & ambulent humiliter in VIA CHRISTI; propter quod & remanent foris à regno Dei. Viden' vt hîc

Pelag. in
Vit. Pat.
lib. 5. li-
bell. 18.
num. 2.

tua depingatur insipientia, & quanto te delicti crimini exponas? CRVCEM ferre, & hoc profectum ad gloriam referre, vanum est, nullamque meretur mercedem.

Respondit Staurophila: Quòd hoc peccato, Domine, me geram, id eam gratiam feci, ut vel maxime declinarem errores illos, de quibus proximè monueras. Neque tantum mali in eo credebam, quòd aliquantam gloriam admitterem: occurrebat enim illud quod legeram,

Ouid. 5. — Non paruas animo dat gloria vires.

Trist. Eleg. & :

15.

— Immensum gloria calcar habet.

Hoc igitur stimulo me ad duram alioquin CRVCEM excitabam, nec inconueniens arbitrabar hoc qualicumque fomento difficultates, quæ ei insunt plurimæ, non nihil solari. Si gloria delectat, inquebat Christus æternam eamque solidam specta, temporalem hanc & inanem procul abijce. Ne vendas, quæso, labores tuos humanis laudibus, nec futili famam proijcias futuram gloriam. Lani enim humana in puluere domicilium habet, & gloria eius extinguitur super terram; veram autem & solidam virtutis gloria manet in seipsum. Quam peruersum est diligere gloriam hominum magis, quam gloriam Dei. Extremæ est, Staurophila, dementia, in rebus

S. Nilus

Orat. 7.

bus spiritualibus non nisi inanem spectare gloriam: hoc enim est & labore se affligere, & mercedem prodigere. *Seruus ad Domini oculos respicit, ad herum mercenarius, & ad preceptorem discipulus: tu contra omnino, remunerantem Deum Dominumque relinquens, ad conseruos respicis, etsi bene noueris Deum recte factorum tuorum in futurum quoque recordaturum, hominem uero tantum ad presens, & quidem utcumque. Et cum habeas theatrum in celo constitutum, spectatores tamen in terra tibi deligis & colligis. Athleta quidem ubi certat, ibi & probari cupit: tu cum in superioribus certes, in inferioribus coronari queris.* Numquam sane credidissem, inquebat Staurophila, tantum mali esse, gloriolam aliquam venari ex re non mala. Parum mihi, inquebat Christus, uersata uideris in schola pietatis: an non audiuisti quam serio monuerim: *Attendite ne iustitiam uestram faciatis coram hominibus, ut uideamini ab eis: alioquin mercedem non habebitis apud Patrem uestrum, qui in celis est? Nonne hoc nomine hypocritas damnaui, quod elemosynam facientes, tuba canerent ante se, & quod in Synagogis & angulis platearum stantes orarent, ut honorificarentur ab hominibus? hæc enim pietatis opera uolui fieri in abscondito, ut Pater cælestis, qui uidet in abscondito, reddat mercedem.*

Chrysof.
Hom. 17.
in Epist. ad
Rom.

Matth. 6, 1.

Ibid. 2.

Hæc quidem, inquebat Staurophila, et non raro audierim, memoriæ tamen non occurrebant, neque attentius illa hætenus eripendi. Et hoc scilicet est, inquebat Christus, quod viuis sermo meus & efficax tantum paruum in vobis fructum faciat. Sed ut poro pergam, non malè quidam seruorū meorum dixit: *Mater gehennæ, est inanis gloria.* Nec est, ut multis hoc probetur, nam & Regius Vates olim cecinit: *Deus dissipauit eos, quoniam Deus spreuit eos. *Væ semel, & iterum portantibus CRUCEM meam, & non sequentibus me! quia nimirum, cuius passionibus participant, humilitatem sectari negligunt. Duplici quippe contritione conterentur, qui huiusmodi sunt, cum & hinc pro temporali gloria se affligant, & in futuro pro internâ superbia ad aterna supplicia pertrahentur.*

Sed, obsecro mi Domine, aiebat Staurophila, doce ancillam tuam, ut pestem hanc fugere queat. Cui Christus: *Lucerna corporis tui, est oculus tuus. Si oculus tuus fuerit simplex, totum corpus tuum lucidum erit. Oculus mentis, intentio est cordis, hæc si fuerit recta, totum actionum tuarum corpus rectum, pulchrum ac lucidum erit: sin distorta, nequam erunt quæcumque ex eâ processerint. Non tantum si bonum est quod facis, sed precipue*

Chrysof.
Hom. 17.
in Epist. ad
Rom.
Psal. 52, 6.
*Bernar. in
Apolog. ad
Guilielm.
Abbat.

Luc. 11, 34.

August. in
Psal. 118.
Conc. 11.
in medio,

puè si bonum est propter quod facis, cogitan-
dum. Auerti poscebat Psalmista oculos suos
ne viderent vanitatem, id est, ne hanc atten-
derent, & propter hanc fieret, cum bonum ali-
quid fieret. Deus enim non valde attendit

quid homo faciat, sed quid, cum facit, aspiciat.
Quare quod Apostolus meus monuit: Siue
manducatis, siue bibitis, siue aliud quid faci-
tis, omnia in gloriam Dei facite.

Idipsum in
hac VIA CRVCIS tibi quàm maximè incul-
catum velim, vt scilicet intentio tua sit recta,
& ad Deum directa. De animalibus illis
Ezechieli olim ostensis, scribitur: Facies eo-
rum & penna eorum extenta erant desuper.

Quid autem per faciem, nisi intentio; quid
per pennas, nisi contemplationis volatus desi-
gnatur? Omne proinde bonum quod agitur per
intentionem, semper ad caelestia eleuetur.

* Quaelibet enim actio, quamuis bona videatur,
tamen quasi mortua iudicatur, si non per inten-
tionem bonam animetur. * Nihil igitur propo-
sito vanitatis, & inanis gloria capessenda gra-
tiâ facias, quæ autem bono initio cæperis, ob-
seruatione simili custodire nitaris.

Sed quomodo captanda humane laudis, aie-
bat Staurophila, vitium declinabo? Si tibi cer-
tò persuaseris, respondebat Christus, ubique
Deum adesse. Siquidem nemo est, qui cum in o-
culis Domini sit, cum illius dedecore conseruo

August. in
Psalm. 32.

1. Corintha.
10, 31.

Ezech. 1.
Gregor. l. 1.
in Ezech.
Homil. 1.

* Richard.
de S. Vict.
de Stat. int.
hom. c. 7.

* Cassian.
l. 11. Instit.
cap. 18.

Basil. in
Reg. Bre-
uio. qu. 34.

Chrysoft.
Hom. 5.
in Genes.

suo malit gratiosus esse, quàm Domino. Nō videt in equorum ludis, quomodo hi qui equos agunt non aduertunt plausū populi assidentis, nec voluptatē ex eo plausu capiunt; sed in unū Regem in medio sedentem oculos intendunt, ac ad nutū illius attendentes, totam multitudinē despiciunt. Hos & tu imiteris, nō magni faciēdo hominum famam, sed sententiam iudicis iusti exspectando, atque ad nutum eius omnia dirigendo.

Breuiar
Roman.
14. Sept.

Quid verò ulterius faciendum? percontabatur Staurophila. Hoc, inquiebat Christus, ut humili ac submisso animo, atque ab omni insolentiā remoto, CRUCEM feras. Heraclius Imperator auro & gemmis ornatus, solēni celebritate suis humeris CRUCEM referre volens in eum montem, quō ego eam olim tuleram, insistere coactus est in portā. Quō enim magis progredi conabatur, eō magis retineri videbatur. Quā re cum & ipse Heraclius & reliqui omnes obstupescerent, Zacharias Ierosolymorum Antistes, Vide, inquit, Imperator, ne ista triumphali ornatu, in CRUCE ferendā parum Iesu Christi paupertatē & humilitatē imiteris. Tunc Heraclius, abiectō amplissimo vestitu, detractisq; calceis, ac plebeio amictu indutus, reliquum viæ facile confecit, & in eodem Caluaria loco statuit. Hoc pacto CRUCEM ferri desidero, ut gestu scilicet humili incedas, & quantum fieri potest, hominum oculos cautē declines.

CA.

CAPVT V.

*Non precedendum, sed Christum cum
CRUCE sequendum.*

Qui festinus est pedibus, offendit.

Proverb. 19, 2.

*Quæ præt, errat ovis: propriam lubet ordine
recto*

Si portare CRUCEM, ponè sequare Ducem.

T qui à rectâ viâ semel deuia-
uerit, in alia semper incidit di-
uerticula: ita qui superficiete-
nus Deum tantùm quærit, se-
mifauciâ voluntate, volens no-

leni que rectam numquam tenebit semitam,
ex vno in alium labetur errorem. Experta id
fuit Staurophila, quæ dum docetur vnum
cauere vitium, in alterum incidit. Tot enim
iam monitis instructa, meditabatur generosè
CRUCIS iter onusque suscipere, nec vllis ce-
dere difficultatibus. Feruidè igitur CRU-
CEM in humeros conijciens, non expectato
Domini responso, præcurrere satagebat: ni-
hil interim hîc sibi simplex columba metue-
bat, cum & proprio niteretur iudicio, & sine
duce tam arduum iniret iter.

At

Qui festinus est pedibus, offendit. *Prou. 19.*

*Que preit, errat ouis: propriam lubet ordine recto
Si portare CRUCEM, pone sequare Ducem.*

At Christus ponè eã retinens, reuocansque; Erras, inquit, ô Staurophila, & temerario peccas feruore: oblita siquidem videris earum quas antea tradidi instructionum, ita vt rursus indigeas edoceri quæ sint elementa exordij sermonum Dei. Cui illa: Quanam ista sunt Domine? Respondit Christus: Ignoras etiam? an non principio dixi, *Si quis vult post me venire, tollat CRUCEM suam, & sequatur me?* idem talem inculcans, vt & venires post me, & baiulans CRUCEM sequereris me, quasi satis non foret, semel id monuisse; tu interim ne semel quidem id animo reuoluisti.

Necdum Staurophila errorem suum agnoscebat, sed volens iustificare semetipsam, respondebat: Domine, semper audiui displicuisse tibi tepidos & dissolutos, contra placuisse spiritu feruentes, Domino seruietes. Et memini Apostolum tuum non ad ambulandum, sed percurrendum Christianæ vitæ stadium exhortari. *Sic, inquit, currite, vt comprehendatis.* Quid igitur pecco, si gnauiter me ad cursum accingam, & currere etiam incipiam? Et nõne sic breue, quod vitæ meæ restat tempus, feruore compenso? In eo, inquit Christus, delictum est, quod non venias post me, quod ME (vt iam dixi) non sequaris, quod ducem non habeas, nec

Luc. 9, 23.

Rom. 12,

11.

1. Corinth.

9, 24.

Ambr. su-
per Pl. 118.
Serm 5.

magistro vtaris. Miles qui ingreditur in
viandi ordinem non ipse disponit sibi, nec
suo arbitrio viam carpit, ne discedat à signo
sed itinerarium ab Imperatore accipit, & capi-
dit illud; præscripto incedit ordine, sum armis
suis ambulat, rectaq; viâ conficit iter; meritum
non deficit qui Imperatorem sequitur suum.
Hanc legem viarum esse præscriptam me docu-
cente & ducente, Sanctis commeantibus, non
cognoscas velim. An tu mysterio vacare cen-
ses, quòd Cyrenæus ille SIMON CRUCEM tu-

Luc. 23.

Ambros.
lib. 10. in
Ecc. c. 23.

*Chrysol.
Serm. 54.

lerit meam, non ante, sed POST ME? Quis
enim hoc insinuabat, nisi quòd bonus ordo
spiritualis profectus, hoc exigebat, ut prius
CRUCIS MÆ trophaeum ipse erigerem, deinde
Martyribus, alijsque traderem erigendum.
* Præcurrens Zacchæus ascendit arborem sym-
morum, priusquam ego CRUCIS arborem
conscendissem, sed quid ei dictum fuit? Re-
stinans descende. Si sapis, descende ante Domi-
num de Adamiticâ arbore, ut post CRUCEM
Dominica passionis ascendas. Ita in arcana
sermone sequi eum, non præcedere docuit.

Quid verò mali, aiebat Staurophila, si qui
præcedat? nam si bonum CRUCEM ferre
quid adeò ductore & Doctore opus? Nimi-
rum, inquiebat Christus, ut bonum fiat be-
nè. Intolerabilis est superbiæ argumentum, ex-
stimare se nullius egere consilio; sed sibi cum
atque

Basil. in
c. 1. Isai.

attentum esse, quasi solus possit decernere quæ optima sunt. * Ridiculum planè est, ut vilium ac mechanicarum artium magistros nanciscaris, huc atque illuc oberrare; diuinam tamen Staurosophiam tamquam vile aliquid ac despiciendum tibi ipsi reseruare. Quare id maxime rogo ne ipsa te doceas, & absque Doctore ingrediaris viam, quam numquam ingressa es: statimq; in alteram partem declinandum sit, & errori pateas; plusq; aut minus ambules, quam necesse est: ne aut currens lassaris, aut moram faciens obdormias.

*Isido. Pe-
lusiote. l. i.
Epist. 260.

Hieron.
Epist. 4. ad
Rust.

Numquam arbitrata fueram, aiebat Staurophila, magnum eos subire periculum, qui in spiritu vehementi studerent procedere, atque etiam præcedere; nec vniquam mihi tantopere proprium iudicium suspectum fuit. Id verò, aiebat Christus, imperitiæ tuæ facile condonauero. Quam malum autem sit, suo, etiam in re piâ, mihi iudicio, & me, vel qui vice meâ fungitur, velle præcedere, satis Apostolorum Principi declaratum fuit. Præcedere quodam loco Petrus volebat, audiens enim de CRUCE & passione me loquentem, ait: Absit à te Domine, non erit tibi hoc. Sed quid responsi tulit? vade post me satana, scandalum mihi es, quia non sapis ea quæ Dei sunt. Quid est hoc? Ille qui antea audierat; Beatus es Simon Bar-Iona, quia non tibi reuelauit caro

Matth. 16,
23.

August. in
Psalm. 69.

✠

& sanguis, sed Pater meus qui in caelis est: modo repente audit: Redi post me satana. Quis est, Redi post me? Sequere me. Præcedere me vis? consilium tibi dare vis? Melius est ut consilium meum sequaris: hoc est, redi retrorsum, redi post me. * Sic antecedentem compeſcebam & satanam appellabam, quia volebat ducere Duce[m], docere Magistrum, iubere Dominum. Crede mihi, Staurophila, qui se sibi magistrum constituit, stulto se discipulum subdit. Vnde lepidus apophthegmate prisca monachorum Antistites dicebant: Si videris iuuenem voluntate suâ ascendentem in celum, tene pedem eius, & projice eum in terram, quia non expedit ei. Viden' ut noccat præpropera felicitatio?

Hui! exclamabat Staurophila, quid tantum mali est, voluntate propriâ in celum ascendere? Illud scilicet, respondebat Christus, quod voluntas propria sit pes superbia, quo nemo totus celum introiit. Iterum dico, qui priuatum sequitur geniũ, & absque cognitione ac directione Euangelicâ graditur, impingit in multa. Plerique siquidem, non modicos labores, & exercitationes decurrerunt, afflictiones & ærumnas multas, tamquam Dei nomine pertulerunt: priuata tamen dispositio & indiscretio, item arbitrari se non egere auxilio proximi, ipsorum tam graues labores, fatigationes,

* Idem in
Psalm. 55.

Bernard.
Epist. 87.

Ephræm
tom. 2. Pa.
can. 35

Gerson
tom. 3.
tract. de
Relig. perfect.
confid. 12.
* Marc.
Eremit. in
Præcept.
salutar.

tiones, & vexationes infructuosas effecerunt.

Tu igitur hoc barathrum fuge, & si sapias, me sequere. Moysen imitare, qui monitus ut ascenderet de loco in quod erat ad Terram promissionis, confidenter Domino dicebat: *Si non tu ipse præedas, ne educas nos*

de loco isto. In quo enim scire poterimus, ego & populus tuus, inuenisse nos gratiam in conspectu tuo, nisi ambulaueris nobiscum. Sic &

tu filia, time vel vnum figere pedem, nisi innixa super dilectum tuum, & sequens vestigia eius. Si currere iuuat, non improbo quidem, noli tamen præcurrere. *Exultauit ego*

ut gigas ad currendam viam, si me volueris consequi, oportet sequi: non in virtute propria, sed me trahente, & gratiâ meâ adiuuante. Hoc Sulamitidis votum fuit, quæ non præire, sed trahi optabat, ut curreret post me in odorem vnguentorum meorum.

Exod. 33,

15.

Psal. 13, 6.

Cant. 1, 3.

L

CA.

Gloria magna est, sequi Dominum. Eccli. 23

*Lux ego sum mundi, mea post vestigia curro
Qui sequitur me, non ambulat in tenebris.*

CAPVT VI.

Exemplo Christi CRVCX ritè ferenda.

Gloria magna est, sequi Dominum.

Eccli. 23, 38.

Lux ego sum mundi, mea post vestigia curre:

Qui sequitur me, non ambulat in tenebris. Ioan. 8, 12.

ANDEM aliquando tot conui-
cta rationibus, tot incitata ex-
hortationibus Staurophila ma-
nus dedit, & CRVCX ritè ge-
stare occœpit, alacri animo

Christo dicens: *Præcedat Dominus meus an-* Gen. 33,
cillam suam, & ego sequar paulatim vestigia 14.

eius. Factum bene, inquiebat Christus, &
nunc scapis, ô filia. Ego namque descendi de Thomas
caelo pro tuâ salute: suscepi tuas misérias, non à Kemp.
necessitate, sed charitate trahente: ut patien- lib. 3. de
tiam disceres, & temporales misérias non in- Imit. Chri-
dignanter ferres. Tum Staurophila: Domi- sti cap. 18.

ne, quia tu patiens fuisti in vitâ tuâ, in hoc
maximè implendo præceptum Patris tui, di-
gnum est ut & ego misella peccatrix secun-
dum voluntatem tuam patienter sustineam: &
donec ipse volueris, onus corruptibilis vitæ &
CRVCIS huius pro salute meâ portem. Nam et sè

L 2

one-

onerosa sentitur præsens CRVX, facta est tu-
men iam per gratiam tuam valde meritoria
atque exemplo tuo tolerabilior & charior. Quod
quantas tibi gratias teneor referre, quod VIA
rectam & bonam dignatus es mihi & cunctis
fidelibus ad æternum regnum tuum ostendere.
nam vita tua, VIA nostra: & per sanctam pa-
tientiam ambulamus ad te, qui es corona no-
stra. Nisi tu nos præcessisses & docuisses, qui
sequi curaret? Heu, quanti longè retroq̄ ma-
nerent, nisi tua præclara exempla inspicerent.

Ioan. 13,
15.

Ita est, inquiebat Christus, ideò enim
exemplum dedi vobis, ut quemadmodum ego
feci, ita & vos faciatis. Nauigantibus ad fidem
aliquod dirigendus est cursus. Pictores, ut
imaginem exprimant, prototypon intuentur.
vis ritè ferre CRUCEM, quem, nisi me baiu-
lantem mihi CRUCEM, proponere potes-
t. huc spectauit Apostolus meus, cum diceret

Hebr. 12, 1.

Per patientiam curramus ad propositum nobis
certamen, aspicientes in auctorem fidei & con-
summatorem IESVM.

Cant. 1, 42

O Domine, inquiebat Staurophila, hoc
cum perpendo, vnà cum dilecta Sulamitide
dicere lubet: Fasciculus myrrhæ dilectus meus
mihi inter ubera mea commorabitur. Vtrumque
enim mihi es, Domine IESV, & speculum pa-
tientiae, & meritum: vtrumque fortiter pro-
uocat, & vehementer accendit. Propterea semper

Laurent.
Iust. in
Liono vitæ
de Patient.
cap. 5.

per habebote, Domine, non retrò in humeris, sed antè, præ oculis: ne portans te, ô dilecte mi, fasciculum myrrhæ, & non odorans, onus premat, & odor non erigat. Videns enim tuas angustias, Domine, meas leuius portabo.

Eia sic age, inquiebat Christus, Gloria enim magna est sequi Dominum, longitudo enim die-
Eccli. 23, 38.

rum assumetur ab eo. Nam quod pro magno inter septem Sapientum dicta celebratur, SEQVERE DEVM; hoc verè perficiunt serui mei, qui per REGIAM VIAM CRVCIS me sequuntur. Hi profectò non meritum tantum, sed magnam etiam apud Deum assequuntur dignitatem. Exhilarata his verbis Staurophila, In quo, obsecro, aiebat, hæc dignitas sita? In eo, respòdebat Christus, quod digni Deo efficiantur. An non legisti, quid de iustis Scriptura dicat: *Visi sunt oculis insipientium mori, & aestimata est afflictio exitus illorum, coram hominibus tormenta passi sunt?* sed quid coram Deo? Deus, inquit, tentauit eos, & inuenit illos DIGNOS SE. Quàm felix CRVX! quàm beata afflictio, quæ dignum facit Deo! *Is solùm miser est, qui in afflictione constitutus nimium tristatur, & Deo non se dignum præbet.* Ideoque clarissimè edixi, *Qui non accipit CRUCEM suam, & sequitur me, non est me dignus.*
Nicetas Choniat. Matth. 10, 38.

Admirans verò Staurophila, exclamabat:

L 3

Quid

Eccle. 2,
12.

Quid est homo, ut sequi possit Regem factorem suum? Mihi sanè adhærere IESV meo boni est; illum sequi opto, illi vniri concupisco.

Leo Ser. 2.
de Resur-
rect.

Nam si mundana sapientia ita in suis gloria- tur erroribus, ut quem sibi quisque ducem ele- gerit, eius opiniones & mores, atq; omnia insti- tuta sectetur: quæ mihi erit communio nomi- ni tui Christe, nisi ut tibi inseparabiliter vniam.

Ioan. 14, 6.

qui es, ut ipse insinuasti, VIA, & veritas, & vita? VIA videlicet conuersationis sanctæ, ve- ritas doctrinæ, & vita beatitudinis sempiternæ.

Leo Serm.
16 de Pas-
sione.

Rectè tu illud quidem, subiiciebat Chri- stus; ego enim sum VIA, & per me venitur ad me. Per Christum enim ad Christum ter- dit, qui per semitam patientiæ & humilitatis incedit. In quo planè itinere nec æstus decet laboris, nec nubes tristitiæ, nec procella formi- dinis: ibi sunt insidiæ iniquorum, persecutio- nes infidelium, mine potentium, contumeliæ superbiorum; quæ ego Dominus & Rex gloria idcirco omnia percurri, ut inter presentis vitæ pericu- la, non tam optandum esset hominibus declinan- do ista effugere, quàm tolerando superare.

Lætata sum in his quæ dicta sunt mihi, in- quiebat Staurophila, & miror sanè, inueniri quàm plurimos, qui te recusent sequi. Magis etiam miraberis, aiebat Christus, si attendas quid damni patiatur qui noluerint sequi. Ego enim caput sum hominū, illi autè mea mem- bra.

bra. *Recusat porro esse in corpore, qui odium mundi, CRUCEM & tribulationes non vult sustinere cum capite: nec meretur congaudere in patriâ, qui recusat condolere in VIA.*

Quidni, inquit Staurophila, caput suum membra sequantur, si bona suscepimus ab hoc capite, mala autem quare non sustineamus? Non est magnum si compatitur membrum capiti, cum quo est glorificandum. Felix omnino membrum, quod huic adhaeserit per omnia capiti, & sequetur illud quocumque ierit! Causa patiendi capiti fuit, ut corpori praeberet exemplum; tu enim, Domine, voluntate passus es, nos necessitate: tu miseratione, nos conditione. Tua proinde voluntaria passio, nostra est necessaria consolatio, ut quando talia forte perpetimur, intueamur caput nostrum, ut eius exemplo commoniti, dicamus:

Si ille, quid nos? Si, inquam, tu, qui peccatum non fecisti, nec est inuentus dolus in ore tuo, tot ludibria, tot alapas, tot flagella, tot spinarum aculeos perpeffus es; si faucibus cruentatisque humeris CRUCEM baiulasti, quid nos?

Vtinam Domine totus mihi figaris in corde, qui totus pro me fixus es in CRUCE! Vtinam non recedat ab oculis meis imago Domini mei CRUCEM baiulantis, ut alacriter quoque meam discam baiulare! Deotus enim miles non sentit sua, cum benigni Ducis intuetur vulnera.

August.
Serm. 47.
de Sanctis.

Bernard.
Serm. 1. in
cap. Ieiun.

August. in
Pl. 34.

1. Pet. 2.
22.

August. lib.
de Sancta
virgin.

Liuius l. 2.
deccad. 1.

Id quod in presenti est momentaneum et
leue tribulationis nostræ, æternum gloria
pondus operatur in nobis. 2 Cor. 4, 17.

Quid CRVCIS abscindis pondus tolerabile? CRVCIS
Que grauis, illa breuis; que diuturna, leuis.

CAPVT VII.

*Depulsio quæ relet de nimio CRVCIS longi-
tudine, aut pondere.*

Id quod in præsentî est momentaneum
& leue tribulationis nostræ, æter-
num gloriæ pondus operatur in no-
bis. 2. Corinth. 4, 16.

Quid CRVCIS abscindis pondus tolerabile?

CRVX est

Quæ grauis, illa breuis; quæ diuturna, leuis.

VI ex animo se Christi dedica-
uerunt seruitio, primùm qui-
dem suauibus quibusdam so-
latis solent deliniri; nam in-
star paruulorum, quibus lacte
opus sit, à benignissimo Patre habentur. At
vbi in virtute nonnihil adoleuerint, grauioribus
subinde exercentur tentationibus. *Ho-*
stis enim noster quantò magis nos sibi rebellare
conspicit, tantò amplius expugnare contendit.
Eos enim pulsare negligit, quos quieto iure pos-
sidere se sentit. Quin & ipse Deus nonnum-
quam se subducit, vt athletas suos experia-

Greg 1. 24

Moral. c. 7

L 5

tur:

tur: atque hinc est quòd desolationis tempore, non rarò illa displiceant, quæ durante consolatione vel maximè placebant. Vicissitudinem hanc expertus est Regius Vates: *Pfal. 29,7.* qui de prosperitatis statu ita canit: *Ego autem dixi in abundantia meâ: Non movebor in æternum.* Sed quid in aduersitate? *Auertisti, inquit, faciem tuam à me, & factus sum conturbatus.*

Eamdem quoque alternationem in Stanrophilâ deinceps considerabimus. Vidimus eam iugo Domini collum submittentem, vidimus CRUCEM alacriter gestantem, & lætitiâ propemodum gestientem: nunc exortâ tempestate querulam, gementem, & tantùm non sub onere fatiscentem intruebimur. Hilariter CRUCEM exceperat, sed quò diutiùs eam ferebat, eò magis premebatur: & modò æquo longiorem, modò nimis querebatur grauem. Ad callida proinde conuertitur consilia, & abesse Christum rata, inferiorem CRVCIS partem ferrâ, nescio vnde acceptâ, abscindere cœpit.

Huic verò dum esset intenta operi, superueniens Christus, eam redarguit. Quid est, inquit, quod video? Et hæc CRVCIS contumelia est, illi vel modicum velle demere. Hoc sine desideratum priùs & suaue jugum

iugum meum ferre? Cui Staurophila: Bona verba, quæso Domine. CRVX hæc longior apparet, quam vt eam ferre valeam, ideoque nonnihil amputandam putavi. Rectè, inquebat Christus, dixisti, apparet; non enim reuera est, sed oculis malè affectis, aut per opinionum perspicienda delusis ita videtur. Breuis CRVX & leuis dolor est, si nihil illi opinio adiecerit. Contrà, si exhortari te cæperis, ac dicere, Nihil est, aut certè exiguum est, duremus, iam desinet: leuem illam dum putas, facies. Ad opinionem homines dolent: tam miser est quisque, quam credit.

Seneca
Epist. 78.

At ego, aiebat Staurophila, dolorem grauem sentio. Cui Christus: Quidni sentias, si muliebriter tuleris? Non sentire CRUCEM, non est hominis; non ferre, non est viri aut viraginis fortis, quæ pro regno Dei fortia agere & pati Christianum putat.

Senec. ibid.
* Seneca
de Con-
sol. ad Po-
lyb. c. 36.

Demiror ego, replicabat illa, CRUCEM posse dici nec longam nec grauem, quam talem videmus, palpamus, sentimus. Per eandem lineam, respondebat Christus, ferram reciprocas, vnde & regero quod antè dixi: Homines perturbantur non rebus, sed iis quas de rebus habent opinionibus. Fit nonnumquam, vt duo quidam simillimâ & eadem pænè CRUCE premantur: alter

Epiet. En-
chirid. c. 10

alter excitatoris animi, suam putat esse chartaceam; alter abiectoris & tristioris suam prorsus plumbeam. Hic non res, sed opinio diuersa est. Vis exemplo doceri?

Drexel. ib.
cap. 4. ex
Dionys.
Carth. in
Append. ad
instruct.
Nouit.

Erat Carthusiani Ordinis Nouitius, quidam principis alacer, & ad omnia promptus, paulatim autem cepit languescere, & inter onera numerare, quæ initio facillima videbantur. Illud præcipue religiosum iuuenem vexabat: niger ei cucullus ut tironi ferendus erat. Hunc ille iniquissimis oculis intueri, & trabalem CRUCEM credere, quod aliorum neminem fatigauit. Fuit, ut huic iuueni meridiano somnum conciliaret altissimi silentij quies. Dum dormit, somniat me cum prægrandi CRUCE per cænobij ambulacrum incedere, & ascensum moliri per scalas, nec tamen progredi posse, ob immodicam CRVCIS molem. Igitur ille ipse tiro, qui hoc somniabat, visus est sibi accurrere, & adiuuare velle laborantem. At eum toruè intuens: Et tu, inquiebam, impatientissime, in meâ mihi ferendâ CRUCE sis auxilio? tuam portare nequis, & alios iuues? Euigilauit tiro ad has voces, & respuit, robustiora patientiæ specimina daturus. Quis non dixisset: Cucullus mi frater, quem horres, ater quidem est, sed leuis est, & ex ritu Ordinis Nouitius omnibus gestandus? Absit à seruo Christi

Tertul. lib.
de Patient.
cap. 8.

tale

*tale inquinamentum, vt patientia maioribus
tentationibus preparata, in friuolis exsodat.*

Non poterat his, vtcumque vellet, con-
tradocere Staurophila; sed Assentior tibi,
inquebat, Domine IESV: *Morosum est, vt* Chrysof.
equidem experior, genis humanum, sortem Hom. 67.
suam semper accusans, & animum gerens gra- ad pop.
uatum. Proprium enim vnumquemque plus, Antioch.
quàm alienum afficit, & se proximos quisq;
superare putat. Sic oculum habens vitiatum,
nullam aegritudinem aliam, talem esse censet,
qualem suam: rursus qui stomacho laborat,
hoc omnium esse difficillimum asserit; & quo
quisque tenetur, hoc omnium molestissimum
esse dicit. Idem euenisse mihi non diffiteor,
sed hoc tamen mihi concedas velim, vt
quando de longitudine CRVCIS nihil re-
secare conceditur, liceat saltem dolabrâ
hâc nonnihil læuigare. Præterquam enim
quòd grauis nimium sit, rudis est & aspera
CRUX, vt artus mihi planè comminuat.

Sic loqueris filia? reponebat Christus:
cessa conqueri, melius est frangi laboribus Bernard.
& doloribus ad salutem, quàm remanere de Inter.
incolumem ad damnationem. In quantum domo
autem grauaris, in tantum lucraris, & in cap. 46.
quantum iuuaris, in tantum tua tibi præmia Idem Epi-
minuis. Elige ergo, quod eligas, an quod stolâ 73.
grauando iuuet, an quod iuuando grauet:
hoc

hoc tibi meritum auget, illud minuit.

Sed enim, inquebat Staurophila, impar ego sum tanto operi. Quasi verò, aiebat Christus, æterna Sapiëntia nesciret, quantum hominum ferrent vires? Repetendumne iterum quod dictum & doctum iam factis: *Fidelis est Deus, qui non patietur vos tentari supra id quod patetis, sed faciet etiam cum tentatione prouentum, ut possitis sustinere?* Nouit Medicus cur vni plus absynthij aut hellebori misceat, quàm alteri: nempe quia morbus eius sic postulat, aut natura. *Emplastrum mordax urit te, sed sanat te. Rogas Medicum, ut tollat emplastrum, & non tollit, nisi cum fuerit sanatum quo posuerat. Ego noui quem curo, non mihi det qui egrotat consilium, potius acquiescat meo, si sanari velit.*

1. Cor. 10,
13.

August. in
Psal. 98.
post med.

2. Cor. 4,
16.

Ingemiscens Staurophila, Ah! grauis est inquebat, Domine, manus tua super me, & ecce deficio pænè sub hac tam longa, tam graui, tam acerbâ CRUCE. Repugnas, aiebat Christus, spiritui Dei, qui per Apostolum meum ait: *Non deficiamus, licet is, qui foris est noster homo corrumpatur. Et, quare obsecro? quia is, qui intus est, renouatur de die diem. Id enim quod in presenti est momentaneum & leue tribulationis nostræ, supra modum in sublimitate æternæ gloriæ*

pon-

pondus operatur in nobis. Perge ergo iam
 murmurare, & dicere; longum est, graue
 est, non possum tam immania, & tam diutur-
 na portare. Apostolus momentaneum & le-
 ue perhibet esse quod toleras: & certè necdum
 à Iudeis quinq̄ies quadragenas unâ minus
 accepisti, necdum noctè ac die in profundo
 maris fuisti, necdum plus omnibus laborasti,
 postremò, necdum ad sanguinem restitisti.
 Vide ergo, quòd non sint condigna passiones
 ad gloriam. Quod tribulationis est, momen-
 taneum est & leue; quod gloriæ, æternum
 est, & pondus etiam supra modum in subli-
 mitate.

Bernard.
 Serm. de
 Fallac. hu-
 ius vitæ.

2. Corinth.
 11, 24.

CAPVT

Disciplinam Domini, fili mi, ne abijcias, nec
deficiās, cū ab eo corripieris. *Prou. 3, 11.*

*Abicit eterne studium, spem, usque salutis,
Quę volet impositam deseruisse CRVCEM.*

CAPVT VIII.

*Cruce ferenda quotidie, abiicienda
numquam.*

Disciplinam Domini, fili mi, ne abii-
cias, nec deficias cum ab eo corri-
peris. *Proverb. 3, 11.*

*Abiicit eterne studium, spem iusq; salutis,
Quae uolet impositam deseruisse CRUCEM.*

T vidit Staurophila, non li-
cere de CRVCIS pondere
quidquam imminuere, hume-
ros rursus oneri subiecit, quam-
uis non admodum libenter;
rogabat proinde Dominum: Quam diu,
quæso, hanc tolerabo CRUCEM, & quan-
tum adhuc absum à fine. Longa sanè hæc
VIA est, & plurimum adhuc requirit tem-
poris, ut emetiri valeam. Cui Christus: *Cu-*
stodi te à murmuratione, quæ nihil prodest.
O quam longè adhuc es à vestigiis Marty-
rum, de quibus canit Ecclesia:

Caduntur gladiis more bidentium:

Non murmur resonat, non querimonia;

M

Sed

*Breniar.
Rom. in
Hymn. de
plurib.
Martt.*

Sed corde impauido mens benè conscia

Conseruat patientiam.

Tu autem quereris & indignaris, nunc ob CRVCIS longitudinem, nunc ob ponderis grauitatem; modò temporis incusas diuturnitatem, & ne illud quidem cogitas quæ, & in quem indignèrè. Quæ? Homo, umbra, puluis. In quem? Horrendum dictu, in Deum, in Patrem, & Patrem infinite bonum, infinite sapientem. Si autem CRUX non permiffa solùm à Deo, sed immiffa: tu, quæ fremis, quæ repugnas, quid aliud quàm sceptrum illi (quod in te est) eripis & arbitrium regnandi? Deus, ô filia, bonitas ipsa est: edocere velis infinitam bonitatem, quò se pacto erga te gerat? Aurificis est scire quàm diu auro sit in igne sudandum, nec aurum priùs ex hoc balneo educitur, quàm satis esse purgatum constet.

Act. 1, 7.

Ita sanè non tuum est nosse tempora vel momenta, quæ Pater posuit in suâ potestate.

A CRUCE liberaberis, cùm visum fuerit illi qui imposuit. Quid quereris de temporis diuturnitate? Infirmetas tua, facit diu videri quod citò est, quod tibi longum videtur, citò est Deo; subiunge te Deo, & citò tibi erit.

August. in
Psal. 36.

Vt cumque hæc se habeant, inquit Staurophila, attritæ sunt omnino vires meæ,

& præ fatigatione vlteriùs pergere nequeo. Nimiùm prolixus hic labor, & qui eum sequitur dolor. Et Christus: Mitte inanes has voces, rectiùs enim dicerès, Non volo, quàm, Non valeo hanc CRUCEM ferre:

Omnia enim potes in eo qui te confortat: Phil. 4, 13.

posses utique, si velles; sufficit enim tibi gratia mea. Nec est durum, nec graue quod ille 2. Corinth. 12, 9.

imperat qui adiuvat, ut fiat quod imperat. August. Sermon. 4.

Proprium est ægri, nihil diu pati, & mutationibus ut remediis uti. Age, Staurophila, constanter age, nec assiduitate à suscepto semel

CRUCIS iugo deterreare. *Si exiguus, est dolor, feras, leuis est patientia; si grauis, tolera, non leuis est gloria; si diuturnus, perseuera,* Seneca in Excerpt.

perennis erit retributio: assiduitate ipsa dolor mitigabitur. Quod quotidie fit, leuius fertur, & ipsa consuetudine in naturam transit; Chrysostr.

ut ut ærumnis ipsis superiores fiant, continuo patiendi exercitio veluti obducto callo obarmati. In mari, qui primum nauem conscendunt, ob nauigandi insolentiam, perturbantur, tumultuantur, & vertigine corripiuntur: at qui multa maria peragrarunt, & multas tempestates, & saxa, & scopulos, & belluarum impetus, & piratarum insidias pertulerunt, & continuas procellas sustinuerunt, fidentiori deinceps animo, quàm, qui ambulant in terrâ, in navi sedent; non in-

tus dumtaxat ad carinam, sed etiam in ipsis
 nauis lateribus insidentes, & tum in prorâ,
 tum in puppi sine metu stantes: & qui prius
 vel ad ipsius maris aspectum cum tremore
 iacebant, post periculum factum, iam & fu-
 nem trahunt, & vela pandunt, & remos ca-
 pessunt, & in omnes nauis partes facile con-
 cursant. Idem ne dubites, filia, & tibi ac-
 cidet: ferendi difficultatem quotidianus
 emolliet vsus.

At metuo, aiebat Staurophila, ne hic vsus
 ita me atterat, nihil vt mihi restet virium.
 Etenim quem via hæc habitura sit finem,
 & quando, ne à longè quidem prospicio;
 quare ad illum vicque cum hac CRUCE
 pertingere non valebo. Velis ergo, inque-
 bat Christus, arreptum iter deserere? CRU-
 CEM derelinquere? ne, quæso, id feceris;
 toleratus enim hætenus labor prorsus fiet
 inanis. Hæc Christianorum vera demum est

Ioan. 19, 30 gloria, cum capite suo dicere: *Opus consum-
 maui, quod dedisti mihi, vt faciam.*

Pergebat verò Staurophila conquæti, &
 Prolixâ nimis, aiebat, patientiâ opus est,
 tot vt hebdomadibus, atque etiam mensi-
 bus & annis in CRUCE persistam. Nulla
 CRUX, respondebat Christus, diuturna
 videbitur, si ei dederis latitudinem, longi-
 tudinem, & profunditatem.

August.
 Serm. 7. de
 verb. Apo-
 stoli.

Latitudo

Latitudo charitas est; quae sola benè operatur, efficitque ne pereat, quidquid boni facis.

Quae est longitudo? Qui perseverauerit usque in finem, hic saluus erit. Hæc est longitudo

Math. 10, 22.

CRVCIS, ubi totum corpus porrigitur, ubi quodammodo statur, quo stando perseveratur: Si vis habere CRVCIS longitudinem, habeto perseverandi magnanimitatem. Quid est habere altitudinem, nisi cogitare Deum, & gratis amare ipsum Deum adiutorem? Crede mihi Staurophila, cum ego paulò ante mortem grande illud CRVCIS onus ad Caluariae montem deportarem, vehemens desiderium gratissimam Dei Patris exequendi voluntatem adeò in me excreuerat, ut vel ad extremum usque iudicij diem pro salute hominum sic incedere nihil recusassem, si sic fuisset visum Patri, & ad illius cessisset honorem.

Thaul. in
Exercit.
Dom. Pass.

Parum mouebatur his Staurophila, sed laboris pertæsa CRUCEM abiecit, & fugam apparabat. Christus verò eam retentans, aiebat: *Vae his qui sustinentiam perdiderunt.*

Eccli. 2, 16

Quid est hoc, Staurophila? ut quid studes fugere CRUCEM, quam vltro & magno animo non ita pridem subiuiisti? *In cassum bonum agitur, si ante vitæ terminum deseratur:* quia frustra velociter currit, qui, priusquam ad metas venerit, deficit. Ad quod illa ciu-

Greg. lib. i.
Moral.

M 3

lans,

lans, Domine, inquiebat, si cognouissem, tanto tempore, & quidem sine vllâ intermissione ferendam CRUCEM, numquam illam suscepissem.

Leo Serm.
19. de Pass.

An non disertè præmonui, subdebat Christus, tollat CRUCEM suam QVOTIDIE, & sequatur me: natis enim de Spiritu sancto quantumcumque superest mundani temporis, non sine CRVCIS susceptione ducendum est. Nam * sicut totius corporis est pie

* Idem
Serm. 9. de
Quadra-
ges.

Thomas
à Kemp.
lib. 2. de
Imitat.
Christi
cap. 12.

vinere, ita totius est temporis CRUCEM ferre, quæ meritò ferri unicuique suadetur, quia propriis modis atque mensuris ab unoquoque toleratur. Sed vide, quæso, quid agas: nam si abiicis vnã CRUCEM, aliam proculdubio inuenies, & forsitan grauiorem. Credis tu euadere, quò nullus mortalium potuit præterire? Quis Sanctorum in mundo sine CRUCE & tribulatione fuit? Nec ego vel vnã horã sine dolore passionis fui, quam diu vixi. Et quomodo tu aliam viam quæris, quam hanc REGIAM VIAM, quæ est VIA SANCTÆ CRVCIS. CRUX semper parata est, & vbique te expectat. Non potes effugere, quocumque cucurreris: quia quocumque iueris, teipsam tecum portas, & semper teipsam inuenies. Conuerte te supra, conuerte te infra: conuerte te extra, conuerte te intra, & in his omnibus inuenies CRUCEM: & necesse est te vbique

*ubique tenere patientiam, si perpetuam velis
promereri coronam.*

Erubescibat ad hæc Staurophila, nec poterat quidquã respondere. **I** **E** **S** **V** **S** verò misericorditer sæuiens, coëgit eam abiectam resumere **CRUCEM**. Et age, inquit, mea Staurophila, **CRUCEM** hanc rursus tolle, & cœptam perge viam. *Feras, non culpes, quod mutari non potest.* Publ. Mimus.

Illa verò illacrymans, Domine, inquebat, *imperfectũ meum viderunt oculi tui, & quid nunc agam, ignoro.* Cui Christus: Priorum oblita in anteriora te extendens, ad destinatũ *persequere. Tene, inquam, quod habes, vt nemo accipiat coronam tuam. Pone te vt fidelis ancilla Christi ad portandam viriliter CRUCEM Domini tui, pro te ex amore Crucifixi. Prepara te ad toleranda multa aduersa & varia incommoda in hac miserã vitã: quia sic tecum erit, ubicumque fueris.* Ps. 138, 16. Phil. 3, 13. Apoc. 3, 11. Thomas à Kemp. lib. 2. de Imitat. Christi cap. 12.

Sed nescio, inquebat illa, quomodo hoc faciã viribus adeò fracta, vix vt queam subsistere. Cogita, inquebat Christus, *quòd siue velis, siue nolis, CRUCEM & calamitatem patieris. Quòd si gratè, maxima lucraberis; si verò agrè & impatienter feras, neque illam ita minorem facies, sed maiorem. Cogitans ergo quòd necessitatis est, hoc tue voluntatis esse facias. Precipuum enim in rebus humanis est,* Chrysoft. Hom. 44. ad pop. Antioch.

M 4 posse

Senec. l. 3.
Natur.
quæst. in
exord.

*posse leto animo aduersa tolerare: quidquid ac-
ciderit sic ferre, quasi tibi volueris accidere.
Deuiffes enim ferre, si sciffes omnia ex decreto
Dei fieri; flere, quæri, ingemere, desciscere est.
Grauet CRVX, longa lit VIA, difficultates
occurrant plurimæ, tolerandum est; Deus*

Pfal. 38, 9.

*enim voluit. Ita Dauid: Opprobrium, inquit,
insipienti dedisti me. Obmutui, & non aperui os
meum. & quare? quoniam tu fecisti. Hæc sci-
licet sufficiens erat causa, cur non murmura-
ret aut obloqueretur Deo, quoniam ipse fe-
cisset. Hoc idem animo tuo reuolue, Scru-
rophila.*

Necessitas sanè hæc, aiebat illa, ingentem
tristitiam animo meo obiicit. Cui Christus
Cælum suspice, æterna præmia meditare.

Blef. Epist.
31.

*Quod enim impatientia supplicium reputat, hu-
militer patienti ad solatium cedit. Cum enim
patientia fructum consideratius pensat, lenigatur
onus, & dulcescit afflictio: dum in ipsorum pres-
surâ grauaminum futuras consolationis primi-
tias iam prægustat. Cyrenæus ille Simon merce-*

Citatur vt
Orig. Tra-
ctat. 35. in
Matth.

*de conductus, CRVCEM tulit post me; ita cum
CRVCEM naturaliter horreat lasciuiens caro,
obijciendum est oculis premium laboris, vt saltem
amore eius CRVCEM amplectatur. Iam vero*

August.
Serm. 2. in
Fest. Omn.
Sanct.

*expende, si quotidie oporteret tormenta per-
ferre, si gehennam ipsam paruo tempore tolera-
re, vt me videre digna esses venientem in glo-*

riâ, & Sanctorum meorum numero sociari; nonne dignum erat pati omne quod triste est, ut tanti boni tantæq; gloriæ particeps habereris. Tolera igitur quod non vis, ut assequaris quod vis. Esto fidelis vsque ad mortem, & dabo tibi coronam vitæ.

Idem in
Psal. 79.
Apoç. 2, 10

Redibat hîc Staurophilæ animi vigor, & resumptis viribus dicebat: *Paratum cor meum Deus, paratum cor meum, * propter verba labiorum tuorum custodire vias duras. Eia Domine IESV, sicut dixisti, & promisisti, sic utiq; fiat, & mihi promereri contingat. Suscepi, suscepi de manu tuâ CRUCEM, portabo, & portabo eâ vsq; ad mortem, sicut imposuisti mihi. Inceptum est, retrò abire non licet, nec relinquere oportet. Ita age, Staurophila, aiebat Christus, persevera mecum in CRUCE, nec antequam, consummatum est, pronuntiaueris, CRUCEM deferas. Si rex Israel est, clamabant Iudæi; si filius Dei est, descendat nunc de CRUCE, & credimus ei. Mihi autem difficile non erat descendere de patibulo, qui potui resurgere de sepulchro: sed quia patientiam docebam, ideò potentiam differebam. Tu quoque, ô filia, exemplo meo patientiam exerce prolixam, qui enim perseverauerit vsque in finem, hic saluus erit.*

Psal. 107, 1.

* Psal. 16, 4

Thomas à Kemp. lib. 3. de Imitat. Christi cap. 56.

Matth. 27.

42.

August.

Tract. 37. in Ioan.

Matth. 24,

13.

Noli extollere te in faciendo opere tuo. Eccl. 10.

Mobilis oblectant quid te præconia vulgi?
In solum referas teque CRUCEMQUE. Deut. 10.

CAPVT IX.

*In CRUCEM ferentē, non ferenda
inanis gloria.*

Noli extollere te in faciendo
opere tuo. *Eccli. 10, 29.*

*Mobilis oblectant quid te preconia vulgi?
In solum referas teque CRUCEMque
Deum.*

CHRISTI sermonibus animosior reddita, alacriter pergebat Staurophila cœptum CRUCIS iter. At noua mox procella, noua ei oborta tentatio. Cum enim celebriorem quemdam obambularet vicum, in eoque magna esset populi frequentia; cœpit spectantium vocibus celebrari, quod piè scilicet & generosè CRUCEM baiularet. Quamuis autem non eo fine (vt pridem) hæc faceret; non poterat tamen non delectari tam speciosâ sui commendatione, & publicâ famâ. Quare idem talem eam auscultabat, & plurimum sibi ipsi placebat.

Videns

Videns verò id Christus, non cessauit eam monere. Caue, inquit, Staurophila, caue præcipitium, periculofissima enim ab amore laudis tibi imminet tentatio. Et quid est, quæso, quòd aliorum suffragio tibi places de te, cum hoc ipso multum mihi displiceas?

August.
lib. 10.
Confess.
cap. 36.
Climach.
Grad. 2.

Instat sanè aduersarius veræ beatitudinis, ubique spargens in laqueis, Euge, euge: ut dum auidè colligis, incautè capiaris. Et vide, precor, quid agas: *virtutum enim germina non rarò plantari solent ex inani gloriâ, tamquam ex cloacâ & cæno irrigari, & ex ostentatione circumfodi, atque ex laudibus humanis stercoreari, quæ tamen translata postmodum in desertum solum, omni sç, inanis gloriæ cæmentâ aquâ vacuum, confestim exsiccata sunt.*

Greg. lib.
22. Moral.
cap. 5.

Arbor, quò altiùs ad superiora surrexerit, eò ventorum vim vehementiùs sentit: quò quis maioribus operibus attollitur, eò ampliori ore laudantium flatu fatigatur. Quare valde perfectorum est, sic ostenso opere Auctoris gloriam querere, ut de illibatâ laude nesciant priuatâ exultatione gaudere.

Mirari fatis nequeo, aiebat Staurophila, quâ rimâ hæc pestis iterum irrepserit. Ego enim nunc gloriam meam non quero, & ausim cum Prophetâ dicere: *Auertantur statim erubescetes, qui dicunt mihi; Euge, euge.* Factor tamen non nihil delectari me laudibus, &

Psal. 69, 4.
August.
lib. 10.
Confess.
cap. 37.

gaudium boni mei augere videtur suffragatio
oris alieni; & bona quæ mihi in me placent,
iucundiora mihi sunt, cum & alteri placent.
Ita quotidiana fornax nostra, est humana lin-
gua. Tu autem nosti de hac re ad te gemitum
cordis mei, & flumina oculorum meorum. Ne-
que enim facile colligo, quàm sem ab istâ peste
mundatior: & multum timeo occulta mea, quæ
norunt oculi tui, mei autem non.

Reliquiæ hæ sunt, inquiebat Christus,
præteriti morbi: quia enim vanam gloriam
avidè sectata es, iam etiam, licet inuita, ea-
dem infestaris. Piâ siquidem conditoris dis-
pensatione agitur, ut de se confidens anima,
dispensatoriâ tentatione pulsetur: quatenus
infirmata, quid sit inueniat, & præsumptionis
proprie fastum deponat. Atque ex hoc capite
nescit laudem, cum suppetit, fugere; qui ad
hanc didicit, cum deesset, anhelare. * Sæpe enim
bono operi dum laus humana obuiât, mentem
operantis immutat: quæ, quamuis quæsitâ non
fuerat, tamen oblata delectat. Cuius delecta-
tione dum mens benè operantis resoluitur, ab
omni intentione intimi vigoris dissipatur.
Tetigisti Domine vlcus meum, & agnosco
iam insidias latentis inimici. Dum enim pu-
râ intentione Deo placere studeo, eidem in-
tentioni furtim se, nescio quomodo, intentio
humanæ laudis interserit. Quod cum iam post-
mo-

Greg. 2.
Moral.
cap. 26.

Greg. in
Pastor. par-
te 2. c. 9.
* Idem alib.

Greg. 35.
Moral.
cap. 16.

modum tardeq; discerno, inuenio me aliter agere, quod scio me aliter inchoasse. Sic enim sapienter intentionem nostram dum ante Dei oculos rectè incipitur, occultè sibi iam subiuncta, & eam velut in itinere comprehendens intentio humana laudis assequitur: sicut pro necessitate quidem cibus sumitur, sed in ipso esu dum fortim gula subrepat, edendi delectatio permiscetur. Vnde plerumque contingit, ut refectio- nem corporis, quam salutis causâ cœpimus, causâ voluptatis expleamus.

Morbum iam ipsa tuum, aiebat Christus, probè nosti, de remedio iam cogitandum. Quis illud melius præscribat, aiebat Staurophila, quàm tu, Domine, verus animarum nostrarum Medicus? Antidotum proinde aduersus hoc malum famulæ tuæ largiri non graueris. Cui Christus: Accipe quod iam olim præscripsi: *Nesciat sinistra tua, quid faciat dextera tua, non de corpore loquens, sed ut etiam vnanimis tuus, frater tuus, quod facis nesciat, ne dum hîc mercedem quæris iactantia, illic remuneratiq;nis fructû amittas. Quin imò si possibile est, te ipsum quoque ignorare quod facis, sit tibi hoc prorsus in studio.*

Sed quid opus, inquiebat Staurophila, bona opera tanto studio celari, cum tu ore dictum legamus: *Videant opera vestra bona, & glorificent Patrem vestrum qui in celis est.*

Rectè

Matth. 6, 3
Ambros. 1.
Offic. c. 30.

Chrysoft.
19. in
Matth.

Matth. 5,
16.

Rectè, inquiebat Christus, videri possunt bona opera vt glorificetur Pater cælestis, cui competit omnis honor & gloria: nequam verò vt glorificetur cinis & puluis, cui confusio debetur faciei. *Stultitia enim genus est, vt, cum alij debeas vitæ beneficium, tibi adscribas ornâmenta virtutum: cum non sit tuum quod es, quomodo tuum erit quod habes?*

Valerian.
Episcopus
Hom. 11.
circa fin.

Non diffiteor, aiebat Staurophila, hæc ita esse, tua enim, ô Domine, sum ego, & omnia opera nostra operatus es nobis, sine te enim nihil possumus. Nam *sicut palmes non potest ferre fructum à semetipso, nisi manserit in vite, sic nec nos, nisi in te manserimus.* Sed pergat, quæso, Dominus meus inanis gloriæ depingere vanitatem, vt eam magis declinare possim. Ipsum nomen, aiebat Christus, satis se prodit. Cur enim dicitur vana gloria, nisi quia picta & vmbatilis est, omnifque substantiæ vacua? Quis sapiens sceptro aut diademate in chartâ delineato, ceu vero gaudeat? Quis sepulchrum dealbatum, intus plenum ossibus mortuorum, thesaurum æstimet pretiosum? *Quasi qui apprehendit vmbra, & persequitur ventum, sic & qui attendit ad visa mendacia.* Cuiuscumque coloris sit corpus, vmbrae semper atræ sunt & obscuræ; quantumuis illustria sint opera,

Isaia 26,
12.
Ioan. 1 5,4

Eccli. 34,2.

eorumdem tamen pedissequa, vana gloria scilicet, deformis est & inanis. Et vmbra nunc maiores nunc minores sunt, non pro corporis quantitate, sed exteriori luminis accessu vel recessu: ita qui ex hominum ore toti pendent, aliquando magni & excellentes, subinde exigui & nullius momenti habebuntur; prout aliorum tulerint opiniones. Atque ita *stultus sicut luna mutatur.*

Eccli. 27,

12.

Bernard.

Serm. de

Natiuit. S.

Ioan. Bapt.

Quemadmodum enim *splendet sine seruore, & modo plena, modo exigua, modo nulla videtur: mutatum siquidem lumen numquam in eodem statu permanet, sed crescit, deficit, extenuatur, annihilatur, & penitus non comparet: sic qui conscientias suas in alienis labijs posuerunt, modo magni, modo parui sunt, modo nulli, secundum quod adulantium linguis vel vituperare vel laudare placuerit. Et*

Isaia 3, 12.

* Chrysoft.

Homil. 17.

in Epist. ad

Rom.

quid amplius dicam? *Filia, qui te beatam dicunt, ipsi te decipiunt, & viam gressuum tuorum dissipant. * Ut enim pueri ludentes ex feno coronas imponunt, coronatum autem sapienterò eius rei ignarum post tergum irrident: ita & nunc qui te in faciem predicant, apud se ipsos clanculum subsannant, atque ita quid aliud fit, quàm quod homines sibi inuicem fenum coronantes imponant? & utinam aliud quàm fenum! Nunc autem multo etiam nocumento plena est hæc corona.*

omnia recte facta perdit. Quasi enim latro-
 culus quidam est, appetitus laudis humanae,
 qui recto itinere gradientibus ex latere iun-
 gitur, ut ex occultis, educto gladio, gradien-
 tium vita trucidetur. Cumq; proposita utili-
 tatis intentio ad studia priuata deducitur, hor-
 rendo modo vnum idemq; opus culpa peragit,
 quod virtus inchoauit.

Greg. l. 9.
 Moral.
 cap. 13.

Agnosco, Domine, inquebat Stauro-
 phila, agnosco fatis, quantum damni infe-
 rat inanis gloria. Vere enim illa est laborum
 dissipatio, sudorum perditio, thesaurorum
 insidia, perfidiae alumna, superbiae praecursor,
 in portu naufragium, in aream formica. Quae
 etsi tenuis est, laboribus tamen omnibus &
 fructibus insidiatur. Sed quis poterit effu-
 gere subtilissimum hunc astuti serpentis si-
 bilum, occultissime sese actionibus nostris,
 & maxime bonis insinuantem? Præterde
 alas tuas, Domine, & fugiam sub eas, glo-
 ria mea tu esto, propter te amer, & verbum
 tuum timeatur in me. Qui laudari vult ab
 hominibus, vituperante te, non defendetur
 ab hominibus iudicante te, nec eripietur dam-
 nante te. Cum autem non peccatar laudatur
 in desiderijs animae suae, nec qui iniqua ge-
 rit, benedicatur; sed laudatur homo propter
 aliquod bonum quod dedisti ei: at ille plus
 gaudet sibi laudari se, quam ipsum do-

Climach.
 Grad. 21.

Aug. l. 10.
 Conf. c. 36.

Psal. 10, 3.

N num

194 REGIÆ VIÆ CRVCIS
num habere unde laudatur, etiam iste, et
vituperante, laudatur. & melior iam ille
qui laudavit, quam iste qui laudatus est.
Illi enim placuit in homine donum Dei,
huic amplius placuit donum hominis, quam
Dei.

C. A.

CAPVT X.

Quâ intentione CRVX ferenda, & primò ad satisfaciendum pro peccatis, & vitandas inferni pœnas.

A Domino corripimur, ne cum hoc mundo damnemur. 1. Cor. 11, 32.

*CRVX æterna stygis, breuis est tua Christe, sed illam
Vt fugiam, huic humeros supposuisse iuuat.*

DOCTA iam erat Staurophila, nec ex inani gloria CRUCEM deferre, nec cum illâ: vanitatem enim intendere, omni merito spoliât; subrepentem à latere sponte admittere, etsi boni operis valorem non tollat, minuit tamen, & non modicâ labe inquinat. Bonâ ergo opus esse intentione videns, percunctari cœpit, num ampliùs aliquid spectandum, quam vt intentio mala non esset, aut ne malum haberet admixtum. Cui Christus ita respondit: Certi sunt in bonâ intentione gradus, atque vt aliùs alio sublimior, ita & melior: & permagni refert, quò tuos conatus refe-

A Domino corripimur, ut non cum hoc
mundo damnemur.

1. Cor. 11, 32.

CRUX eterna Stygis, brevis est tua CHRISTE, sed
: tollit fugiam, huic humeros suppt fuisse iuuat.

tas

2 M

ras. Nam & illi qui CRUCEM etiam non malè ferunt, non vnum habent præstitutum scopum, & vide illud iam antè adumbratum. Passionis meæ tempore quatuor eramus Cruciferi; diuersâ tamen intentione impositura illud onus ferentes. Deo enim latrones, qui mecum educebantur, hac causâ eam gestabant, vt digna factis reciperent, & pro delictis suis, iuxta Iudicis sententiam, facerent satis. Simon Cyrenæus coactus, & pretio conductus, baiulabat CRUCEM post me, vt mercedem acciperet. Ego verò in gestandâ CRUCE aliud non spectabam, quàm vt æterno Patri placerem, & eius morem gererem voluntati.

Triplicem ergo hîc vides intentionem. Prima seruorum est, qui formidine pœnæ, ne in æternum scilicet puniantur, CRUCI se submitunt. Altera mercenariorum, qui inclinant se ad ferendam CRUCEM propter retributionem. Tertia est filiorum, qui vt pœnam non timent, ita mercedem non expectant, sed ex puro amore Deo per CRUCEM placere nituntur.

Animaduertis hîc tres grâdus, Timorem, Spem, Charitatē quorū distinctionem paucis accipe: *Qui initiatur à timore, CRUCEM* Bernard. *sustinet patienter; qui proficit in spe, portat* Serm. I. in *libenter; qui verò consummatur in charitate,* Fest. S. *Andræ.*

amplectitur iam ardentem. Solus iste est qui dicere potest: Quia amator tuus semper fui, & desideravi amplecti te. Longè est vox ista ab eo, qui sustinet quidem, sed optaret omnino, si posset, non venisse in hanc horam. Is qui timore coërcetur patiens est: qui ratione spei ducitur, beneuolus est: sed nisi etiam fuerit feruens spiritu, facile labi potest. Porro quæ per spiritum diffunditur charitas, & patiens & benigna est, & quod est amplius, numquam excidit. Fortis enim est ut mors, non patientia aut spes, sed dilectio. Dicit patientia, Sic oportet fieri, quia timore urgetur. Dicit voluntas bona, Sic expedit, & sic agendum est, quia spei attrahitur ratione. Charitas verò, quia inflammatur à spiritu, Neque sic oportet, dicit, neque sic expedit: sed sic volo, inquit, sic cupio vehementer.

Psal. 110,
10.

Triplicem, aiebat Staurophila, aperire deo VIAM; sed quænam mihi congruentior, prorsus ignoro. Cùm Christus: Ordine procedas, suadeo exordiri à timore: Initium enim sapientie timor Domini. & per hunc paulatim ascenditur ad gradus superiores. Quî porro id faciam? aiebat Staurophila. Principio, respondebat Christus, absque vllâ hæsitacione tibi persuadebis, optimo iure tibi impositam CRVCEM, quam tuis sceleribus non semel sis promerita. Quid enim indignum

dignum fiat illi, quæ toties diuinam læsit
maiestatem? & an non æquissimum, vt

Aequo animo pœnam, qui meruère, ferant? Ouid.

Filij Iacob in magnâ angustia coram Iose-
pho constituti, veritatem hanc serò serioque
agnouerunt. *Meritò hæc patimur*, aiebant, Gen. 42, 21

*quia peccauimus in fratrem nostrum, videntes
angustias animæ illius, dum deprecaretur nos,
& non audiuimus: idcirco venit super nos
tribulatio.* Hæc vera causa huius afflictio-

nis. Quare in omni CRUCE, in omni tribu-
latione id tibi sit in ore, magis autem in cor-
de: Meritò hæc patior, quia peccaui; &
quod ait Propheta: *Via tua & cogitationes* Jerem. 4,
tua fecerunt hæc tibi. 18.

Cui Staurophila: Ita est, Domine, *Iram* Mich. 7, 9
Domini portabo, quoniam peccaui ei, & iuste

CRUCEM patior, nam digna factis recipio:
neque oblita sum quid generosa olim dixerit

Iudith: *Non ulciscamur nos pro his quæ pa-* Iud. 8, 26
timur, sed reputantes peccatis nostris hæc ipsa

*supplicia minora esse flagella Domini, quibus
quasi serui corripimur, ad emendationem, &
non ad perditionem nostram euenisse credamus.*

Ideoque immeritò queruntur filij Adam, &
ponunt os suum in cælum, Deo adscriben-
tes sœuitiam, dum eorum punit malitiam.

Noui ego, Domine,

Quã falsò accusent Superos, stultiq; queratur Chrysipp.

Mortales! etenim nostrorum causa ma-
lorum

Ipsi nos sumus; & sua quemque recordia
lædit.

Benè hoc quidem, aiebat Christus, sed
præterea & illud latere te nolo, non tantum
iniuriam non esse quòd homo crucietur, sed
maximum etiam indulgentissimi Patris be-
neficium, qui corruptelam filiorum non pati-
tur longius procedere, sed plagis & verberibus emendat. Ex quo intelligant Deo se cura
esse, quibus, quoniam peccauerunt, irascatur.

Lactant.
lib. 5. de
Iustitiâ
cap. 23.

August. in
Psal. 93.

A. Fel. in
1. Corinth.
cap. 11.

Psal. 72, 5.

Ad tempus enim Deus emendat, ne in æternum
damnet. Elige tibi vnum ex duobus, tempora-
lem dolorem, aut æternum. Nam illi merito
lugendi sunt, qui cum in vitâ peccent, in hac
vitâ non puniuntur. In labore hominum
non sunt, aiebat Psalmista, & cum hominibus
non flagellabuntur: cum quibus ergo, nisi
cum dæmonibus?

Vt video, aiebat Staurophila, olim cum
omnes vitæ nostræ periodos vno aspectu
cernemus, fatebimur sanè quod aliquando
dixit Themistocles: Perieramus, ô pueri,
nisi perijssemus; cruciaremur, nisi CRVCEM
tulissemus. Ita est Staurophila, aiebat Chri-
stus: sed tu iam monita culpam attende, ut

Laurent.
Iustin. in
Lig. vit. de
Patient. c. 5

leuiter pœnam feras. Tunc enim patienter il-
lata flagella tolerantur, cum in secreto mentis
ad

ad mala perpetrata, recurritur, quia per hoc quod culpa pondus agnoscitur, afflictionis pœna leuigatur. Interloquebatur hîc Staurophila: Quid verò de ijs censendum, Domine, qui pœnas hîc fugiunt, quantumuis non modicas commiserint culpas, sed pro ijs dicunt se in Purgatorio luituros? Hi sanè (inquebat Christus) & se decipiunt, & parui se ostendunt iudicij. In hac enim vitâ leuissimis afflictionibus pro grauissimis criminibus potest homo satisfacere, plurimumque mereri. In Purgatorio autem sterilissima est patientia, vbi summis cruciatibus parum satisfacias, & nihil merearis. Afflictio ibi maxima, satisfactio exigua, merita nulla. Hîc verò afflictio modica, satisfactio maxima, merita plurima. Ecquis Mercator eo tempore merces emat cum viliores sunt, & pretia maiora, & non potius tûc cum gratis ferè habentur? Sed hæc est stultitia amatorum sui, qui nihil attendunt nisi præsentia, futurorum securi. Verùm cum pauci admodum sint, qui in peccatum lethale non incidierint; quo, precor, titulo CRUCEM excutient, qui vel vnico fuerint contaminati? *Si animo conceperis,*

Ambros.
ad Virg.
lapfam c. 8

Staurophila, quia necesse est præuaricatricem animam tartareis pœnis & gehenna ignibus tradi; nec aliud remedium constitutum esse post Baptismum, quàm Pœnitentiæ solatium:

N 5 quan-

*quantamuis afflictionem, quantumuis laborem
subire eris contenta, dummodò ab eternalibus
pœnis libereris.*

Ergone Domine, aiebat Staurophila, ad
gehennam me mittis, vt inde discam pa-
tientiam? Omnino, inquebat Christus;

Chrysof. *non enim sinet in gehennam incidere gehenna*
Hom. 31. *recordatio.* Atque vtinam homines descen-
in Epist. ad *dant in infernum viuentes, ad damnatorum*
Rom. *pœnas considerandas, ne postea descendant*
ita exponit *morientes! Si enim cogites horrendos illos*
Bernard. & *cruciatu, æternumque duraturas flammis,*
Aiguanus *teterrimum carcerem, sæuientem rogam,*
Psal. 54. *damnatorum gemitu, lamenta & ululatu,*
nihil tibi istorum comparatione graue vide-
bitur. Suspirans Staurophila, exclamabat:
Hic vire, hic seca, hic puni Domine, modò in
æternum parcas. Audire enim videor mise-
ras illas & perpetuò infelices animas idem-
tidem mihi inclamantes:

Ouid. 5.
Trist.

Elige nostrorum minimum minimumque do-
lorum,
Isto, quo quereris, grandius illud erit.

CAPVT

CAPVT XI.

Spe mercedis CRVÆ toleranda.

Proposito sibi gaudio sustinuit

CRUCEM. *Hebr. 12, 2.*

*Aeternæ tribuit quæ grata stipendia vitæ,
Et labor & studium militet omne CRUCI.*

AC consideratione non segniter Staurophila timoris semitam perambulabat, animo valde compuncta, & creberrimè ingemiscens, quòd suis sceleribus gehennæ igni se fecisset obnoxiam. Hoc tamen nomine non parum sibi gratulabatur, quòd mediocri hac CRUCE grauissimos illos cruciatus liceret redimere. Cùm autem Christi iudicio satis in hac palæstrâ desudasset, volens ad altiora eam euehere Christus, Satis, inquit, superque Staurophila hanc triuisti VIAM, mœroris ac formidinis plenam; amœniora restant itinera, non sine voluptate & gaudio decurrenda. Timore relicto deinceps respicies in remunerationem. *Illuminata enim mens delectationibus meritorum, cuncta libenter patitur: nihilq̃*

Laurent.
Iustin. Lig.
vit. de Pa-
con-tientiâ c. 6.

Proposito sibi gaudio sustinuit CRVCĒ. *Hebr. n.*

*Æternę tribuit quę grata stipendia vitę,
Et labor et studium militet omne CRVCI.*

condignum arbitratur, quod patitur, consideratione donorum. Lata efficitur, & exponit se ad omnia, ut quod intuetur possideat. Nutriunt enim premiorum exempla patientiam: nec quisquam est qui possit ad culmen perfectionis ascendere, quando irremuneratum cernitur, quod conscientia teste laudatur. Proinde ut meos ad tolerandas accenderem passiones, ante ipsorum oculos volui transfigurari, ut ex recordatione gloria libenter CRUX portaretur. Et sicut in passione dignatus sum ab omnibus intueri; ita & in corporis mei glorificatione & ascensione passus sum ab hominibus palpari, & videri, ut alacres ad patientiam fierent, cum non dubitarent de promissione. Tanto namque letior fit miles in periculo, quanto certius intuetur, quid pro mercede promittatur. Omne enim opus leue fieri solet, cum eius premium cogitatur; & spes premij, solatium fit laboris; atque tantum proficit animus in virtute patientie, quantum certior efficitur de coronâ victoria.

Hilarescebat animo hæc audiens Staurophila, & *Lætata sum, inquiebat, in his quæ dicta sunt mihi; fiat mihi secundum verbum tuum.* PL. I. 21, 1.
Lætifica animam ancillæ tuæ, & dirige pedes meos in VIAM pacis. Lætare filia, inquiebat Christus, & exulta in spe gloriæ Dei: *Non enim sunt condignæ passiones huius temporis* Rom. 8, 18.
 ad

ad futuram gloriam qua reuelabitur in vobis. Si tantum pro denario diurno viliq; stipendio laboretur, quantum ab opificibus, agricolis, alijsq; passim fieri tu ipsa cernis, quid non deceat pro præmio vitæ æternæ? Si tanti vi-

Tertull. in
lib. ad Mar-
tyres c. 4.

treum, quanti verum margaritum quis non libentissimè tantum pro vero habeat erogare, quantum alij pro falso? Et crede, Staurophi-

Hieron.
Epist. 2. ad
Nepot.
Chrysoft.
Hom. 24.
in Matth.

la, minori labore margaritum regni celestis emi potest, quàm à mortalibus plerisque hereditas caesa expetitur. Si nautis minaces illi pelagi fluctus, si tempestates atque hiemes agricolis, si vulnera cadescq; militibus, si grauissimi illi ictus plagæq; pugilibus leues videntur atque tolerabiles propter spem temporalium ac pereuntium commodorum; multo magis cum calum proponatur in præmio, & ineffabilia illa bona atque perpetua, nihil ex præsentibus his aduersitatibus sentietur.

Hebr. 11,
24.

Dulcis sanè & efficax hic stimulus, aiebat Staurophila, ad CRVCEM alacriter portandam. Hac proinde consideratione, inquebat Christus, Sancti quique ad CRVCEM & tribulationes sese armauerunt. Hac Moyses grandior factus negavit se esse filium filie Pharaonis, magis eligens affligi cum populo Dei, quàm temporalis peccati habere iucunditatem, maiores diuitias estimans thesauro Aegyptiorum, improprium Christi. Cur autem?

tem? nisi quia aspiciebat in remuneratio-
nem. Cur, queso, S. Stephano lapides torren-
tis adeò dulces fuerunt, *væ eorum ictus veluti*
suauem quemdam rorem exciperet? nimirum
quia intendens in cælum vidit gloriam Dei;
nam qui futuræ vitæ præmia diligenter exco-
gitat, præsentis vitæ mala equanimiter por-
tat. Quid fecit Hebræos opprobriis & tri-
bulationibus spectaculum factos, rapinam bono-
rum suorum cum gaudio suscipere, nisi quòd
cognoscerent meliorem & manentem se habere
substantiam? Sed & ego, filia, *proposito mihi*
gaudio sustinui CRUCEM confusione contem-
ptâ. Et quis non contemnat dulcedinem sæculi,
inhians dulcedini vitæ æternæ?

Nyssen. l.
de Beatit.

Isidor.

Hebr. 10, 33

Hebr. 12, 2

August. in
Psal. 68.

Acuebant hæc desiderium & spem Stau-
rophilæ, iamque magnâ auiditate ad illa cæ-
lestis patriæ suspirabat tabernacula: &, *Desi-*
dero (inquit) mi Domine IESV, *Ierusalem*
cælestem. quantò autem impatientius desidero
ipsam, tantò patientius sustinebo omnia propter
ipsam. Linteum enim istud amplissimæ re-
munerationis omnem sudorem laboris, om-
nes lacrymas doloris mihi abstergit. O re-
tributio æterna, magnes animæ meæ, quàm
validè trahis me post te! inardescit animus
frui te, iamq; illic cupit assistere, ubi sperat sine
sine gaudere.

August.
Epist. 32.
ad Paulin.

Gregor.
Hom. 37.
in Euang.

Euge, euge Staurophila, inquebat Chri-
stus:

stus:

Bernard. *Itus: prelibemus primitias gloria, gloriemur*
 Serm. 17. *in spe gloriae magni Dei: non solum autem, sed*
 in Psal. *Qui habit. (ut dicam expressius) gloriemur in tribulatio-*
ne, in eâ siquidem spes gloria est. Coniuncta
enim sunt CRUX & regnum: nec hoc ob-
tinebit, qui illam non tulerit. Agnouit hoc
 Apoc. 1, 9. *Ego Ioannes frater vester, & particeps in tri-*
bulatione, & regno & patientiâ in Christo
IESV. Quid enim hoc est? nisi quod qui re-
gni consortium desiderat, necessariò debeat
esse particeps tribulationis & patientiæ, qua-
si vnum ab altero separari non possit. Et
 Luc. 24, 26 *nónne oportebat me pati, & ita intrare in glo-*
 Chrysost. *riam meam? Quid iam dicis, ô Staurophila?*
 Hom. 2. in *ad regnum vocata es, & ad regnum filij Dei;*
 cap. 1. ad *quod si singulis diebus vel in mille mortes in-*
 Coloff. *filium fuisse, an non omnia ferre oportebat?*
At qui principatus gratiâ nihil non faceres,
cum verò consors futura sis regni vngenti
Dei, non obijcisti te vel mille gladijs? non
 Thom. à *insilies in ignem? & istud quidem nondum*
 Kemp. 1. 3. *graue quidquam fuerit. Si ergo vis beatam vi-*
 cap. 56. *tam possidere, præsentem vitam contemne. Si*
vis exaltari in calo, humiliate in mundo. Si
vis regnare mecum, portâ CRUCEM mecum.
Soli enim serui CRVCIS inveniunt VIAM
BEATITVDINIS & vera lucis.

Subiunxit Staurophila: *Amოდò dulcis mihi*

mihi erit CRVX, suaui labor, grata tribula-
 tio: his enim nummis, exiguis licet, regnum
 cælorum venale est. *Et quantulum pretium* August. in
Psal. 93.
damus? quodammodo vnã siliquam ad acci-
piendos thesauros sempiternos: siliquam labo-
ris, ad requiem incredibilem. Sed, ô Deus
meus! quando veniet gaudium meum, quod August. in
Meditat.
cap. 41.
desidero! quando potabis me torrente volu-
ptatis tuæ quam sitio? Sint interim mihi la-
crymæ meæ panes die ac nocte, donec dicatur mi-
hi: Ecce Deus tuus. donec audiat anima meâ:
Ecce sponsus tuus. Pasce interim me singulti-
bus meis, refocilla me doloribus meis. Renuit August. in
Soliloq.
cap. 22.
Psal. 73, 6.
enim consolari anima meâ in hac vitâ, vt di-
gna habeatur, Domine, consolationibus æternis:
quia iustum est, vt amittat te, quicumque in
aliquo alio magis consolari eligit, quàm in te.
Et obsecro te, summa veritas, per te, vt tu so-
lus dulcis appareas animæ meæ, qui es dulcedo
inestimabilis, per quam cuncta amara dulcoran- Psal. 30, 20
tur. O quàm magna multitudo dulcedinis tuæ,
Domine, quam abscondisti timentibus te! hæc
est enim illa beatitudo quam exspectamus, pro
quâ tibi, Domine, continuè militamus: pro
quâ tibi mortificamur totâ die, vt in tuâ vitâ
tibi viuamus.

Dilectus meus mihi, et ego illi. Cant. 2, 16.

Non pœnas fugio, nec pro CRVCE premia p̄sco;
Sat mihi, dilecto posse placere meo.

CAPVT XII.

Christi amore CRVX ferenda.

Dilectus meus mihi, & ego illi.

Cant. 2, 16.

*Non pœnas fugio, nec pro CRVCE præmia
posco,
Sat mihi Dilecto posse placere meo.*

BAT hoc modo exultans & gaudens Staurophila, magnaq; animi voluptate semitam spei percurrebat, nec longè iam aberat à viâ charitatis; de quâ Christus ita loqui incepit: Excellentiorem etiam VIAM tibi demonstrabo, filia charissima. Timore aut præmio ad CRVCIS amplexum adduci bonum quidem, sed utroque melius amore ferri; hoc siquidem filiorum est, quorum tota voluntas Patri in omnibus placere: priora ista seruatorum aut mercenariorum sunt.

Primum igitur hoc mente sedeat, Patrem esse qui CRVCEM imposuit: ambula proinde confidenter, & certa esto, quod te noluerit pati, non patieris: quod te permiserit pati, flagellum corrigentis est, non pœna damnantis.

O 2

Hic

August.
Tract. 7. in
Ioannem.

Hic Staurophila: Labia tua, clementissime Domine, velut lilia distillantia myrrham primam. Patrem enim te mihi deprecas, sed corripientem, flagellantem & excruciantem, quæ parum amoris, seueritatis autem habent plurimum. Ego verò te credidi Patrem misericordiarum, & Deum totius consolationis, qui consolatur nos in omni tribulatione nostrâ.

Erras verò, & largiter, Staurophila, inquitbat Christus, si consolationem à CRUCE & tribulatione abesse putas: necdum didicisti

Rom. 15,4 *per patientiam & consolationem scripturarum spem habere?* Non legisti quòd Apostolus

Hebr. 12,5. Hebræis scribat: *Obliti estis consolationis quæ vobis tamquam filijs loquitur, dicens: Filii mi, noli negligere disciplinam Domini, neque fatigeris, dum ab eo argueris. Quem enim diligit Dominus, castigat: flagellat autem omnem filium quem recipit. Itane omnem?* aiebat

August. in Staurophila: *Omnem omnino, respondebat Pfalm. 31. Christus, & nullus exceptus, nullus sine flagello. Vis audire quem omnem? etiam ego vnicus*

Idem in *sine peccato, non tamen sine flagello. Quòd si Pf. 122. vnicum sine peccato flagellauit, & pro omnibus tradidit eum; quomodo debent flagellari qui*

Idem in *fecerunt quare flagellentur? Sit itaque manus Pfal. 88. paterna super te; & si filia bona es, noli repellere disciplinam Patris tui. Det disciplinam, in med. dum*

dum non auferat misericordiam. Cadat contumacem, dum tamen reddat hereditatem. Tu si promissa Patris benè agnouisti, non timeas flagellari, sed exheredari. Peccatrix filia dedignabitur flagellari, cum sine peccato videat unicum flagellatum? Atqui nonne Pater cælestis in monte hoc, me elogio decorauit: *Hic est* Math. 17,
Filius meus dilectus, in quo mihi benè complacui? 5. Nota, DILECTVS, Staurophila, & tamen flagellatus, & tamen Crucifixus; vt videas CRUCEM etiam charissimis à Deo destinari. Sed & hinc collige CRVCIS dignitatem. CRUX enim, disciplina, flagellum, tribulatio, veri characteres, & notæ sunt filiorum Dei: vt omnino spurij reputentur, qui CRVCIS sunt expertes. Adi rursus, & audi Paulum. *In disciplinâ, inquit, perseuerate. Tamquam* Hebr. 12,
filij vobis offert se Deus: quis enim filius, 7.
quem non corripit pater? Quod si extra disciplinam estis, cuius participes facti sunt omnes: ergo adulteri, & non filij estis. Filij si peccent, à parentibus virgâ cæduntur, serui domo exturbantur. Flagellum ergo signum filij.

Vtinam, inquebat Staurophila, fruam CRUCE tuâ, vt in numero filiarum tuarum merear computari! vtinam non excludar à tribulatione, ne simul ab hereditate! *Sim, quæso, de ijs qui inundationem maris quasi lac suscipiunt.* Deut. 33,
Inundatio enim maris, abundantia tri- 19.
bula-

Stephan.
Eduensis
tom. 6 Bi-
blioth. Pat.

bulationis; quæ tunc fugitur, cum dulcis reputatur. Lac nutrimentum paruulorum, tribulatio pabulum fit electorum.

August. 13.
Confess.

Sic age Staurophila, inquiebat Christus, & solo deinceps amore CRUCEM feras. Verus enim amor non sentit amaritudinem, sed dulcedinem: quia soror amoris dulcedo, sicut soror odij amaritudo. Qui amat, non laborat: omnis enim labor amantibus contrarius est. Vnde mi-

Bernard. de
Præcept. &
dispensat.

hi seruiens in charitate illâ quæ timorem expellit, labores non sentit, meritum non intuetur, præmium non requirit, & tamen plus omnibus vrget. Nihil est, nihil, inquam, tam horridum tamq̃ tremendum, quod hi, qui vel morbo aut pœnis discruciantur non superent, si diuino sint amore incensi; ita vt neque ignis neque ferrum, neque inopia neque languor aliquis, neque mors neque aliud quidpiam huiusmodi graue aut molestum appareat ei, qui hunc sit erga Deum amorem consecutus. vnde &

Rom. 8,
35.

Paulus dicebat: Quis nos separabit à charitate Christi? tribulatio? an angustia? an fames? an nuditas? an periculum? an persecutio? an gladius? Certus sum enim, quia neque mors, neque vita, neque Angeli, neque principatus, neque virtutes, neque instantia, neque futura, neque fortitudo, neque altitudo, neque profundum, neque creatura alia poterit nos separare à charitate Dei, quæ est in Christo Iesu

Do-

Domino nostro. Vnde verò, quærebat Staurophila, amoris hunc fomitem accendam? Cui Christus. Ex me discere licet: solus enim amor me de cælis in terram attraxit, amor in præsepio reclinauit, amor ad omnes adiegit labores. Propter nimiam charitatem quâ dilexi vos, humiliavi memetipsum factus obediens vsque ad mortem, mortem autem CRVCIS. Poteram sanè vos redimere absque illâ: nolui tamen, vt sic amorem meum patefacerem, & esset copiosa omnino redemptio. Et nunc quid superest, nisi vt amantem, & sic amantem redames?

Id verò, inquiebat Staurophila, perquam cupio: sed, quæso, quo pacto id faciam Domine? Suscipe, inquiebat Christus, CRUCEM vndecumque, & à quocumque tibi impostam, à iustis siue ab iniustis, siue à bonis siue à nequam, siue ab alienis siue à proximis, suscipe, inquam, hilari animo velut de paternâ Dei manu; nec aliud quidquam cogites, nisi hanc esse Dei voluntatem, vt CRUCEM feras, cui ex amore perlibenter velis respondere. Magnæ, inquiebat Staurophila, id fuerit perfectionis, nec adeò facile. Homines enim cum intueor me affligentes & diuexantes, idq; malâ suâ in me voluntate, vix possum concipere id eos diuino facere instinctu: vel summo isti Numini placere, vt ita me exercent.

Ioan. 18,
11.

Ad me respice, filia, aiebat Christus. Cùm tradendus essem in manus peccatorum, voluit Petrus exempto gladio velut strenuus miles Dominum suum defendere, sed illi dixi: *Mitte gladium tuum in vaginam. Calicem quem dedit mihi Pater, non vis ut bibam illum?* Non attendi ego, amarissimum hunc calicem Iscariotis prodicione, Iudæorum accusationibus, insanis populi proclamationibus fuisse permixtum. Non latebat me, quantum absynthij, fellis & aloës, Annas, Caiphæ, Pilatus, Herodes, Scribæ & Pharisæi, pessimi pharmacopæi huic pharmaco incoxissent, sed id tantum considerabam, hunc calicem à Patre mihi propinari, quicumque illum tandem, & quibuscumque venenis temperassent. Nec poterat esse ingratum quod à Patre, alienâ licet manu, offereretur; & ideò alacriter, *sicut mandatum dederat mihi Pater*, sic faciebam. Dulcissimus enim mihi erat *cibus, facere voluntatem Patris mei*. Hoc scilicet filiorum est, Staurophila, non metu pœnæ, non spe mercedis, sed puro amore ideò solum CRUCEM ferre, ideò calicem potare, quia sic placitum est Patri.

Ioan. 14,
31.

Ioan. 4, 34.

Pf. 115, 4.

Respondit Staurophila: O Domine, quia tu calicem passionis bibisti, & vsque ad fundum exinanisti, & ego ancilla tua *calicem salutaris accipiam, & nomen Domini inuocabo.*

Hoc

Hoc deinceps volo, hoc desidero, hoc totis ani-
 mi visceribus concupisco, ut in me, & de me,
 ac per me non mea sed tua fiat voluntas. Non
 cogitem quid amarum, quid dulce, quid onero-
 sum, vel leue, quid asperum vel suaue, sed cum
 impetu & desiderio feruenti, & cum anxietate
 eum perficere quæ tuæ sunt beneplacita vo-
 luntati: hoc solum mihi iucundum, hoc mihi
 sit suaue, hoc solum mihi sit leue, hoc delecta-
 bile & amabile.

Bonauent.
 Stim. diuin.
 amor. p. 3.
 c. 17.

Insiſte, inquiebat Christus, hanc semitam,
 & percurrere diligenter: plurimos enim ad
 summam perfectionem perduxit. *Quædam*
 enim vite sanctissima virgo, cuidam percun-
 ctanti quomodo ad perfectionem pertigisset,
 dixit: Omnem aduersitatem æquanimiter de
 manu Domini suscepi. Et quisquis me aliquã
 iniuriã molestiãve affecit, huic ego speciale be-
 neficium rependere curavi, quod minimè fe-
 cissem, nisi ab eo læsa fuisset. Nulli, nisi Deo,
 grauamina mea quæſta sunt: vnde & euestigio
 consolationem ab eo accepi. Alia quædam ad
 similem interrogationem, non dissimiliter
 respondit: Numquam ita se doloribus &
 pressuris obrutam fuisse, quin maiores pro Dei
 amore perferre expeteret: indignam se illis ip-
 sis tam præclaris Dei donis iudicans.

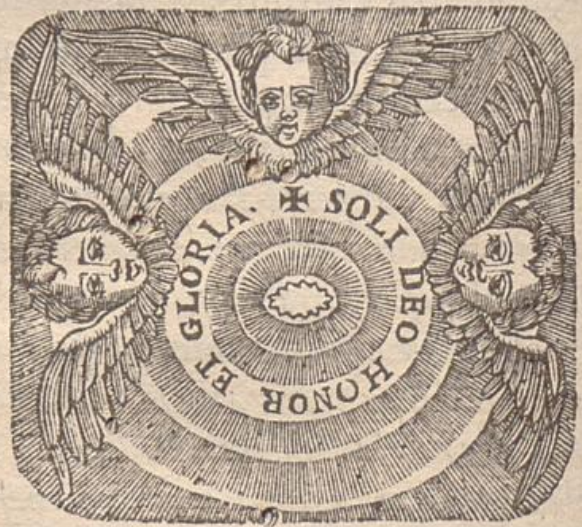
Bloſ. in
 Mon. c. 10.

Bloſ. ibid.

Neque sanè in hoc aberrasse eam iudica-
 uerim, aiebat Staurophila: Nihil enim Do-
 mine,

Thomas
à Kemp. de
Imit. Chri-
sti lib. 3.
cap. 22.

mine, amatorem tuum, & cognitorem benefi-
ciorum tuorum ita latificare debet, sicut vo-
luntas tua in eo, & beneplacitum æterna dis-
positionis tuæ. Nam voluntas tua, & amor
honoris tui, omnia excedere debet; & plus
eum consolari, magisq; placere, quam omnia
beneficia data, vel danda.

CAPVT XIII.

DE CRUCE orandum.

Tristatur quis in vobis? oret. *Iacobi 5, 13.*

CRUX arcus, n̄ruus fiducia, vota sagittæ,
Penna amor, at Deus est (iaculare) scopus.

IDEBATVR iam fatis circa intentionis directionem instructa Staurophila. Volens autem totam se Staurosophiæ addicere, Domino dicebat: Aliudne restat, benignissime Iesu, quod mihi in hac VIA discendum? Superfunt, inquiebat Christus, non leuia monita perfecto CRVCIS discipulo seruanda. Atque illud in primis, vt ex CRUCE arcum tibi fabrices, quo iaculis cælum cælique Dominum petas. Quid hoc sibi velit, inquiebat Staurophila, non satis capio, & intricatum mihi apparet ænigma.

Cui Christus: Orare nempe te docet in CRUCE & tribulatione. Quid enim sunt preces contriti & humiliati cordis, nisi sagittæ electæ, ex cordis pharetrâ in cælum vsque emissæ? An non dicit Scriptura: *Oratio humiliantis se nubes penetrabit, & donec propinquet non consolabitur, & non discedet, donec* Eccli. 35,
21.

nec

Tristatur quis in vobis? oret. Iac. 5, 13.

CRVX arcus, neruus fiducia, vota sagitte,
Penne amor, at Deus est (eiacularē) scopus.

nec aspiciat *Altissimus*. Hæc iacula sunt quæ feriunt atque ad eò vulnerant cor Dei, & ad ipsum molles sibi aditus parant. *Vulnerasti* Cant. 4. 9. *cor meum* (exclamat cælestis Sponsus) *soror mea sponsa, vulnerasti cor meum in vno oculorum tuorum.* Vide autem vt hîc non obscure sagittandi tibi insinuetur methodus. Solent enim sagittarij, vt scopum attingant, oculorum alterum claudere, ne adhibito vtroque, in diuersa oculorum acies rapiatur. Idipsum & tibi in oratione faciendum; claudendus quippe est alter oculus, ne humanarum rerum intuitu mens interpellata, huc illucque diuagetur, atque proposito sibi sine excidat. Alter autem, quo spectantur cælestia, aperiendus, quo vno duce & attingitur scopus, & vulneratur Sponsus.

Interpellabat hîc Staurophila, Cur, in-
 quiens, Domine, CRUCEM baiulantem pe-
 culiariter iubes orare, cum ea communis fi-
 delium sit exercitatio? Etiamne nescis, in-
 quiebat Christus, orationem maximum esse
 CRUCIS subleuamen, & opportunum in tri-
 bulatione auxilium? An non legisti à Deo
 hoc ipsum præscriptum? *Inuoca me, ait, in Psal. 49,*
die tribulationis; eruam te & honorificabis me. 15.
 Et: *Clamabit ad me, & exaudiam eum, cum ipso Psal. 90,*
sum in tribulatione, eripiam eum, & glorifica- 15.
bo eum. Vfus est hoc præsidio Regius Vates,
 cuius

cuius

Ps. 119, 1. cuius hæ voces: *Ad Dominum cum tribula-*
 Psal. 76, 3. *rer clamavi. & In die tribulationis meæ Deum*
exquisivi manibus meis. idemque de aliis ait:
 Ps. 106, 13. *Clamauerunt ad Dominum cum tribularentur,*
& de necessitatibus eorum liberavit eos. Et fre-
 quentissima sunt in sacrâ Scripturâ exempla
 eorum qui in tribulatione preces fuderunt:
 id enim fecerunt Samson illusus à Philis-
 tæis, Susanna in periculo mortis, tres pueri
 in flammis, Daniel in lacu leonum, Ionas in
 ventre ceti, Petrus in mari, Apostoli in na-
 uicula, Paulus & Silas in carcere. Denique
 & ego non solum in horto, sed & in ipsâ
 Hebr. 5, 7. *CRUCE preces supplicationesq; cum clamore*
valido & lacrymis Deo Patri obtuli. Ideoque
 & tu tantum habens impositam nubem te-
 stium, ad orationis præsidium frequenter re-
 curre. Oratio enim in tribulatione Deum
 placat, & tribulatio ipsa orationem non pa-
 rum iuuat.

Quàm velim, aiebat Staurophila, paulò
 expressiùs id intelligere? quomodo enim af-
 flictio orationem adiuuat, cum præ dolore
 aliud vix cogitare potest? Passim enim con-
 queruntur ægroti & afflicti orandi sibi sub-
 tractam facultatem. Ad hæc sic Christus:
 Quò se quisque magis ad Deum conuertit,
 hoc minus afflictionis meminit, neque enim
 permittit totum animum CRUCI attendere,
 qui

qui Deo, quantum quidem potest, conatur intendere. Iam verò quantum robur tribulatio addit orationi. *Sicut enim sagitta infixa cordi mouet ac impellit, vt remedium querat; sic tribulatio dolorem adfert cordi, ac urget, vt in re aliâ solatium sequiratur, scilicet in cogitatione boni aeterni. Aqua dum per plana & ampla spatia fertur, non in altum consurgit, sed latè sese quaquaversus expandit: cum autem manu artificis eam colligentis & strigentis coacta fuerit in angustum, iam inde sollicitè omni telo velociùs se in excelsum iaculatur, petitq; supernam regionem: sic mens humana, dum otiosa & liberior, quàm expediat, degit, diffunditur quidem & latè diffluit; cum autem asperiori rerum euentu, casuq; subito coërcente aduerso sollicitetur, iam agiliùs se extrudit, & intentas ac dilucidas orationes mittit in excelsum. In die ergo tribulationis tuæ Deum exquire, non per Deum aliud, sed ex tribulatione Deum: vt ad hoc Deus remoueat tribulationem, vt secura inhereas Deo.*

Vt video, inquiebat Staurophila, non auxilium dumtaxat precibus CRUX confert; sed quamdam etiam ad Deum confugiendi imponit necessitatem. Non malè vidisti, aiebat Christus, huic enim fini tribulationes frequentissimè subseruiunt. Audistine ali-

Idiota de
Verâ pœ-
nit. §. 14.

Chrysoft.
Hom. 5. de
Incompre-
henf. Dei
nat. tom. 5.

August. in
Psal. 76.

2. Reg. 14,
29.

rit

rit Ioab? Vocauerat eum, submissis seruis secundò; *at ille nolebat venire*. Proinde curauit succendi fegetes eius. *Surrexit itaque Ioab & venit ad Absalom*. Postquam autem locutus est cum illo, mediatorem se exhibuit apud Regem, & locutus est pro Absalom. Non secus ego, si quos videro monenti mihi obstrepere, & semel iterumque vocatos non venire, hos immisâ tribulatione venire compello; at vbi venerint, iam mediatorem me pro eis apud Patrem interpono. Tales & illi erant de quibus Psalmista: *Multipli- cata sunt infirmitates eorum, postea accelera- uerunt*. Et: *Imple facies eorum ignominia, & querent nomen tuum Domine*. Multi profectò sunt, qui Dei ne semel quidem recordarentur, nisi CRUX aliqua eos quodammodò adigeret: vnde miserentis Dei est, quòd eos affligi patiatur, vt ad ipsum confugiant. *Tale aliquid faciunt amantiore filiorum parentes, cum paruulos suos viderint à se quidem sepe discedere, æqueuorum autem lusibus detineri: præcipiunt famulis terribilia multa simulare, vt exagitati metu paruuli ad maternum sinum confugere festinent*.

Psal. 15, 4.

Psal. 81, 17.

Chrysoft.
Hom. 10.
in Matth.

Ex iis quæ audio, inquebat Staurophila, non malè colligere videor, pessimum signum esse, in tribulatione ad Deum non conuer- ti, sed solito conuersari modo. Quis dubitet?

in-

inquietabat Christus. Ex effectu quem tribulatio in vnoquoque operatur, facile animæ eius status agnoscitur. *Sicut enim plenum granum, mox ut leuiter percussum fuerit, de paleâ suâ exilit foras; si autem subtile fuerit, tardius egreditur; quod si vacuum fuerit, numquam egreditur, sed illic conteritur cum paleâ suâ, & ita cum paleis foras iactatur: sic omnes quidem homines in rebus carnalibus delectantur, sicut grana in paleâ. Sed qui fidelis est, & boni cordis habet medullam, mox ut leuiter tribulatus fuerit, negligens quæ sunt carnalia, currit ad Deum. Si autem modicè infidelior fuerit, cum grandi tribulatione vix recedit, & vadit ad Deum. Qui autem infidelis est & vacuus, quantumuis contritus fuerit, sicut granum vacuum de paleâ non egreditur, sic ille de carnalibus rebus & impedimentis mundialibus numquam egreditur, nec transit ad Deum, sed illic in malis constitutus conteritur, ut cum infidelibus, quasi cum paleis foras projiciatur.*

Pulcherrima hæc comparatio, aiebat Staurophila. sed oro te, quando oratio Crucigeræ adeò necessaria, quid potissimum mihi precandum censeas? Hoc vel maximè, aiebat Christus, ut si ipsam CRUCEM depreceris, aut mitigari nonnihil petas, non alio id facias modo, quàm illo, quem in Oliueti

P hor-

Chrysof.
Hom. 3.
in Matth.
Oper. im-
perf.

Blot in
Spec. Phil.
cap. 8.

horto verbo & exemplo docui, vt scilicet
 Matth. 26, 39. *dicas: Pater mi, si possibile est, transeat à me
 calix iste: verumtamen non sicut ego volo, sed
 Pſal. 61, 2. sicut tu. Nōne Deo subiecta erit anima mea?
 ab ipso enim salutare meum. Fiat Domine vo-
 luntās tua. &: Sicut fuerit voluntas in celo,
 sic fiat. Resignato enim, & in vtrumque pa-
 rato oportet esse animo, qui CRVCIS fru-
 ctus vberrimos velit decerpere. Deinde ipsas
 tribulationes ac pœnas tuas omnes, tam par-
 uas quàm magnas, passioni & cruciatibus
 meis coniunctas vnitasq; deuotâ mente offer
 Deo in laudem aeternam: sic enim erunt inesti-
 mabilis meriti, & summè Deo placebunt.*

1. Machab
 3, 60.

Blof. in
 Spec. spirit.
 cap. 8.

CAPVT XIV.

Gaudendum in CRUCE.

Communicantes Christi passionibus gaudete. 1. Pet. 4, 13.

*Morbus deliciae, mors lucrum, pœna voluptas,
CRUX mihi quòd nullâ me CRUCE cerno
premi.*

XTREMAM credebat Staurophila se audiuisse lectionem, quare nihil amplius percunctabatur, cum Christus ad eam: Necdum metam attigisti, filia, nam vt pridem in arcum, ita nunc in citharam aut psalterium CRUCEM transmutare docebo; vt discas scilicet *psallere nomini Domini altissimi in decachordo psalterio, cum cantico in citharâ.* Et hîc ignorantiam meam fateri cogor, aiebat Staurophila, neque enim intelligo quid Dominus meus velit. Audi proinde, inquiebat Christus: *Psallere est cum hilaritate facere: hilarem enim datorem diligit Deus.* Eia igitur cantico verborum iunge citharam operum. Cithara sonat ex inferiori, psalterium ex superiori parte. *Cum aliquid*

Psal. 91.

August. in
Psal. 91.

2. Cor. 9.

August. in
Psal. 42.

P 2

pate-

Communicantes CHRISTI passionibus,
gaudete.

Pet. 4, 13.

*Morbis deliciae, mors lucrum, pœna voluptas,
CRVX mihi quod nulla me CRVCE cerno premi.*

pateris tribulationum, tentationum, scandalorum in hac terrâ, quia pateris ex inferiori parte, id est ex eo quod mortalis es, ex eo quod prima tue causæ quiddam tribulationum debeas, Cithara es; venit enim sonus suavis ex inferiore parte, pateris & psallis, vel potius cantas, & citharizas. Quando dicebat Apostolus: Gloriamur in tribulationibus, cithara sonabat ex inferiore quidem, sed tamen dulciter. Omnis enim patientia dulcis est Deo. Si autem in ipsis tribulationibus defeceris, citharam fregisti. Cum autem æquo animo atque hilariter perfers scrupulos, desolationes, obnubilationes, vt quasi desertam à Deo te putes; & gaudes tamen, etiam in hac CRUCE Deum laudans & benedicens; psallis Domino in psalterio decem chordarum: *tangis chordas Augustis.* in corde tuo, benesonantes in auribus Dei. Cum verò cæperis disputare de operibus Dei, Quare hoc? quare illud? Et, Non debuit sic facere: male fecit hoc. ubi est laus Dei? perdidisti Alleluia, rupisti psalterium tuum.

Dici vix potest, quantum hæc Staurophilam exhilarabant. Non parum autem suspensam tenebat, quod diceret Christus in CRUCE exultandum & lætandum. Et liceat, inquit, Domine sciscitari, quid CRUCI & lætitiæ? quæ conuenientia doloris & gaudij? CRUX enim à cruciatu verissimè dicitur:

P 3 hanc

hanc autē corpus & animā excruciare nemo melius nouit, quā qui tulit. Ego verò totā hac vitā credebam me afflictam, desolatam, mœrore & dolore consumendam: gaudium, lætitiā & pacem in alterā expectandam; hīc tribulationis, illic consolationis fore tempus. *Omnis enim disciplina, in presenti quidem videtur non esse gaudij, sed mœroris.*

Heb. 12,
11.

Plenissimam, inquit Christus, & superabundantem lætitiæ mensuram omnes Cruciferi percipient in retributione iustorum, quando intrabunt in gaudium Domini sui, vbi *absterget Deus omnem lacrymam ab oculis eorum.* Habet tamen CRVX plurimum gaudij & lætitiæ, si eo baiuletur quo oportet

Apoc. 21, 4

Chrylost.

Hom. 2.

de Cruce

& Latrone.

Luc. 6, 22.

modo. *CRVX enim totius gratulationis spiritalis est substantia.* Et nōne dixi in Euangelio: *Beati eritis cū vos oderint homines, & cū separauerint, & eiecerint nomen vestrum tamquam malum propter Filium hominis, GAUDETE ET EXVLTATE; ecce enim merces vestra multa est in calis.* Et Apostolus meus nōne dixit: *Communicantes Christi passionibus GAUDETE.* Et alter: *Omne gaudium existimate, fratres mei, cū in tentationes varias incideritis.* Neque vas electionis meæ Paulus, quem allegasti, dicit, disciplinam in presenti non esse gaudij, sed videri non esse gaudij. Reuerà enim causa & pro-

crea-

creatrix est omnis lætitiæ & gaudij, adeoque vitæ æternæ. Sed in ipso castigationis momento videtur esse mœroris, non gaudij: sensus enim doloris ita homines perstringit, vt fructum pacatissimum inde secuturum non cogitent. Hic enim vbi dolor transferit, meliùs agnoscitur & persentitur. Et quid dicam? Certa beatitudinis tessera est, posse in perpeffionibus gaudere, & circumlatrantibus vndique malis, hilarem cælo animum at tollere, etsi per genas copiosè fluant lacrymæ.

Seneca lib.
de Prouid.
Dei.

Facile crediderim, aiebat Staurophila, non deesse gaudendi materiam in ipsâ CRUCE, si quis attentius futura reuoluerit præmia, verùm vt hoc in ipsis fiat pœnis,

Hoc opus, hic labor est: —

Aeneid. 6.

& paucos equidem esse arbitror, qui in cruciatibus exultauerint. Ego verò, respondebat Christus, minimè paucos tibi producam.

An non Apostoli *ibant gaudentes à conspectu concilij*, quòd *digni habiti essent pro nomine*

Act. 5, 41.

IESV contumeliam pati. Quàm hilaris Paulus, qui dicebat: *Repletus sum consolatione,*

2. Corinth.

7, 4.

superabundo gaudio in omni tribulatione nostrâ! Et: Si immolor supra sacrificium & obsequiū fidei vestræ, gaudeo, & congratulor omnibus vobis, id ipsum vos gaudete, & cōgratula-

Philip. 2,

17.

mini mihi. Sancti quoque ludibria & verbera experti, lapidati, secti, tentati, in occisione

Rupert.
in cap. 14.

Apocal.

gladij mortui, angustiati, afflicti, quid erant nisi citharædi citharizantes in citharis suis, testimonia scilicet diuina veritatis personantes?

Breuiar.
Roman.
18. Jun.

Quâ lætitiâ gētiebant olim Martyres in medijs tormentis? Marcus & Marcellianus fratres propter Christianam fidem comprehensi, ad stipitem alligati sunt, pedibus clauis confixis. Ad quos cum ita loqueretur Iudex: Resipiscite miseri, & vos ipsos ab his cruciatibus eripite. Responderunt: Numquam tam incundè epulati sumus, quàm hæc libenter IESU Christi causâ perferimus, in cuius amore nunc fixi esse cœpimus. Utinam tam diu nos hæc pati sinat, quàm diu hoc corruptibili corpore vestiti erimus! Ita diem noctemq; in tormentis diuinas laudes canentes, denique telis transfixi ad martyrij gloriam peruenerunt. Nec in-

Breuiar.
Roman.
5. Febr.

firmiori sexui similia desunt exempla: Agatha enim lætissimè & glorianter ibat ad carcerem: & quasi ad epulas inuitata, agonem suum Domino commendabat. Agnes quoque tredecennis virguncula nondum idonea pæna, & iam matura victoria, magisterium virtutis impleuit, quamuis præiudicium veheret atatis.

Ambros.
lib. 1. de
Virginib.

Non enim sic ad thalamum nupta properaret, ut ad supplicij locum, læta successu, gradu festina virgo processit. Quid Thecla? post superatas bestias, ignes, carceres ita dicebat: Etiam si in singulos dies mihi cum igne, belluis,

Basil. Seleu-
ciæ Episc.
in Vitâ
S. Theclæ.

vin-

vinculis, carceribus rem esse contingat: adeo mihi etiam omne mortis & discriminis genus pro pietate subeundum, ipsismet paradisi delicias, epulisq; instructissimis potius ducitur: tantummodo, Domine, digna, quæ pro te & nomine tuo cruciatus tolerare semper possim, habeat. Vidēsne, Staurophila, quantâ alacritate, quâ animi hilaritate Sancti CRUCES per- tulerint?

Video, inquiebat illa, sed quod in ipsis obstupesco, id, vt liberè dicam, ruborem mihi incutit: illi enim non modò patienter, sed & libenter & ardentè ad tormenta, sicut ad ornamenta properabant. Ego autem pusillanimis multum etiam laboro vt patienter feram: sed adiuua, Domine, infirmitatem meam.

Eia, inquiebat Christus, confide filia, sensim cresces ad robustam & omnibus numeris perfectam patientiam, & quæ nunc pœnarum inanium leuitate deprimeris, remuneranda postmodum pretiosi auri pondera reporta- bis. Interim tamen si huc assurgere nequeas; noli murmurare, noli queri, sed constanter sustine, & in dolore tuo patientiam habe.

Pet. Dam.
l. 8. Epist. 6.

Eccli. 2, 4.

Cui Staurophila: Mihi equidem volupe esset, nouisse psalterium CRUCIS aptè tangere, vt de chordis cordis mei resonaret dulcis iubilatio, & laus perennis diuinæ maie-

P 5 stati.

Blos. in In-
stit. Spirit.
cap. 8.

stati. Benè habet, inquiebat Christus, & facile hanc artem disces, si afflictionem vel dolorem sentiens Deo te humiliter perseueranterq; resignes: huiusmodi enim resignatio est ante Deum velut cithara dulcisona, in cuius chordis Spiritus sanctus suauissimè canens, celestis Patris aures occulto quodam internoq; modulamine mirificè demulcet. In hac citharà crassiores fides, id est, exteriores hominis vires (quæ undique dolore occupantur) demissum lugubremq; sonum reddunt: at fides exiliiores, nempe, vires interioris hominis (quæ plenâ deuotione in spontaneâ patientiâ resignatione persistunt) acutum iucundumq; sonum edunt. Natura sensibilis excruciatu gemit, sed natura superior ac rationalis permanet tranquilla.

Iacob. 5,
13.
Prouerb.
15, 13.

Facile intelligo, inquit Staurophila, à tranquillo animo perfici spiritualem hanc melodiâ: nam & Apostolus monet, vt, qui æquo animo est, psallat. Mens verò turbata omnem harmoniam dissoluit. In mœrore enim animi deicitur spiritus. Sed obsecro te, Domine, edissere mihi vt hanc animi pacem nancisci potero.

Cui Christus: Si diuinæ per omnia responderis voluntati, & aliud non velis, quàm quod vult Deus. Quicumque enim hoc fecerit, tranquillus, felix, & verè beatus erit.

Faciet

Faciet enim quidquid voluerit, cum quid-
 quid euenire ei Deus voluerit, hoc & ipse
 velit. *Nulli, ut opinor, beatiore sunt, quam*
qui ex sententiâ suâ atque voto agunt. Humiles
sunt religiosi, hoc volunt, pauperes sunt, paupe-
rie delectantur; sine ambitione sunt, ambitum
respuunt: lugent, lugere gestiunt: infirmi
sunt, infirmitate latantur. Cum infirmor, in-
 quit Apostolus, *tunc potens sum. Itaque quid-*
quid acciderit ijs, quicumque verè religiosi
sunt, beati esse dicendi sunt: quia inter quan-
tumlibet aspera, nulli lætiores sunt, quam qui
hoc sunt, quod volunt. Suauibus his sermoni-
 bus delinita Staurophila, exultauit præ gau-
 dio, & diuino (vt facile erat colligere) agen-
 te Spiritu prorupit & ipsa in canticum læti-
 tiæ, ita **CRUCEM** ex animo salutans, &
 celebrans.

Saluian. de
 Vero iudic.
 & prouid.
 Dei lib. I.

2. Cor. 12,
 10.

Ode Staurophilæ in **CRUCE**
 exultantis.

CRUX aue summo veneranda cultu,
 Regis æterni roseum cubile,
 Candidi sacro rubeiq; fulgens
 Sanguine Sponsi.
 Tu, tribus mundum digitis ferentem
 Caræis humane spolijs amictum,
 Saucijs qui te tulerat lacertis,
 Fausta tulisti.

Hæc

Hæc tui tota est ratio decoris,
 Vniuersarum CRVCIVM rigores
 Mitigans, lethum facis esse latum, &
 Damna fauores.

Quis pijs ergo grauis esse casus?
 Quid vel aduersi pote contigisse,
 Quis & ærumna, lacryma, labores,
 Gaudia præstant?

CRVX voluptatis penus æterna,
 CRVX bona, ô, quàm te iuuat osculari?
 Quàm iugo dulci nihilo repugnans
 Subdere collum!

Non nisi in solâ CRVCE gloriabor
 Magna: nam nullâ CRVCE, CRVX grauari;
 CRVX mihi summum decus, & corona,
 CRVX mihi vita.

Ergo mi salue, bona CRVX, salutis
 Tessera æterna: via quæ Sionis,
 Mille post casus, gemitusq; mille,
 Ducis ad arcem.

Millies felix, mea sponsa, salue,
 Mille diu votis mihi concupita,
 Quæ tibi iunctam, per amato Iesu
 Iungis amantem.

O nimis felix CRVCE cui potiri,
 Cui pati gratos licet hîc dolores,
 Et suo verum Crucifixo amori
 Reddere amorem!

CAPVT XV.

In CRUCE, & pro ipsâ agenda gratia.

In omnibus gratias agite. 1. Tessal. 5, 18.

Non ea quam tribuis CRUX est, sed pignus
amoris

Cor tibi pro tanto munere reddo lubens.

INI ERAT Staurophila, cum
Christus iterum sic inquit: Per
gradus, ô filia, scandendum ad
culmen: didicisti in CRUCE
gaudere, nunc, ut proficias, &
hoc adiungendum, ut gratias Deo non ma-
gis in prosperis agas, quam in aduersis. Non
enim fucate gratias est qui inter medias de-
prehensus calamitates toto pectore gratias agit
Domino. Nam quid magnum facis, si quando
in secundis rebus es, laudes Deum, quando in
diuitijs es, quando nullis vexaris iniurijs? Illud
est magnificam, si subiecta iniurijs & contume-
lijs iudicium Dei laudes. Magnum, inquit
Staurophila, reuera hoc est, non tamen nihil
esse crediderim in prosperis non ingratum
esse. Est, inquit Christus, id certe etiam
aliquid, sed fatendum tamen, minus perfe-
ctum.

S. Antio-
chus Hom.
117.

Ambros.
in Ps. 118.
Octon. 10.

In omnibus gratias agite. 1. Theſ. 5, 18.

*Non ea quã tribuis CRVX est, sed pignus amoris.
Cor tibi pro tanto munere reddo lubens.*

Etum. Nam magnitudo grata mentis in tristibus apparet. Vides, quod si in prosperitate gratias egeris, sycophanta diabolus factum tuum extenuat, & dicit: Num frustra Iob colit Dominum. Cui nimirum in secundis gratias agebat, sed ubi tot calamitatibus pressum audiuit dixisse, *Sit nomen Domini benedictum*, Diabolum prostravit, & maiorem plagam intulit, quam cum possidens miserabatur pauperum. Nam secundis quidem rebus gratias referre Deo, non admodum mirabile: porro cum multus fuerit fluctus, cymbaque circumacta periclitatur; tunc gratias agere magna atque excellens patientiæ & bonæ voluntatis ostensio. Pro beneficijs gratias agere, vel idololatræ ac Gentiles norunt; pro calamitatibus, CRUCIBVS, ac supplicijs, soli Christiani. Summa enim religio est, inter aduersa Deo gratias agere. Et crede, Staurophila, plus valet unum DEO GRATIAS in aduersis, quam sex millia in prosperis.

Chrysoft.
Serm. de
Iob & A-
braham.

Iob. 1, 9.

Chrysoft. I
Homil. 5.
de Patient.
Iob.

Auila tom.
2. Epist.
pag. 20.

Vix vquam mihi persuaseram, aiebat Staurophila, pro miserijs & cruciatibus grates refundendas, cum sensibus adeo ista ingrata sint. Multa, inquiebat Christus, sensualitati parum grata, vtilia sunt saluti: quo in genere & hanc gratiarum actionem reponere licet, est enim absconditus in eâ thesaurus, quem ignorant filij huius sæculi. Disce hoc

hoc

Esther 4.
II.

Ibid. c. 5. 3.

Chrysoft.
Hom. 4.
in Epist.
ad Philem.

Stobæus de
Legibus
Serm. 44.

hoc in mysticâ hac figurâ. Lege olim veterat Assuerus, ne *quis non vocatus interius atrium intraret, nisi fortè Rex auream virgam ad eum tetendisset pro signo clementiæ, atque ita posset viuere.* Esther verò contra hoc præceptum ingrediens, cum extendisset Rex virgam auream, *osculata est summitatem virgæ eius.* Sed velum iam amoueamus, vt clarius videas. Quid, quæso, hoc significare censes, nisi quòd præuaricatores homines atria Domini introire prohibeantur, nisi aureâ virgâ eos Deus tetigerit, eamq; fuerint exosculati? Quenam verò hæc virga? nisi CRVX, aduersitas, tribulatio? Vnde autem aurea? nisi quia meis perpeffionibus inaurata? Cur deosculanda? quia à regali manu, à paterno amore, à benignâ Dei voluntate, vt magnum donum porrigitur. *Pro Deo siquidem pati, munus est maioris admirationis, quàm sit reuerà mortuos suscitare, & signa miranda patrare. Nam illinc quidem debitum contrahis, hinc verò debitorem habes Deum.* Dissuadianda igitur CRVX, & cum gratiarû actione toleranda: signum enim est clementiæ, remissionis peccatorum, & quòd tui Deus meminerit. *Apud Persas Regi gratias agebat, qui, quantumuis innocens, ab eo flagellari iussus fuisset, quòd Rex nimirum illius memor fuisset.* Quid facere par est, cum non à Rege terre-

terreno, sed cælesti, qui Rex Regum, & Dominus est dominantium iuberis flagellari, torqueri, vri, secari? Cur non potius has plagas, quæ cæli pretium sunt, venereris, & simplex pro iis gratias agas? Num legisti quid Regius Vates decinerit? *Virga tua, inquit, & baculus tuus, ipsa me consolata sunt. Quasi luculentius diceret: Disciplina tua tamquam virga ad gregem ouium, & tamquam baculus iam ad grandiores filios, & ab animali vitâ ad spiritalem crescentes, ipsa me non afflixaerunt magis, quàm consolata sunt: quia memor es mei. O quid non misericorditer præstatur hominibus à Deo, à quo etiã tribulatio beneficium est! Nam res prospera donum est consolantis: res autem aduersa, donum est admonentis Dei.*

Ad hæc Staurophila: Domine, inuenire est minimè paucos qui *confiteantur tibi* cum benececeris eis. At quotusquisque est qui CRUCE grauat, tribulationibus pressus, ex animo gratias agat? *Quis est, inquam, hic? & laudabimus eum: fecit enim mirabilia in vitâ suâ.* An verò ignoras, inquiebat Christus, fortissimorum heroum exempla, in Ecclesiâ meâ decantatissima? An non sanctissimus Iob in tot ac tam horrendis calamitatibus illud usurpauit: *Sicut Domino placuit, ita factum est: sit nomen Domini benedictum.*

Laurentius

Psal. 22, 4.

August. in
Psal. 22.

August.
Epist. 87.

Psal. 48,
19.

Eccli. 3, 9.

Iob. 1, 21.

Breuiar.
Rom.
Surius in
Vitâ
14. Maij.

Ibidem
11. Febr.

Baron.
Tom. 2.
an. 261.
num. 30.

Pfal. 33, 2.

Gregor.
Hom 15.
in Euang.

tius igneo lectulo recumbens, *Affatus*, inquebat, *gratias ago*. Bonifacius Martyr vngulis excarnificatus iubilabat: *Gratias tibi ago Domine Iesu Christe fili Dei*. S. Saturninus durum obiens dolorum agonem, aiebat: *Breuius patior, libenter patior, Gratias ago, nec agere sufficio, Christe da sufferentiam, tibi laus, tibi decus*. Quid D. Cyprianus? cum à Proconsule Galerio interrogatus breuissimè respondisset, recitatâ tandem è tabellâ sententiâ: Thascium Cyprianum gladio animaduerti placet; dixit, *Deo gratias*. Iacobus, qui à supplicio quod tulit, intercisus dictus, membratim mori sustinuit: quoties autem vel articulus digiti, vel iunctura membri præsecabatur, toties ille auditus est dicere, *Deo gratias*. Theodorus æuo Maximiani Cæsaris, laceratis & pertusis iam lateribus vix spirans ampliùs, suum tamen organum animabat, & canebat: *Benedicam Dominum in omni tempore*.

Quid tibi de his videtur Staurophila? Martyrum credo hæc priuilegia, inquebat illa; quos ad fidei confirmationem, & Tyrannorum confusionem Deus peculiariter hac gratiâ exornat. Non Martyres tantum, respondebat Christus, verum etiam ægroti in morbis hunc gratitudinis affectum ostenderunt. *Seruulus ille, à primâuâ etate vsque ad*

ad finem vite paralyticus, non stare poterat, nec ad sedendum è lecto surgere, non manum ad os ducere, non se in latus aliud declinare.

Hic autem studebat in dolore semper gratias agere, hymnis Deo & laudibus diebus ac noctibus vacare, qui & ipse caeleste melos in morte suâ meruit audire. Et B. Clara continuis viginti octo annis, morbo intabescens, assiduè DEO GRATIAS retulit. Quid nunc censes filia? etiâne nulli tibi videntur, aut pauci qui in ærumnis Deo benedicant & gratias agant?

Fateor, Domine, aiebat illa, incogitantiam meam. Nec ego deinceps hoc sacrificium laudis intermittere decreui, quin potius gratias agam gratia largitori, quia me misericorditer flagellavit: quia iram mihi conuerterit in gratiam, infirmari me volens, ne grauius infirmarer, affligens, ut parceret; prosternens ut erigeret: & quis, Domine, nouit potestatem iræ tuæ? plena est enim miserationibus ira tua; & iudicia tuæ animaduersionis quam temporaliter exerces in tuos, certa sunt pietatis iudicia. Iustorum siquidem animæ in manu Dei sunt: ideo inter delicias & dolores iram Domini, & misericordiam sapientes in flagellis agnoscunt. Et exultauerunt filia Iudæ propter iudicia tua Domine.

Blesens. Epist. 31.

Pf. 89, 11.

Sap. 3, 1.

Pf. 47, 12.

Eia! sic loquere, inquiebat Christus, hoc

Q 2

Chri-

Chrysoft.
Hom. 8. in
Epist. ad
Coloff.

Christianorum idioma est: *Nihil hac lingua sanctius, quæ in aduersis DEO GRATIAS agit. Certè non inferior est lingua Martyrum, utraq; certè pariter coronatur. Nam & aduersus istam instat licitor Deum per maledicentiam negare cogens, instat diabolus argutis cogitationum quæstionibus lacerans, & animi angustijs obtenebrans. Si ergo dolores pertulerit, & gratias egerit, Martyrum coronam sortitur.*

August. in
Psalm. 77.

Quid igitur melius, inquebat Staurophila, & animo geramus, & ore promamus, & calamo exprimamus, quàm DEO GRATIAS, hoc nec dici breuius, nec audiri letius, nec intelligi gratius, nec agi fructuosius potest. Nunc profectò meliùs intelligo, quid sibi voluerit Senex quidam in Vitæ Patrum, qui infirmanti discipulo suo dixit: Non contristeris, fili, ex infirmitate vel plagâ corporis tui, summa enim religio est, ut in infirmitate quis agat DEO GRATIAS. Si ferrum es, per ignem aruginem amittis: si verò aurum es, per ignem probatus à magnis ad maiora procedis. Ne anxieris ergo frater; si enim Deus te vult in corpore torqueri, tu qui sis qui moleste feras? Sustine ergo, & roga Deum, ut quæ ipse vult, illa concedat.

Vitæ PP.
l. 7. c. 20.
num. 1. Et
Ruff. lib. 3.
in Vit. Pat.
num. 157.

Optimam monitionem, aiebat Christus, hic Senex suo dedit discipulo, cui etiam subscribo; tibi que, ô filia, eamdem etiam atque etiam commendo. Gratiarum enim actio in

CRV-

CRUCE bonos à malis discriminat, & qualis vnusquisque sit optimè ostendit. Qui campanas fundunt, mallei ictibus earumdem explorant bonitatem, antequam vel benedicantur, vel in excellam turrim attollantur: nisi enim bonum ediderint sonum, reprobantur. Itidem Deus facit, non eleuat electos ad cælum, nisi frequentioribus CRUCIBVS & afflictionibus exercitos, vt probet an firma etiam sit eorum patientia, & quàm gratum edant sonum, qualémve emittant vocem. Pulsauit olim Deus magnam illam campanam Iob Prophetam, & manus Domini tetigit eum. vis nosse quo instrumento? *malleo vniuersa terra*, diabolo inquam. Quis porrò sonus huius campanæ? *Dominus dedit, Dominus abstulit, sit nomen Domini benedictum.* * *Quomodo sonuit? quàm suauem sonum dedit? adhuc tunditur datus in potestatem diaboli, vt & caro eius percuteretur. Percussit eum à capite vsque ad pedes graui vulnere, & putrescens vermibus sedebat in stercore. Audisti quemadmodum tunsus est, audi nunc quomodo sonet. Si bona suscepimus de manu Domini, mala non sustinebimus? ô sonum fortem! ô sonum dulcem! ô quem non dormientem excitet sonus iste!* Benedicenda, sine dubio, est hæc campana, quæ tam benedictum edit sonum. Hoc scilicet indicium viri boni, viri

Corèn.in
Clyp.pa-
tient.lib.1.
cap.4.

Ierem 50,
32.

*August.in
Psalm. 97.

Iob. 2, 10.

Q 3

erga

Antiochus erga Deum grati. *Contrà cognoscibile quoque
Hom. 117. indiciuri viri male grati: is enim dum angitur quapiam tribulatione, est querulus, murmure interstrepit, discruciat ob hoc miserè, tuetur causam suam, & excusat innocentiam.*

August.

Tom. 10.

Serm. 111.

de Temp.

Quid plura? Sic sunt boni & mali quomodo si duo vasa sint plena, & vnum habeat putredinem, & aliud aromata pretiosa, vtraque tamen vno ventilabro ventilata. Illud vas, ubi fuerint aromata, odorem desiderabilem, aliud autem fætores intolerabilem reddit. Ita simul boni atque mali indiscretè quidem turbati, sed alto Dei iudicio separati. Quoties aliqua tribulatio in mundum venerit, qui boni sunt, velut vasa sancta, gratias agunt Deo, qui eos castigare dignatur: illi verò qui sunt superbi, luxuriosi, cupidi, blasphemant & murmurant contra Deum, dicentes: O Deus! quid tanti mali fecimus, ut talia patiamur?

CAPVT XVI.

Potius in aduersitate quàm prosperitate
referendas gratias : non Deo tantùm,
sed et CRUCEM inferenti.

ÆC VT Staurophilæ gratiarum
actionem non parum com-
mendabant, ita dubium vnum
alterumque animo eius sugge-
rebant: quæ instructori suo
proponere cupiens; Obsecro, Domine, in-
quiebat, id ancillæ tuæ explicare ne graue-
ris: Maiórne gratiarum actio in prosperita-
te, an in aduersitate referenda? Quid verò
dubitas? aiebat Christus, Cuinam censes
amplior redhibenda gratia, maiori an mi-
nori beneficio? Maiori, inquiebat illa. Com-
para igitur, inquiebat Christus, aduersa se-
cundis; & vtra præponderent diligentius ex-
pende. CRUX à peccato reuocat; prosperi-
tas ad illa allicit & impellit. *Etenim multo* 2. Mach. 6,
tempore non sinere peccatoribus ex sententiâ 13.
agere, sed statim ultiones adhibere, magni be-
neficij est indicium. An non & illud, quòd tri-
bulatio ad Deum moneat recurrere, prospe-
ritas eiusdem inducat obliuionem? Timo-
rem deinde Dei, & compunctionem CRUX

Q 4

ex-

Bernard.
lib. 2. de
Confid.
cap. 12.

excitat: *prosperitas animum à sui custodia & disciplinâ relaxat. & quando incautis illa non fuit ad disciplinam, quod ignis ad ceram, quod solis radius ad niuem vel glaciem? Sapiens David, sapiens Salomon fuit, sed blandientibus nimis secundis rebus dīter ex parte, alter ex toto desipuit. Magnus qui incidens in aduersa, non excidit vel parum à sapientiâ. Nec minor, cui presens felicitas si arrisit, non irrisit. Tribulatio & CRVX æternæ beatitudinis prognosticon & arrha quædam est, successus temporalium futuræ damnationis non leue indicium. Nam sicut fulgur tonitrua portat, ita prosperitas supplicia sempiterna prænuntiat. *Si cui in terrenarum affluentia rerum felicitas arridere cupita videtur, eo ipso infeliciores est, quò vehementius ipsam pro felicitate amplectitur infelicitatem, aut magis immergitur ei, & absorbetur ab eâ. Quid nunc de his duobus affirmas? vtrum maius existimas munus? CRVCE vix malè quis vititur, prosperitate vix quisquam benè.*

Bernardus
Senenf.
Serm. 23.
in Fer. 5.
post Dom.
2. Quad.
art. 3. c. 3.
*Bernard.
Serm. 11.
in Psalm.
Qui habitat.

Profectò, aiebat Staurophila, si æterna meditemur, vt par est, excellentius donum est tribulatio, & ampliori dignum gratitudine. Rectè respondisti, inquiebat Christus: nam *si Astronomorum omnium prædita esses scientiâ; si tam copiosè & eleganter posses de Deo dicere ac eloqui, quàm cuncta & Angelorum*

Suso in
Dialogo
ætern. sap.
cap. 13.

& hominum lingua, si denique sola eâ esses eruditione luculenter instructa, quot simul tota litteratorum atque Doctorum omnium frequentia, non tibi isthæc omnia tantum conferrent ad vitæ pietatem ac sanctitatem, quàm si in quibuslibet afflictionibus tuis Deo te permittere ac resignare possis. Illa namque bonis malisq; communia sunt; hoc verò non nisi electorum est. O si quis iusto posset perpendere iudicio tempus & aternitatem! mallet ille profectò vel centum annis in ardenti iacere camino, quàm vel minimâ leuissimâ afflictionis carere mercede in celis aternùm percipiendâ. Illud namque finem habet: istud nullo clauditur termino. Et ideò licet centùm quis annis Deum supplex adoret, haud tamen dignas ei gratias agere posset pro minimâ tribulatione à Domino immisâ. Et mirandum profectò est, quòd sub pedibus electorum omnes lapides non vertantur in spinas in capita illorum insilientes, adeò ineffabilia bona erunt, quæ breuissimo suo labore consequentur. Quis vñquam, inquiebat Staurophila, vel animo concepisset, tantum boni sub CRUCE latitare, tantumque mellis propinandum pro modico fellis?

Sed illud prætereà animum non nihil sollicitat, num satis sit diuinæ bonitati pro immisissis calamitatibus gratias habere, an verò & iis habendæ, quorum improbitate, odio,

Q 5

&

Anto. He-
martius in
Spec. per-
fect. c. 10.

& maleuolentiâ CRVCES in nos deriuantur?

Matth. 5,
44.

Gregor.
Hom. 30.
in Euang.

Luc. 23, 34

Miror, inquit Christus, cur hîc hæreas, si modò Scripturas legeris; an non diserte in Euangelio prolocutus sum: *Diligite inimicos vestros, benefacite his qui oderunt vos, & orate pro persecuentibus & calumniantibus vos?* Si diligendi inimici, consequenter & dilectionis signa exhibenda: *Probatio enim dilectionis, exhibitio est operis.* Benefacere autem, & orare pro persecuentibus, non tam gratias agere quàm referre est. Nonne in CRVCE pro ipsis crucifixoribus meis orauit, dicens: *Pater, dimitte illis, non enim sciunt quid faciunt?* In quo me & protomartyr Stephanus, & Apostolus Iacobus imitati sunt. Quæ autem maior gratiarum actio esse queat, quàm in ipsâ morte orare pro illis qui eam inferunt?

Excellentissimè, inquit Staurophila, hic virtutis gradus! non solum non malefacere, non malè velle malefactori, sed etiam ex ipsâ iniuriâ occasionem accipere benefaciendi! Nescio autem quomodo ad eam vel aspirare tandem poterò.

Aliorum saltem, inquit Christus, te excitent exempla: neque enim difficile est imitari, quod ab aliis tibi que similibus gestum cognoueris. Non meministi quid de Philosophi cuiusdam discipulo celebratum legatur?

tur? Peccauerat hic, & indulgentiam petebat: sed concedere eam Philosophus noluit, nisi triennio toto esset cum damnatis, qui metalla in flumine deponunt. Deinde voluit, vt aliis tribus annis mercedem daret, qui iniurijs & conuitijs eum afflixissent. Completâ autem hac pœnitentiâ, dixit ei Philosophus: *Veni nunc in ciuitatem Atheniensium, vt illic sapientiam possis discere. Erat autem ibi quidam Senex sapientie studiosus, & sedebat ad portam, omnesq; ingredientes experiendi causâ conuitijs affligebat: qui cum idem iuueni ingredienti faceret, ille exorto cachinno risit. Cui Senex ait: Quid est hoc, quod agis? ego te iniurior, & tu rides? Cui iuuenis ait: Et non vis vt rideam, cum tribus annis mercedem dederim, vt hoc paterer, quod hodie à te gratis patior? Tunc Senex dixit ei: Ingredere ergo ciuitatem, quia dignus es. Hoc autē solebat Abbas Ioannes referre, & his ipse addebat, dicens: Hæc est porta Dei, per quam Patres nostri per multas tribulationes & iniurias gaudentes ingressi sunt ciuitatem Dei. Sed iuuerit & alios huius virtutis cultores oculis obijcere, ne arduitate operis, & raritate sic operantium te forsan excuses. Gloriosus martyr Cyprianus capitis damnatus, spiculatori à Diaconis suis aureos viginti quinque numerari iussit.*

Ruffin.in
Vit. Pat.
lib. 3. n. 84.

Baron.
Tom. 2.
anno 261.
num. 30.

xander

Sophon.
in Prat.
spirit.c. 34.

Gregor.
Hom. 35.
in Euang.

Leont.in
Vcā, apud
Surium
Tom. I.

xander Patriarcha Ierofolymitanus Notarium habuit, qui aurum ei furripuit. Is post eam captus fuit: sed pius Patriarcha eum octoginta quinque numismatibus redemit. *Quo reuerso ita pie misericorditerq; usus est, ut quidam ex urbis habitatoribus dixerit aliquando, nihil esse utilius, quam in Alexandrum peccare.* Stephanus Abbas tantæ erat patientiæ, ut eum sibi amicum crederet, qui sibi molestia aliquid irrogasset. Reddebat contumelijs gratias. Si quod in ipsâ suâ inopiâ damnum fuisset illatum, hoc maximum lucrum putabat. Omnes suos aduersarios nihil aliud quàm adiutores aestimabat. Lepidum porro est quod de Ioanne Eleëmofynario litteris commendatum est. Caupo erat, qui multis iniurijs & contumelijs affecerat iuuenem huic sancto sanguine iunctum. Iuuenis apud Episcopum grauitè conqueritur, Episcopus ut iuuenis animum mitigaret, Itane, inquit, ausus fuit te vel verbo violare? Faciam in eorem, quâ tota Alexandria mirabitur. Moxq; vocato ad se vectigalium magistro, iubet ut nihil amplius vectigalis, aut aliquod aliud Ecclesiæ debitum ab illo caupone exigat, sed ut immunem illum ab omni solutione, quæ quidem ipsi vel Ecclesiæ eius deberetur, relinquat. Hoc videlicet eius factum tota Alexandria mirata est.

Viro-

Virorum hæc sunt, aiebat Staurophila, in paucis fortium : quos & feminas aliquando ex Dei gratiâ æmulatas facile crediderim.

Nam de beatâ Lydvvinâ Batauâ virgine proditum accepi, eam contumeliis & conuitiis à furenti feminâ proscissam, nullo modo fuisse commotam. Cùm illa deinde & in faciem eius fœdissimè exspueret, & clamoribus ac maledictis, tamquam vim passa, concitaret, mitissima virgo in patientiâ suâ animam possidebat. *Maleficium verò beneficio compensare volens, clam ei munusculū transmisit; dicebatq; suis: Illis ego debere me fateor, qui viam mandatorum Dei, quorum plenitudo dilectio est, me currere compellunt.* Theresia quoque, notissimæ sanctitatis virgo, hos ardentius amabat, Deoque precibus commendabat crebrius, quos sibi aduersarios & maximè inimicos cognouerat, quibus etiam non raro beneficia impendebat: vt Episcopus quidam dicere soleret, non esse præsentius medium ad sanctæ illius heroidis amorem conciliandum, quàm iniuriâ eam vel damno afficere.

Hæc cùm ipsa scias, filia, subijciebat Christus, quid est quòd antea ambigebas? Inde, Domine, aiebat Staurophila, quòd memoriæ non occurrerent, & præceptum de diligendis inimicis in Euangelio traditum, adeò

exi-

Sur. in Vitâ
Tom. 2.
cap. 1.

Acta Ca-
nonizar.
relat. 2.
art. 6.

eximium semper putauerim, vt paucissimi illud, & vix impleuerint. Est id quidem, aiebat Christus, magnæ perfectionis, quæ ipsa tamen & in veteri lege præscripta. Quid enim est illud? *Si occurreris boui inimici tui, aut asino erranti, reduc ad eum. Si videris asinum odientis te iacere sub onere, non pertransibis, sed subleuabis cum eo.* Quid, quæso, sibi voluit Salomon, cum diceret: *Si esurierit inimicus tuus, ciba illum: si sitierit, da ei aquam bibere: prunas enim congregabis super caput eius, & Dominus reddet tibi?*

Mirum, subdebat Staurophila, in illâ lege, quæ nihil ad perfectum adduxit, tantam perfectionem legi & præscribi. Cui Christus: Virtutum celsitudinem haud facile assequitur infirmus animus, & passionum suarum caligine obnubilatus. Tu verò ad summa semper annitere, & ab iniuriarum memoriâ *tum demum perfectè te curatam intellige, non cum pro eo qui te contristauit oraueris, non cum illum muneribus affeceris, non cum ad mensam tuam eum perduxeris: sed cum, cognitâ illius aliquâ calamitate, siue corporali siue spirituali, quasi ipsa eam perpeffa fueris, ita te angere dolore atque lacrymari perspexeris.*

Hei mihi Domine, inquebat Staurophila, quàm longè sum ab hac perfectione! Et quando eò perueniam, quò tot Sancti & Sanctæ

Sanctæ suis exemplis viam strauere? Noli desperare, aiebat Christus, *nec tuis te viribus hoc implere posse confidas: sed obtine precibus, vt ipse hoc qui imperat, præstet. Quia petentes libenter exaudit, quando hoc petitur largiri, quod iubet.* Nequẽ verò te dei gere Sanctorum præstantissima exempla, aut pusillanimum reddere debent; *illa siquidem in altero è duobus te optimè erudiant; aut enim imitationem sanctæ formæ excitabunt: aut ad tuipsum agnitionem, & eius, quæ in te est fragilitatis, demonstrationem per beatissimam humilitatem te conuertent.* Crede mihi, filia, magna imperfectio est, suam non ferre imperfectiõnem; & impatientiam ostendere, quia minùs sis patiens. Nam & hoc æquo animo tolerandum, donec ad altiora, Spiritu sancto aspirante, promouearis. Interim studium & laborem huc adferre oportet.

Gregor.
Hom. 35.
in Euang.

Climac.
Gradu 26.

CAPVT

Mihi absit gloriari nisi in CRUCE Dñi
nostri IESV CHRISTI. Gal. 6, 14.

*Non onus est, sed honos; non dedecus, at decus ingēs
Tecum vel minimam CHRISTE tulisse CRUCEM.*

END

CAPVT XVII.

Vt in CRUCE gloriandum.

Mihi absit gloriari nisi in CRUCE Do-
mini nostri Iesu Christi. *Gal. 4, 14.*

*Non onus est, sed honos; non dedecus, at de-
cus ingens,*

*Tecum vel minimam Christe tulisse CRU-
CEM.*

ORONIDEM salutaribus moni-
tis tandem imponere volens
Christus, Vnum hoc, inque-
bat, superest Staurophila, fir-
missimè tibi vt persuadeas,

summam dignitatem, summam gloriam,
summum honorem in eo situm, vt mecum

& pro me baiules tibi CRUCEM. *Quid enim* Tertull.
gloriosius, quàm mihi tanta & tam dura pro lib. de Re.
vobis passo, vicem reddere? plagas plagis, pro- resurrect.
bra probris, cruorem cruori rependere? carnis.

An non honor habetur seruo, si ex eodem bibat
calice, ex quo Rex & Dominus? Fit hoc,
cum tribulationis calicem, à me prius ex-
haultum, aliis quoque bibendum trado. Vn-
de Apostolis illis, confessum ad dexteram

R

vel

vel sinistram meam ambientibus, dicebam:

Matth. 20,
21. *Calicem quidem meum bibetis*; insinuans ma-
Thom. à
Villâ nouâ
Conc. de
S. Iacob. *gni amoris, & aeternæ hereditatis esse signum,*
Intellexerunt optimè hanc dignitatem Pe-
Philipp. 1,
29. *consortes eos hic facere calicis & passionis meæ.*
1. Pet. 4,
13. *Intellexerunt optimè hanc dignitatem Pe-
t. as & Paulus, quorum hic ait: Vobis dona-
tum est pro Christo, non solum ut in illum cre-
datis, sed ut etiam pro illo patiamini. Ille ve-
rò: Communicantes Christi passionibus gau-
dete, ut & in reuelatione gloriæ eius gaudeatis
exultantes. Si exprobramini in nomine
Christi, beati eritis, quoniam quod est honoris,
gloriæ & virtutis Dei, & qui est eius spiritus
super vos requiescit. Hic nimirum potissimus
qui in hac vitâ haberi potest honor, & in
hoc tibi, Staurophila, gloriandum.*

Cui illa: Hoc docuisti me, Domine; ni-
hil per ostentationem aut vanam gloriam
facere, imò adrepentem, & comitis instar
se bono operi adiungentem prorsus reiscere?
Quomodo igitur in CRUCE gloriabor? Cui
Dominus: Gloriam quærere, aut aduentitiã
delectari, prohibui equidem, quia vtrumque
malum: omnem tamen gloriam non exclu-
si, tantum ut qui gloriatur, in Domino glo-
rietur.

2. Corinth.
10, 17.

Cornel. in
2. ad Co-
rinth. 10, 17

Quid autem est in Domino gloriari? ro-
gabatur Staurophila. Illud nimirum, respon-
debat Christus, non seipsum commendare,
sed

sed à Domino commendationem & appro-
 bationem expectare, ita vt illi, cuius patien-
 tia donum est, illa ipsa accepta feratur, illi
 omnis gloria adscribatur, ad illius laudem
 & gloriam omnia dirigantur. *Omnis gloria* Ps. 44, 14.
filie Regis ab intus, non foris est: hoc est, non Bernard.
in flore scæni, aut in ore vulgi, sed in Domino: Serm. 25.
quod conscientie solus sit arbiter Deus, cui soli in Cant.
placere desiderat, & cui placere, sola vera &
summa gloria est. Talis enim cum Psalte di-
cit: Non nobis Domine, non nobis, sed nomini Ps. 113, 26.
tuo da gloriam.

Gloria tibi, Domine, aiebat Staurophila,
 quia erudisti famulam tuam, vt hanc non in
 se, sed in te & à te peteret. Sed enim, cum
 CRUX tua fuerit turpissimæ mortis suppli-
 cium, & ignominie signum, scire aueo, an &
 Dominus meus in CRUCE baiulandâ potue-
 rit gloriari. Cui Christus: Ego, filia, glo-
 riam meam non quæsiui, nec hominibus
 placere desiderauit: gloriam verò, quæ à so-
 lo Deo est, semper quæsiui. CRUCEM tamen,
 ne nescias, velut imperij mei insigne prætu-
 li, vt Propheta prædixerat: *Cuius principa-* Isa. 9, 6.
tus super humerum eius. Principatus enim Theophyl.
meus erat CRUX, propter quam me Deus ex- in cap. 23.
altauit. Et sicut in signum dignitatis, alij bal- Luc.
theum, alij mitram portant, sic & ego CRU-
CEM. Et sanè si inquiras, inuenies non aliter

me in vobis regnare, nisi per asperitates &
 CRVCEM, quo fit vt delicioſi inimici ſint
 CRVCIS. An putas vacare myſterio, quòd
 ſupplicij mei fuerim geſtator? Non vacat:
 Leo Ser. 8. factum enim id vt lignum CRVCIS in ſce-
 de Paſſ. ptrum mihi conuerterem poteſtatis, & pulchrà
 Dom. ſpecie triumphi mei portare tropheum, &
 inuicta patientia humeris, lignum ſalutis ad-
 orandum regnis omnibus inferrem, tamquam
 & tunc ipſa operis imagine omnes imitatores
 meos confirmarem, & dicerem: Qui non acci-
 pit CRVCEM ſuam, & ſequitur me, non eſt me
 dignus. Quid ni ergo grata ignominia CRV-
 Bernard. CIS ei, qui Crucifixus ingratus non eſt? Nihil
 Serm. 25. in Cant. glorioſius quàm Chriſti portare opprobrium.
 unde vox illa prorsus exultationis & ſalutis:
 Gal. 4, 14. Mihi abſit gloriari, niſi in CRUCE Domini
 mei Ieſu Chriſti.

Verè, inquiebat Staurophila, glorioſum
 omnino CRVCEM portare, nam qui Regi-
 bus inferuiunt, quàm accepti illis ſint, ex fa-
 uoribus & muneribus, ex diuitiis & ſtemma-
 tibus ab iis acceptis facile apparet. Tui verò,
 Domine, quàm grati tibi ſint miniſtri, ex im-
 poſitis manifeſtatur CRVCIBVS. Sic enim
 nobilitatus Tobias, ab Angelo audiuit: Quia
 Tob. 12, 13. acceptus eras Deo, neceſſe fuit vt tentatiq; pro-
 baret te.

Vtinam ita ſaperent, inquiebat Chriſtus,
 &

& intelligerent omnes filij hominum! qui dignitates & honores magnâ ambitione quærunt, qui diligunt vanitates & insanias falsas. Verè enim terre **CRUCEM** propter me illustrius est quàm sine Apostolum, sine Doctorem, sine Euangelistam esse. Magna dignitas hæc, & regnò quouis ac consulatu maior. Qui diligit & ardet Deum, eligit potiùs vincula & **CRUCEM** ferre propter ipsum, quàm celos inhabitare: non ita caput splendidum reddit imposita corona margaritis conspicua, vt catena ferrea & **CRUX** quæ propter Deum fertur. Potiùs mihi habetur malè affici pro Deo, quàm honorari à Deo.

Chrysoft.
Hom. 8.
in Epist.
ad Ephes.

Non omnes, inquiebat Staurophila, capiunt verbum hoc, sed quibus datum est à Patre. Paradoxam enim hanc Staurosophiam, non caro & sanguis, sed Pater cælestis reuelauit. Ita est, respondebat Christus, abscondita sunt hæc à sapientibus & prudentibus, & reuelata paruulis. Nouerat hæc Paulus, paruus in oculis suis, magnus in oculis Dei, qui ait: *Libenter gloriabor in infirmitatibus meis, vt inhabitet in me virtus Christi. Propter quod placeo mihi in infirmitatibus meis, in contumelijs, in necessitatibus, in persecutionibus, in angustijs pro Christo: dum enim infirmor, tunc potens sum.* Seipsum autè & aliis componens, dicebat: *Ministri Christi sunt? plus*

Matth. 13.
11.

2. Corinth.
12. 9. 10.

Ibid. c. 11,
23. 24. 25.

ego. Hanc autem gloriam quibus sibi arrogat titulis, quæso, animaduerte. *In laboribus plurimis, in carceribus abundantius, in plagis supra modum, in mortibus frequenter. A Iudeis quinquies quadragenas unâ minus accipi. Ter virgis cæsus sum, semel lapidatus sum, ter naufragium feci, nocte & die in profundo maris fui.* Ecce hæc illa sunt, in quibus vas illud electionis gloriatur.

Seneca l.
de Prouid.
cap. 5.

Quoties vel audio vel lego hæc, toties, inquietabat Staurophila, prorsus in stuporem ab eo: quis enim non miretur Apostolici pectoris inuictam patientiam, & robur illud animi quouis adamante fortius? Hominem mortalem, Apostolatus sui insignia & velut gentilitia arma recensere, morbos, pericula, ærumnas, famem, sitim, frigus, nuditatem, quæ apud homines prorsus despicabilia! Quis sapiens, & intelliget hæc? Respondebat Christus: Non id adeo abstrusum, & mundo incognitum. nonne & Gentiles dixerunt: Agere & pati fortia, Romanum est? *Ignis aurum probat, miseria viros fortes. Numquam virtutis molle documentum est. Militares viri gloriantur vulneribus, quia calamitas virtutis occasio est: Dux lectissimos mittit, qui nocturnis hostes aggrediantur insidijs: Præceptores plus laboris ab his exigunt, in quibus certior spes est.* CRVX igitur lectissimos & glorio-

riofissimos Dei ostendit milites, & quis non in Domino gloriatur, se hoc numero cenferi? Fuit in hoc censu S. Secunda, *in cuius conspectu cum Iudex sororem Ruffinam acerrimè virgis iussisset cadi, ita Iudicem interpellauit: Quid est, quod sororem meam honore, me afficis ignominia? Iube ambas simul cadi, quæ simul Christum confitemur.*

Breuiar.
Roman.
Io. Iulij.

Si gloriari oportet, inquebat Staurophila, aut aliquando expediat, vera hæc demum gloria, ad Dei gloriam pati, & aliam nullam, nisi in Domino quærere. Quis mihi det similem fieri in gloria Sanctorum; & non gloriari, nisi in CRUCE Domini mei Iesu Christi? Tu, ô Domine, gloria mea, tu exultatio cordis mei, in te gloriabor, & exultabo totâ die: pro me autem nihil, nisi in infirmitatibus meis. Quærant Iudæi, quærant mundi gloriam quæ ab inuicem est; ego hanc requiram, quæ à solo Deo est. O veritas mea, misericordia mea, gloria mea, Deus meus, & omnia, tibi soli laus, honor & gloria, tibi soli benedictio, claritas, sapientia, & gratiarum actio in sæcula sæculorum, Amen.

Ioan. 5, 44.

Qui sunt CHRISTI, carnem suam CRVCIFIXE-
RVNT cum vitijs et concupiscentijs. Gal. 5, 24.

CHRISTE Deus, CRVCIFIGE meam, CRVCIFIGE
rebellem

Hanc carnem, in vitium ne malefana ruat.

CAPVT XVIII.

Via CRVCIS finis, carnis CRVCI-
FIXIO.

Qui sunt Christi, carnem suam CRV-
CIFIXERVNT cum vitiis & concu-
piscenciis. Gal. 5, 24.

*Christe Deus, crucifige meam, crucifige re-
bellem*

Hanc carnem, in vitium ne male sana ruat.

is dictis sermonem iterque se
absoluisse credebatur Staurophila:
verum occurrens Christus,
Quod felix faustumque, in-
quit, via quidem confecta hac-
tenus, nisi quod altera supersit cura,
priore non paulo difficilior. Quænam hæc?
aiebat illa. an non vniuersam iam
absolui Stauropædiam? an non
cursum consummaui? Consumma-
stis, aiebat Christus, utcumque
cursum, metam tamen non prorsus
attigisti. Quid igitur reliquum?
subiiciebat Staurophila. Hoc,
respondebat Christus, ut CRVCI,
quam mecum hactenus tulisti,
deinceps etiam affigaris. Meæ etenim
finis Stauropho-

R 5 ria

August.
Enchirid.
cap. 53.

Leo Serm.
19. de Pass.

Bernard.
Epist. 245.
ad Guarin.
Abbat.

riae hic fuit, ut baiulatae tandem affigerer
 CRVCI. *Quidquid enim gestum est in CRVCE
 meâ, ita gestum est, ut his rebus non mysticè
 tantum dictis, sed etiam gestis configuraretur
 vita Christiana, quae hîc geritur. Ibi ergo se
 constituat Christianus, quò ego Christus eum
 mecum sustuli; & ad id dirigat omnem viam
 suam, ubi scit humanam saluatam esse natu-
 ram. Ibi, ô Staurophila, fige tui cursus profe-
 ctusq; metam, ubi ego posui meam. Factus
 enim sum Patri obediens usque ad mortem,
 mortem autem CRVCIS. Quantumlibet er-
 go cucurreris, si usque ad mortem non perue-
 neris, brauium non apprehendis. Hoc igitur
 seridè etiam agendum, siquidem mea esse ve-
 lis. Egone Domine, aiebat Staurophila, tua
 esse nolim, cui me totam iam pridem con-
 secraui? Tua non sim, bone IESV? Auertat
 hoc Deus!*

Alterius non sit qui tuus esse potest.

Et esse mihi potiùs non libeat, quàm sine
 te esse. Quid enim ego sine te, nisi palmes
 extra vitem, arbor sine radice, corpus sine
 animâ? Tua sum, Domine, tibi adhærere,
 bonum mihi & desiderabile.

Generosè, inquiebat Christus, loqueris,
 sed si verè, quod dicis, desideras, id facere
 necesse est quod meam te verè faciat. Quid
 illud, Domine? aiebat Staurophila. *Parata*

Psal. 118,
60.

sum,

sum, & non sum turbata, vt custodiam mandata tua. Cui Christus: Meus est, filia, qui suus non est. Et Staurophila: Tuus est, Domine, qui suus non est? quid hoc est, quæso, ænigmatis? An non audisti, respondebat Christus, Apostolum dicentem: *Qui Christi sunt, Gal. 5, 24. carnem suam crucifixerunt cum vitijs & concupiscentijs?* Quid enim hoc? nisi quod meus non sit, nec spiritum meum habeat, cuius non fuerit crucifixa caro. Et an hunc suum dixeris, qui pro animi sui motu membra sua quoquam mouendi vel conuertendi non habet potestatem? Suus ergo non est, qui crucifixus est: qui verò crucifixus est, ille verè meus est.

Cassian.
lib. 4. c. 35.

Congruit siquidem deuotioni fidelium, vt qui crucifixi passionem celebrant, reprimendam carnalium voluptatum CRUCEM sibi ipsi faciant. In hac autem CRUCE per totam istam vitam, que in medijs tentationibus ducitur, perpetuò debet pendere Christianus. Hæc enim est, ô Staurophila, hominis vita tranquilla, cum omnes motus eius veritati consentiunt, & vocantur gaudia, & amores sancti, & casti & boni. Si autem consentiunt, nihilominus dum negligenter reguntur, conscindunt & dissipant animum, & faciunt vitam miserrimam; & vocantur perturbationes, & libidines, & concupiscentia mala. De quibus vobis iam præcipitur,

Beda in
cap. 5. ad
Galat.

August. l. 1.
contra
Manich.

cipitur, ut eas cum quanto potestis labore crucifigatis in vobis, donec absorbeat mors in victoriâ.

Meritò, inquebat Staurophila, CRVCI ad-
iudicatur

Nazianz.
Carm. 18.
aduersus
Carnal.

Exitiosa caro, mundi labentis amica;

Cælesti ac vitæ prælia dura mouens.

Hostis amica caro, blandissima pugna, bonumq;

Infidum, vetitos semper edensq; cibos.

Cænum, massa grauis plumbi, limosa catena:

Bellua pugnaci prodita materiâ.

Tecum enim sentio, mi Domine, crucifigatur caro, quæ concupiscit aduersus spiritum.

Tolle, tolle, crucifige eam, quæ quotidianum mihi exhibet prælium. *Condelector*

Rom. 7,
22.

enim & ego legi Dei secundum interiorem hominem: video autem aliam legem in membris meis, repugnantem legi mentis meæ, & captiuantem me in lege peccati, quæ est in membris meis. Igitur ego ipsâ mente seruius legi Dei; carne autem legi peccati. Infelix ego homo, quis me liberabit de corpore mortis huius?

Respondebat Christus: Libertatem hanc carnis adferet crucifixio, si nimirum mortificare didiceris membra tua quæ sunt super terram; in his enim vitia & concupiscentiæ resident. Cùm adeò necessaria, aiebat Staurophila, hæc crucifixio, ne molestum, quæso, sit, paulò clariùs eam ancillæ tuæ exponere.

Audi

Audi igitur, aiebat Christus, *Duo sunt CRVCIS genera, vnum corporale, aliud spirituale.* August. Serm. 20. de Sanctis.
Vnum à potu atque epulis temperare, appetitum gula à delectationibus coërcere, ab his, quæ per tactum & gustum, visumq; decipiunt, sensum viriliter reuocare, ac violenter abstrahere. Alterum CRVCIS genus est pretiosius ac sublimius, motus animi regere, & perturbationes illius modestiæ tranquillitate placare, iræ ac superbiæ impetus quasi feram bestiam refranare, litigare quotidie contra vitia sua, increpare se quadam censurâ austeritatis, & rixam quodammodo cum homine interiore conserere. Pretiosa enim in conspectu Domini, & gloriosa CRVCX, cogitationes malas in potestatem redigere, voluntates proprias abnegare, easq; regentis imperio subiugare.

Aliquantò iam meliùs capio, aiebat Staurophila, spiritualement hanc carnis crucifixionem: verum, vt equidem arbitror, non fit illa sine clavis, quare de illis quoque non nihil instrui velim. Rectè mones, aiebat Christus, sunt enim clavi spirituales, quibus patibulo CRVCIS affigatur caro. An non Regius Vates dixit: *Confige clavis à timore tuo carnes meas, à iudicijs enim tuis timui? Configat carnes timor Domini, & iudiciorum eius, & seruituti redigat. Quòd si carnes istæ reijciunt clauos diuini timoris, haud dubiè dicitur: Illi locum.* Psal. 118. sic legit Ambros. August. & alij. Ambr. in illi locum.

Non

Gen. 6, 3. *Non permanebit spiritus meus in his hominibus, quoniam carnes sunt. Nisi igitur affigantur CRVCI hæ carnes, & configantur clavis à timore Domini, non permanebit in his spiritus Dei. Qui autem configitur, mortificatur ut peccato deficiat, Deo viuat. Habet & clauum suum charitas, felix qui eo meruerit transfigi. Valida est ut mors charitas, durus sicut inferi, zelus. Non te ergo offendat duritia clauorum, quia est duritia charitatis: nec validus clauorum rigor, quia valida est etiam charitas, sicut mors. Charitas sicut mortis ictus interimit. His clavis charitatis configatur anima, configatur & caro, ut & ipsa dicat, quia vulnerata charitate ego sum. Optimi, aiebat Staurophila, hi clavi, quibus ad optatam peruenitur libertatem! dulces clavi, qui carnem cruciant, animam lætificant! suaues clavi, qui carnem mortificant, spiritum viuificant! Verum quis malleus eos mihi infiget? Cui Christus: Numquid non verba mea quasi malleus conterens petram? Verbum Domini clauos timoris & amoris facile tibi infiget, ut ad illicita deinceps non mouearis. Viuus est enim sermo Dei & efficax, & penetrabilior omni gladio ancipiti, pertingens vsque ad diuisionem animæ ac spiritus, compagum quoque ac medullarum. Utinam Domine, inquebat Staurophila,*

Cant.

Ierem. 23,
29.

Heb. 4, 12.

rop
ne
an
im
me
ma

rophila, hoc malleo transfigas clavis tuis car-
nem meam ! vtinam timoris clauo pedes,
amoris clauo manus ita CRVCI affigas, vt
imaginem mōrtis tuæ in carne meâ expri-
mens, membra mea non ampliùs fiant *ar-* Rom.6,13
ma iniquitatis peccato !

Mihi mundus CRVCIFIXVS est, et ego
 mundo. Gal. 6, 14.

CRVX mihi mundus, ego CRVX illi: mortua viuo
 Illi, que pro me mortua vita fuit.

CAPVT XIX.

Vt mundus crucifigendus.

Mihi mundus CRVCIFIXVS est, &
ego mundo. Gal. 6, 14.

CRVX mihi mundus, ego CRVX illi: mortua
vino

Illi, quæ pro me mortua vita fuit.

ONVM, aiebat Christus, hoc
tuum, ô Staurophila, votum,
sed præter carnem & aliud et-
iamnum restat crucifigendū.
Dic, obsecro Domine, aiebat
Staurophila, quidnam illud? Mundus, in-
quiebat Christus, & quidquid ad illum per-
tinet. *Sicut enim me exaltato in CRUCE do-
lores obtinuerunt habitatores Philisthijm, &
tunc conturbati sunt principes Edom, sic non
aliter timebunt te demones, nec aliter tremor
tuus veniet super eos, nisi videant in te CRV-
CEM meam, nisi & tu potueris dicere, Mihi
mundus crucifixus est, & ego mundo. Talem
enim oportet esse Christianum, & hanc vocem
semper habere in ore. Nihil hac mortificatione
felicius. Hoc est beata vite fundamentum. Si*

Origenes
Homil. 6.
in Exod.

Chrysoft.
in cap. 6.
Epist. ad
Galat.

S ita

ita Domine, inquebat Staurophila, oportet fieri, iam duo erunt in CRUCE vnâ, & non ego tantum, sed & mundus mecum CRUCI affigendus. Non tibi mirum hoc videatur, aiebat Christus, nam dum ego *visibiliter in carne CRUCIFIXVS sum, inuisibiliter quoque in eadem CRUCE diabolus cum principatibus suis & potestatibus affixus est CRUCI, tunc quod erat contrarium vobis (vt Paulus ait) tuli de medio affigens CRUCI meæ, exuens principatus, & potestates traduxi, libere triumphans eas in ligno CRVCIS. Duplex ergo ratio CRVCIS; vna illa quâ ego crucifixus vobis reliqui exemplum; & hæc secunda, quâ CRUX illa trophæum diaboli fuit, in quo & crucifixus est, & triumphatus. Ad eandem formam duo contraria tibi sunt crucifigenda, tu ipsa nempe mundo, & mundus tibi.*

Intricatius hoc mihi videtur, inquebat Staurophila, quàm vt capere queam. Elucidabo igitur, aiebat Christus: *Mundo crucifigeris tunc, cum veniens princeps huius mundi in te non inuenit quidquam: & tibi mundus crucifigitur, cum peccati concupiscentias non recipis. Amor CRVCIS meæ vitam, mundi verò amor parit mortem: inuicem ergo sibi moriantur, & mundus tibi, & tu mundo. Mundum autem intellige, non cælum neque terram, sed res temporarias, laudem ex hominibus,*

Origenes
Hom. 8. in
Iosue.

Coloff. 2,
14.

Origenes
loc. citat.

Ambr. in
cap. 6. ad
Galat.

Chrysoft.
in cap. 6.
ad Galat.

bus, famulitium, gloriam, opes; hæc & omnia
 quæ vulgo videntur esse magnifica, tibi sint
 mortua, & tu vicissim illis. Nec illa te ca-
 piant, aut manibus iniectis captiuum ducant,
 neque illorum cupidine tenearis. Vtinam, ô
 Saluator mundi, aiebat Staurophila, mundus
 cum flore suo, & sæcularibus desideriis in
 corde meo ita exarescat, vt penitus mihi mo-
 riatur, & crucifigatur; nihil vt illius concu-
 piscam, nihil illius me delectet, nihil illius in
 me viuat! Respondit Christus: Et quando
 tibi crucifigeretur mundus, nisi pro te crucifi-
 geretur, per quem factus est mundus? Sine
 me, filia, nihil potes, in me, autem potes om-
 nia. Certissimum autem hoc adiutorium
 quod tibi in me, & per me est, satis insinua-
 uit Apostolus, dicens: *Mihi autem absit glo-
 riari nisi in CRUCE Domini nostri Iesu Chri-
 sti, per quem mihi mundus CRUCIFIXVS est,
 & ego mundo.* Obserua Staurophila, & ex-
 pendere illud, per quem mihi mundus crucifi-
 xus, hoc enim non poterat Paulus ex se, sed
 tantummodò per me. Subijciebat rursus
 Staurophila: Et ego Domine de abundan-
 tiâ gratiæ tuæ iam dicere mihi posse videor:
*Mihi mundus crucifixus est. Omnia enim quæ
 mundus amat, delectatio carnis, honores, diui-
 tiæ, vana hominum laudes, CRUX mihi sunt.*
 Si autem mihi mundus crucifixus est, scio quia

August. de
 Verb. Apo-
 stoli.

Gal. 6, 14.

Bernard.
 Serm. 7. de
 Quadrag.
 Antelm. in
 cap. 6. ad
 Galat.

mortuus est. Non diligo eum, scio quia præterit. Non concupisco eum, scio quia corruptela consumetur. Eum præinde quasi fœtidum vito, quasi lutum caueo, quasi nociturum relinquo.

Benè id quidem, aiebat Christus, & non ad insipientiam tibi: sed bonum quoque ad vltiora te extendere, vt non tantùm mundus tibi sit crucifixus, *sed & tu mundo.* Quid autem hoc? nisi vt talem te exhibere studeas, vt à mundo quasi mortua concupisci nõ possis: & sicuti mundi gloriam non quæris, ita nec mundi gloria te quærat, sed velut

Anselm. citato loco.

fœtens ab eo contemnaris? Plerumque autem contingit, vt iam homo mundum mente non teneat, sed tamen mundus eum occupationibus astringat. Et ipse quidem mundo iam mortuus est, sed ipsi mundus adhuc mortuus non est. Quasi enim viuus adhuc mundus eum conspicit, dum alijs intentum, suis actibus aliò rapere contendit. Inuehitur in similes Apo-

Coloss. 2. 20.

stolus, cum ait: Si mortui estis cum Christo ab elementis huius mundi, quid adhuc tamquam viuentes in mundo decernitis? Qui mundo mortuus est, quid adhuc negotiis mundi se implicat? Cum non modò mortuum in corde suo mundum mortuis relinquere debeat sæcularibus, sed talis insuper esse, vt etiam iis que mundus reputat CRVCEM, illis affixus sit, illis adhareat, illa toto amplectatur affectu.

Bernard. loc. cit.

Sub-

Sublimis, inquiebat Staurophila, & Apostolicæ prorsus eminentiæ hic gradus est, quem Paulum designasse, putauerim, cum dixit: *Tamquam purgamenta huius mundi facti sumus, omnium peripsema usque adhuc.* 1. Corinth. 4. 13. Anselm. in illum loc. Tales scilicet mundanorum reputatiqne erant, ut totus mundus, illis sublatis, omnimodâ sordē videretur purgatus, adeò denique superflui & immundi, atque hominum vsui inutiles, velut peripsema, siue purgamentum ferri, vel corium pomi, quod undique aufertur, ut ipsum pomum dulcius comedatur. Ita est, mea Staurophila, subijciebat Christus, non Apostoli dumtaxat, sed & vniuersi qui mihi seruire voluerint, mundo sunt despicabiles, quorum hæc iam olim ad Deum lamentatio: *Miserere nostri Domine, miserere nostri, quia multum repleti sumus despectione. Quia multum repleta est anima nostra, opprobrium abundantibus, & despectio superbis.* Ps. 122. 4. Verum, quod omnes seruos meos consolari debet, exiturus de hoc mundo ad Patrem præmonui & præmuniui eos, dicens: *Si mundus vos odit, scitote quia me priorem vobis odio habuit. Si de mundo fuissetis, mundus quod suum erat diligeret: quia verò de mundo non estis, sed ego elegi vos de mundo, propterea odit vos mundus.* Ioan. 15. 18.

Quàm bonum, Domine, aiebat Staurophila, & quàm iucundum immundū hunc

mundum, qui tuos odio habet, perfecto odio odisse! Quàm vtile hunc sibi crucifigere, illique vicissim crucifigi! sed vnum hoc te obsecro, efficacem vt suggeras rationem, quâ incitata validiùs id velim & valeam. Subiecit mox Christus: *In quantum Dei sapientiam, per quam facta sunt omnia, spiritaliter intelligis, in tantum carnalibus affectibus moreris, vt mortuum tibi hunc mundum deputans, ipsa huic mundo moriaris, & dicas: Mihi mundus crucifixus est, & ego mundo. Nemo enim faciem, id est, manifestationem ipsius diuinæ sapientiæ potest videre, & viuere. Ipsa enim est spesies, quæ rapit omnem animam rationalem desiderio sui, tantò ardentior, quantò mundior: & tantò mundior, quantò ad spiritalia resurgentem: tantò autem ad spiritalia resurgentem, quantò à carnalibus morientem.* Atque hæc, vt arbitror, satis ad confirmandum te, ne conformeris huic sæculo, aut illius quidquam requiras. Vtique satis, aiebat Staurophila, nihil enim iam in mundo mihi placet, non ille me tenet, nihil illius teneo. Quidquid ille conferre potest, non me delectat adeptum, non contristat ademptum, vnicum hoc mihi votum, ô Amor meus! tibi adherere, tibi vniri.

August. 2.
de Trin.

CAPVT XX.

Cum Crucifixo simul crucifigi oportet.

Christo confixus sum CRVCI.

Galat. 2, 19.

*En meus est CRVCIFIXVS Amor! me figite
clavi:*

Et liceat Domino cum moriente mori.

PERGENS porrò Staurophila, & cœptum continuans sermonem, ista subiunxit: Cùm toto corde te desiderem, ô dilecte votorum meorum, & iugiter ad te suspirem. Quid, quæso, est quod te hactenus, prout volui, inuenire non valui? *In Cant. 3, 1.*
lectulo enim meo per noctes quæsiui quem diligit anima mea, quæsiui illum, & non inueni. Surrexi, & circuiui ciuitatem, per vicos & plateas quæsiui quem diligit anima mea, quæsiui illum, & non inueni. Quid est hoc Domine? vsquequò non datur adhærere tibi, tibi coniungi, tibi vniri?

Inde scilicet, aiebat Christus, quòd cùm quæras, non quæras vbi oportet: tu enim me quæris in lectulo, in præsentis vitæ aliquantulâ requie, at ego non habito *in terrâ sua-* *Iob. 28, 13.*

S 4

uiter

CHRISTO confixus sum CRVCI. Gal. 2, 19.

*En meus est CRVCIFIXVS Amori me figite Crucem.
Et liceat Domino cum moriente mori.*

uiter uiuentium. Tu quæris per vicos & plateas ciuitatis, sed ego non in foro, non in publico, non in angulis reperior ciuitatis. Tu quæris in mundo, sed ego non sum de hoc mundo. Si carnem crucifixisti cum vitiis & concupiscentiis, si mundus tibi iam crucifixus, & tu mundo, & nihil iam aliud quære-
re quàm quod me delectat, ascende ad montem myrrhæ, ad montem Caluariæ, ibi inuenies cubile meum, in quo cubo, in quo requiesco, in meridie charitatis meæ. Ibi inuenies *ferculum Salomonis de lignis Libani*, super omnia enim ligna Cedrorum CRUX mea excelsior. Ibi, veluti *argenteas* inuenies *columnas*, clauos illos, qui ferculo CRUCIS me affixerunt. Ibi inuenies diuinæ naturæ meæ *reclinatorium aureum*, & *ascensum purpureum*. Fuit enim CRUCIS illa

*Arbor decora & fulgida,
Ornata Regis purpurâ.*

Ibi inuenies *mediâ charitate constrata propter filias Ierusalem*, medium enim CRUCIS ipse ardentissimâ flagrans charitate occupauit, offerens me in holocaustum diuini amoris igne combustum, vt filias Ierusalem ad me, meumque amorem & imitationem trahe-
rem. Eia igitur, dilecta mea, huc ascende, si quidem mihi desideras adunari. *Sequere me exaltatum à terrâ, vt non solum supra te, sed*

Cant. 3.
Ludouicus
de Ponte
lib. 6. in
Cantic.
exhort. 32.
§. 4.

Venant.
Fortun. in
Hymno.

Bernard.
Serm. 4. de
Ascens.

& supra omnem quoque mundum mentis fastigio colloceris, vniuersa quæ in terrâ sunt, deorsum aspiciens, & despiciens, sicut scriptum est:

Isaïæ 33. Cernent terram de longè.

Hoc, aiebat Staurophila, etiam atque etiam desidero. Sed dic, quæso, ancillæ tuæ,

Niceta
Serroniſ
in Orat. 42
Nazianz.

quanam ratione non solum corporeo, sed etiam spirituali modo quispiam CRUCEM conscen-

dat? Nimirum, inquiebat Christus, cum per ærumnas & afflictiones supra res terrenas asurgit, ac tentationes carni dolorem inurentes, velut quosdam clauos lubenter excipit, vt beata vita dulcedinem afferentes. Clauus enim

pedes manusque penetrans, clauis est cælum referans, portasque aperiens æternales. Vtinam Domine, aiebat Staurophila, conclauari & configi tibi possim, vt æternæ salutis suauitate perfruar! Huc CRUX, & clauis te ducent, aiebat Christus. Vide autem an non ipsa crucifixi hoc insinuet figura & situs.

Basil Homil. de Baptism.

Quemadmodum enim qui crucifigitur mortis subiectus condemnationi, ab illis disiungitur, cum quibus aliquando vite commercium habuit, sublimior iam illis, qui in terrâ adhuc reptant factus: ita & qui mecum crucifigitur, ab omnibus in vniuersum, qui secundum hoc sæculum viuunt, ab alienatus est, & sublatâ iam mente, ad caelestem conuersationem exaltatus, verè & cum fiducia dicere poterit, Nostra con-

uer-

uersatio in calis est. Reuerà enim qui patibu-
 lo CRVCIS affixus est, non iam presentia con-
 templatur, nec de suis affectionibus cogitat, non
 pro die crastino sollicitudine curaq; distendi-
 tur, nullâ possidendi concupiscentiâ permoue-
 tur, nullâ superbiâ, nullâ contentione, nullâ a-
 mulatione succenditur, non de presentibus do-
 let iniurijs, non prateritarum iam recordatur,
 seq; cum adhuc spirat in corpore cunctis ele-
 mentis credit esse defunctum, illuc pramittens
 sui cordis intuitum, quò se non dubitat illicò
 transiturum: ita te quoque timore & amore
 Domini crucifixam, oportet non solùm carna-
 libus vitijs, verùm etiam ipsis elementis mor-
 tuam, illuc habere oculos anime defixos, quò te
 sperare debes momentis singulis migraturam.

Cassian.
lib. 4. c. 35.

Domine, aiebat Staurophila, quid mihi est
 in celo, & à te quid volui super terram? Amo
 te Amor meus Crucifixe, amo amorem il-
 lum tuum, quo configi clavis voluisti, ut qui-
 cumque amat, frui iam liberè amore possit; il-
 liusq; inherere, & castis satiari amplexibus.
 Eueniat hoc mihi! sed neque satior amplexi-
 bus, ita avarus omnis amor est, nisi me totam
 sensero eisdem amoris clavis Amori meo confi-
 xam; ut nulla nos vis, tempestas nulla separa-
 re possit.

Pf. 72, 25.

Carolus
Scrib. in
Amor. di-
uin. parte 2.
cap. 8.

Quàm nunc fapis, charissima! inquiebat
 Christus, quàm diuina hæc tua vota! non
 caro

caro & sanguis reuelauit tibi, sed spiritus Patris mei, qui in cælis est. Eodem repletus &

Gal. 2, 19.

Paulus, dicebat: *Christo confixus sum CRVCI: viuo autem iam non ego, viuit verò in me*

Dionys.

Arcopag.
de Diuin.

nom. c. 4.

Christus. Animaduerte hic vt ecstasim faciat diuinus amor, amatores suo statu dimouet, & sui iuris esse non sinit, sed in ea quæ amant penitus transfert. Ecstaticus hic meus erga vos

amor ita me rapuit, meipsum vt pro vobis exinaniuerim, formam serui accipiens, in similitudinem hominum factus, & habitu inuentus vt homo, & tandem etiam pro ho-

Dionys.

loc. citat.

minibus crucifixus. Sic & Paulus cum diuino amore flagraret, excessiue illius virtutis particeps factus: *Viuo, inquit, iam non ego, viuit verò in me Christus; tamquam verus amator,*

Chrysoft.

in Epist. 2.
ad Galat.

mentis excessum patiens. Vide autem exactam vitam rationem, ac beatam illam animam admirare. Quoniam enim seipsum mihi, & CRVCI totum præbuerat, & ad meam voluntatem omnia faciebat, non dixit, Viuo Christo; sed, quod longè maius est, dixit, Viuit verò in me Christus.

Admirari fatis nequeo, aiebat Staurophila, quo modo dicat Viuo, &, Non ego viuo, sed in me viuit Christus; quasi enim hæc contraria sunt, Viuo & Non viuo. Non capis hoc? inquiebat Christus; lucem adferat hæc similitudo. Surculus aliquis naturali excifus.

excisus arbore, alteriq; insitus, priori illi omnino mortuus, in alterâ illâ, cui insertus est, tantùm viuit, & ab illâ succum & vigorem omnem trahit: non secus qui mihi & arbori CRVCIS inseritur, priori, quâ mundo viuebat, vitæ extinctus succum gratiæ & virtutis à me solo fugit, & nouâ vitâ viuit in me. Habebat ita Paulus vitam, non quidem in se, sed in me. Viuebat, inquam, non tam ipse in se ipso, quàm in me, & ego in illo. Nam *qui mundo mortuus manet in charitate, in Deo manet, & Deus in eo.* 1. Ioan. 4, 16. Non viuebat in Paulo natura, non concupiscentia, non voluntas propria; sed tantùm ego, qui gratiâ meâ quasi animâ & virtutibus, tamquam potentiarum motibus, eum ad omne bonum agebam & impellebam.

Quàm hoc, ô Domine, aiebat Staurophila, gloriosum! Næ ego felix omnino fuerim, si idem gratiæ tuæ munere mihi contingat! Hoc, ô Domine, votorum summa meorum, hoc æstuantis animæ meæ desiderium! Inseme tibi, ô arbor vitæ, vt moriar mihi, & viuam in te. Transfige me clauis tuis, & tibi, CRVCIQVE tuæ strictissimo annecte vinculo, numquã dissoluendo. Etenim in CRUCE
Dulce mihi tecum viuere, dulce mori.

O liceat tantùm, Amor meus crucifixe! Da hoc amanti, qui vocare dignatus es fugientem,

Philip. 1,
21.
Chrysoft.
in Epist. ad
Philipp.

tem, inuitare repugnantem, allicere nolentem. Nunc, ô Sponse sanguinum, quod antè tantopere reformidabam, *mibi pati cibus, crucifigi voluptas, viuere Christus est, & mori lucrum.* Nam etiam moriendo non moriar, eò quòd *Te Vitam habeo in meipso.* Suspendium hoc elegit anima mea, non quo moriar, sed viam. Nam quì moriar vitæ meæ pro me crucifixæ coniuncta? Quid in me, quæso, mors iuris haberet, quæ

Breuiar.
Rom. Fes-
to Exalt.
Crucis.

1. Corinth.
15, 55.

Scriban.
Amor. di-
uin. part. 2.
cap. 9.

1. Cor. 6,
17.

————— *mortua tunc est,*
In ligno quando mortua vita fuit?
Vbi est ergo nunc mors victoria tua? vbi est mors stimulus tuus? Non timeo illum, si tu mortua. Sed ô, vita animæ meæ! ô anima vitæ meæ! si tu moreris, libenter etiam tecum moriar. Quomodo enim viam sine vitâ, sine animâ? Age igitur

Si iam fortè mori tibi stat sententia, Christe,
CRUX ferat vna duos, mors ferat vna duos.

Imò non iam duos, sed vnum ex duobus coadunatum. *Qui adhaeret Deo,* inquit Apostolus, *vnus cum eo spiritus efficitur.* Quid ergo qui tibi, ô dilecte, clavis connectitur? O vnicum bonum meum! æterna veritas, IESU mi! vni me tibi in veritate, nec diuellar à te in æternum. O! liceat in hoc amoris lecto eum dilecto viuere, cum Amore meo mori,
cum

cum rediuiuâ vitâ meâ reuifcere, & reuifcere in nouitate vitæ gloriofæ.

Dicebat hæc CRVCI affixa, dilecto suo innixa & innexa Staurophila, iamque Amori suo immoriens, vltimum pænè exhalabat spiritum.

Delectatus autem languentis Spônſæ ſuæ amore Chriſtûs, ita ſermonem concludit: Eia columba mea, iam totius Stauropædiæ culmen tenes, metam nunc attigiſti, brauium accipies. Mihi hætenus compatiens, mecum iam conglorificaberis; mecum mortua, mecum viuificaberis; heres Dei, & coheres mihi futura regni cæleſtis. *Nam vt me, qui me humiliavi factus obediens vsque ad mortem, mortem autem CRVCIS, Deus exaltauit, & donauit nomen quod eſt ſuper omne nomen, ita & omnes eos qui mihi compatiuntur, & paſſionis meæ imitantur exemplum, Deus mecum exaltat in gloriâ. Hæc namque VIA eſt, quam coheredibus meis, vt exaltentur, aperui. Hæc VIA quæ ducit ad vitam, & regnum æternum.*

Origenes
lib. 7. in
Epiſt. ad
Rom.

A R-